

Barcelona economia

Indicadors econòmics de Barcelona
i de la regió metropolitana
Número 48. Març 2002

Barcelona economia

Indicadors econòmics de Barcelona
i de la regió metropolitana
Núm. 48. Març 2002

Ajuntament de Barcelona

Gerència Delegada de Finançament,
Empreses i Patrimoni

Ajuntament de Barcelona

Alcalde
Joan Clos i Matheu

President de la Comissió de Presidència i Hisenda
Ernest Maragall i Mira

Gerent Delegada de Finançament, Empreses i Patrimoni
Pilar Solans i Huguet

BARCELONA ECONOMIA
Xavier Güell Ferrer, Direcció
María Jesús Calvo Nuño, Coordinació
Francesca Blanch Salesas
Marta Solano Martín

Consell Assessor

Ricard Frigola, Gerent de Manteniment i Serveis de l'Ajuntament de Barcelona. *Jaume García*, Departament d'Economia i Empresa de la UPF. *Ramón García Bragado*, Gerent d'Urbanisme de l'Ajuntament de Barcelona. *Dolores González*, Gerent de Serveis Generals de l'Ajuntament de Barcelona. *Maria Antònia Monés*, Directora del Gabinet Tècnic de Programació de l'Ajuntament de Barcelona. *Martí Perellada*, Director d'Estudis de Formació Continuada de la UB. *Joan Raurich*, Director de Serveis d'Empreses i Finançament de l'Ajuntament de Barcelona. *Francesc Santacana*, Coordinador General del Pla Estratègic de Barcelona. *Josep Serra*, Cap del Servei d'Estudis Territorials de la MMAMB. *Joan Trullén*, Departament d'Economia Aplicada de la UAB.

BARCELONA ECONOMIA web: http://www.publicacions.bcn.es/ telèfon: 93 402 72 38	e-mail: msolano@mail.bcn.es fax: 93 402 72 25
---	---

Agraïm la informació i la col·laboració prestades per totes les entitats, organismes i empreses citades com a fonts informatives i molt especialment a:

Ajuntament de Barcelona: Departament d'Estadística; Direcció d'Actuació Urbanística; Direcció de Serveis de Neteja Urbana; Departament d'Estudis Fiscals; Institut Municipal del Paisatge Urbà i la Qualitat de Vida.
Generalitat de Catalunya: Direcció General d'Ocupació; Direcció General d'Arquitectura i Habitatge; Institut d'Estadística de Catalunya; Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya.
Altres institucions i entitats: Turisme de Barcelona; Cambra Oficial de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona; Cambra de la Propietat Urbana de Barcelona; Col·legi d'Arquitectes de Catalunya; S.P.M. Transports de Barcelona, SA; Prefectura Provincial de Trànsit; INE (Barcelona); Autoritat Portuària de Barcelona; Aeroport de Barcelona; Fira de Barcelona; RENFE; MEFFSA; Borsa de Barcelona; Forcadell.

Gerència Delegada de Finançament, Empreses i Patrimoni
Barcelona Economia
Indicadors econòmics de Barcelona i de la regió metropolitana
Núm. 48. Març 2002

Edició: © Ajuntament de Barcelona
Gerència Delegada de Finançament, Empreses i Patrimoni

Impressió: Impremta Municipal
Dipòsit legal: B.26.464/91

Barcelona economia

Indicadors econòmics de Barcelona
i de la regió metropolitana
Núm. 48. Març 2002

Índex

Indicadors econòmics

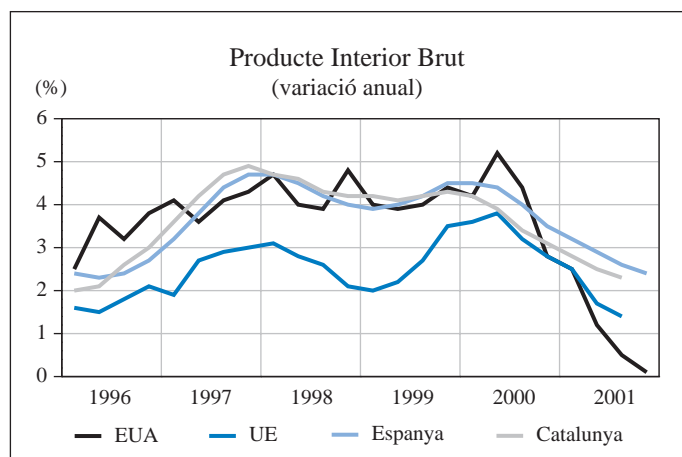
Síntesi de la conjuntura	5
I. Indústria	12
Evolució de l'activitat industrial	13
II. Finances	16
Sistema bancari	17
Mercat de renda variable	20
III. Consum, comerç i preus	21
Matriculació de vehicles	22
Preus de consum	23
Consum d'energia i aigua	25
Escombraries	27
IV. Transports, comunicacions i turisme	28
Port: mercaderies i passatgers	29
Aeroport: passatgers i mercaderies	32
Transport públic col·lectiu	34
Activitat turística	36
V. Construcció i mercat immobiliari	40
Consum de ciment	41
Construcció d'habitatges	42
Llicències d'obres	45
Preus al mercat immobiliari:	
habitatges i places d'aparcament	48
Valors de taxació al mercat immobiliari residencial	55
Cost d'accés a l'habitatge	56
VI. Ocupació, oferta d'activitat econòmica i salaris	58
Mercat de treball	59
Oferta d'activitat econòmica	64
Monografia	67
Preus dels habitatges nous a la regió metropolitana de Barcelona	68
Resumen/Summary	
Síntesis de la coyuntura/ <i>Economic outlook</i>	74

Indicadors econòmics
Síntesi de la conjuntura

Principals indicadors econòmics

	Estats Units			Unió Europea			Espanya			Catalunya		
	II.01	III.01	IV.01	II.01	III.01	IV.01	II.01	III.01	IV.01	II.01	III.01	IV.01
PIB	1,2	0,5	0,1	1,7	1,4	0,8	2,9	2,6	2,4	2,5	2,3	n.d.
taxa de variació interanual en termes reals (%)												
Demanda nacional	1,3	0,6	0,3	1,2	1,0	n.d.	3,0	2,8	2,7	2,7	2,3	n.d.
taxa de variació en termes reals (%)												
Preus de consum ¹	3,2	2,6	1,6	2,8	2,3	2,0	4,2	3,4	2,7	4,1	3,3	2,8
taxa de variació anual (%)												
Indicador de clima econòmic ²	116,8	114,5	n.d.	101,7	100,6	99,3	101,2	100,9	100,4	—	—	—
Índex: 1995=100												
Taxa d'atur ³	4,5	4,8	5,6	7,7	7,7	7,8	13,0	12,8	13,0	8,7	8,6	9,1
en % de la població activa												
Tipus d'interès a curt termini ¹	3,73	2,88	1,83	4,50	4,02	3,40	—	—	—	—	—	—
Interbancari a 3 mesos/Euribor a 3 mesos												
Tipus d'interès a llarg termini ¹	5,33	4,78	5,10	5,19	4,98	4,88	5,33	5,14	4,97	—	—	—
Rend. deute públic a 10 anys en mercats nacionals												
Tipus de canvi del dòlar ¹	—	—	—	0,853	0,911	0,892	—	—	—	—	—	—
Unitats de \$ per Euro												

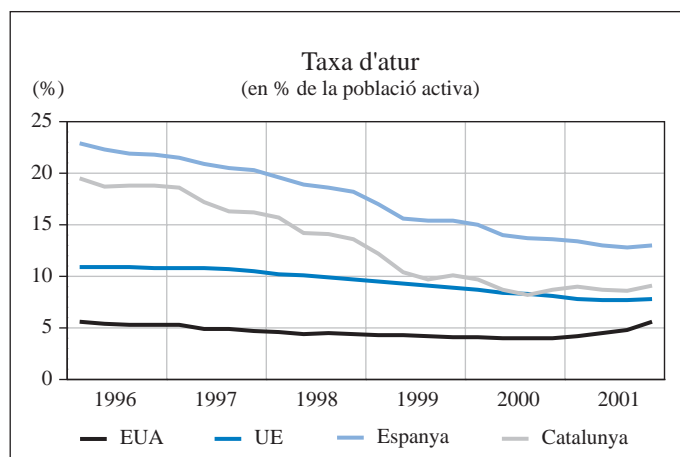
¹ Dades corresponents al darrer mes del trimestre. ² Per Estats Units, l'indicador compost avançat substitueix l'indicador de clima econòmic. ³ Per Espanya i Catalunya, dades de l'EPA.
 Fonts: INE, OCDE, Eurostat, Banco de España i Idescat.

Nota: Dades corregides d'estacionalitat i calendari, i en cicle-tendència per a Espanya i Catalunya.

Després que en el bienni 1999-2000 el creixement econòmic assolís un màxim cíclic tant als Estats Units com a Europa i a Espanya, l'exercici econòmic del 2001 es caracteritza per una molt notable desacceleració.

A mesura que s'han anat coneixent els indicadors econòmics internacionals del darrer trimestre del 2001 s'ha anat estenent una certa sensació d'alleujament en constatar que els dramàtics esdeveniments de l'onze de setembre i la subsegüent campanya militar no han minat l'economia tant com es temia, almenys de forma immediata. En particular, la dada corresponent a l'evolució trimestral de l'economia dels Estats Units va sorprendre molts analistes per estar situada en la banda positiva, és a dir, per créixer. Un fet que va permetre que la caiguda de la taxa anual fos d'una magnitud menor a l'esperada.

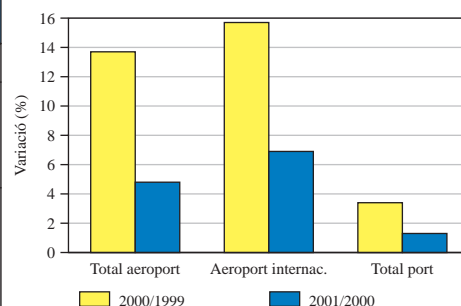

Efectivament, després que l'economia nord-americana visqués en una senda de creixement expansiu pràcticament des de la guerra del Golf, el 2001 es configura com un any de severa correcció a la baixa del creixement. Una correcció que ja s'havia iniciat en els primers mesos de l'any però que es va veure bruscament accentuada a partir del setembre. Entre les variables que ja portaven tot l'any instal·lades en zona de recessió destaquen la inversió i la producció industrial, amb una utilització de la capacitat productiva cada vegada menor. Per altra banda, la confiança dels consumidors i la renda personal van patir un procés d'afebliment al llarg de l'any, paral·lel al deteriorament de la situació en el mercat de treball.

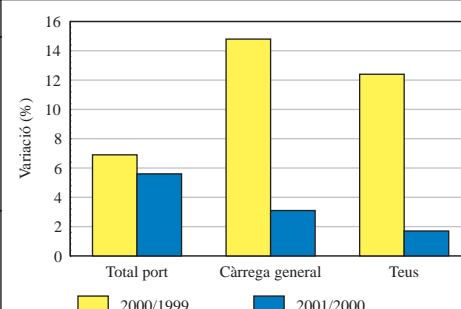
Malgrat les veus d'analistes que anuncien que el final de la recessió és immediat, cal considerar que és difícil el manteniment d'un escenari expansiu del consum quan es constata que l'atur insisteix en enfilarse una senda alcista, malgrat que ho faci de forma moderada. Més encara si es consideren alguns dels desequilibris que caracteritzen actualment l'economia nord-americana, com són la feblesa de l'estalvi privat o l'elevat endeutament de les famílies.

Transports

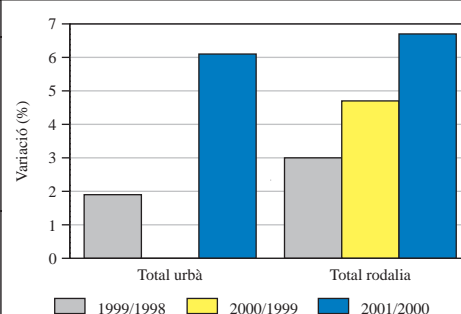
Indicadors	Període	Valor absolut i taxa interanual (%)		Darrers 12 mesos i taxa interanual (%)		2000/99 (%)
Trànsit de passatgers						
Aeroport. Total (inclòs trànsit) (milers)	4t.tr.01	4.527	-4,6	20.748	4,7	13,7
— Interior (milers)	4t.tr.01	2.463	-3,1	10.555	4,0	12,1
— Internacional (milers)	4t.tr.01	2.027	-5,3	9.992	6,9	15,7
Port. Total (inclòs transit) (milers)	4t.tr.01	257	26,5	1.433	1,3	3,4
Com era previsible, l'activitat aeroportuària del darrer trimestre de l'any s'ha vist esquitxada per les conseqüències i el record de l'onze de setembre. Això no treu que l'impacte en termes de viatges no realitzats hagi estat finalment menor al previst per la majoria d'operadors. D'altra banda, el progressiu empitjorament de la conjuntura econòmica a nivell mundial possiblement també ha contribuït a moderar l'augment del nombre de passatgers que han utilitzat l'aeroport durant el 2001.						

Port. Tràfic de mercaderies						
— Total (milers de tones)	4t.tr.01	7.781	2,5	31.469	5,6	6,9
Sortides (milers tones)	4t.tr.01	2.719	-3,0	11.256	2,2	12,6
Entrades (milers tones)	4t.tr.01	5.062	5,7	20.213	7,6	3,8
— Càrrega general (milers tones)	4t.tr.01	4.355	-1,7	18.136	3,1	14,8
Exportacions (milers tones)	4t.tr.01	1.700	-2,4	6.758	4,2	17,5
Importacions (milers tones)	4t.tr.01	1.643	-4,8	7.037	1,6	11,8
— Contenedors (milers de Teus)	4t.tr.01	353	3,1	1.411	1,7	12,4
El tràfic portuari, especialment la càrrega general, reflecteix clarament l'alentiment que al llarg del 2001 ha registrat el creixement del comerç internacional com a conseqüència del progressiu empitjorament de la conjuntura i de les expectatives econòmiques a nivell mundial. El tràfic de cabotatge i la importació de derivats del petroli i sòlids a granel han estat els capítols més expansius.						

Transport públic de passatgers						
Total servei urbà (milers)	4t.tr.01	139.355	7,9	515.963	6,1	n.d.
— Xarxa Metro (milers)	4t.tr.01	83.060	4,3	305.105	4,5	n.d.
— Xarxa Bus (milers)	4t.tr.01	48.823	15,6	184.025	8,7	n.d.
— FGC (Cat. i Sarrià) (milers)	4t.tr.01	7.472	3,3	26.833	6,6	8,2
Total servei de rodalia (milers)	4t.tr.01	38.051	6,9	138.305	6,7	4,7
— RENFE (milers)	4t.tr.01	27.247	8,8	101.973	8,4	4,4
— FGC (milers)	4t.tr.01	10.804	2,5	36.332	2,1	5,6
El 2001, amb la progressiva entrada en vigor de la integració tarifària, marca l'inici d'una nova etapa en la història del transport públic col·lectiu metropolità. Els increments del nombre de passatgers que han registrat els diferents serveis deixen constància de l'acceptació que ha tingut la integració tarifària entre els usuaris del transport públic.						

L'evolució econòmica de la Unió Europea al llarg del 2001 també es caracteritza per un progressiu fre del creixement que situa la dada anual per sota de la de qualsevol any del quinquenni anterior. Si bé la desacceleració és menys intensa que la registrada als Estats Units –també ho va ser l'acceleració en la fase expansiva–, la feblesa dels indicadors d'activitat industrial, la pèrdua d'empenta de les exportacions i la contracció del consum per l'empitjorament del clima laboral, contribueixen a afermar la pèrdua d'impuls del creixement econòmic.

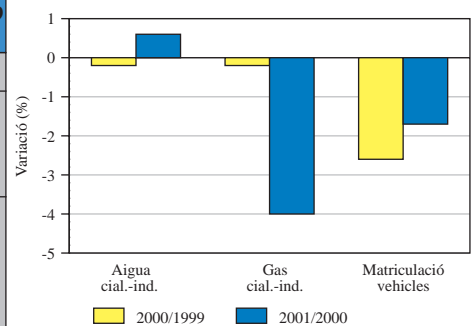
En aquest context internacional gens favorable, l'economia espanyola presenta un perfil descendent que s'accentua progressivament al llarg de l'any per acabar amb un creixement del 2,4 per cent el darrer trimestre i d'un 2,8 de mitjana anual. Una dada inferior en dues dècimes a la darrera previsió del govern i que se situa lluny del 4,1 registrat el 2000. No obstant això, el creixement anual del PIB d'Espanya és més d'un punt superior al de la Unió Europea i més del doble del dels Estats Units, un fet que ha donat peu a interpretacions indulgents sobre la qualitat i la capacitat de creixement de l'economia espanyola malgrat ésser la xifra més baixa des del 1996 i malgrat que el retrocés de la inversió empresarial i dels nivells de productivitat i l'impacte que la ralentització de l'ocupació pot tenir sobre el consum fan pensar que la desacceleració continuarà al llarg del 2002.

Malgrat que a hores d'ara no es coneixen encara les dades de tancament del 2001 per l'economia catalana, tot apunta a que s'accentuarà la tendència descendent registrada al llarg de l'any, en plena sintonia amb l'economia espanyola i amb les economies de l'entorn. Com en el cas espanyol, només el sector primari està situat en taxes negatives i, com l'any anterior, la construcció és el sector d'oferta que presenta un perfil més expansiu. Aquest sector ha actuat, juntament amb una part dels serveis i el consum, com a motor del creixement, un fet que, tant en el cas català com espanyol, planteja seriosos interrogants sobre la capacitat de recuperació d'una economia que està ajornant la renovació dels seus béns d'equipament industrial i que s'enfronta a reptes tan importants com augmentar la productivitat i mantenir-se de forma competitiva en l'escenari econòmic internacional.

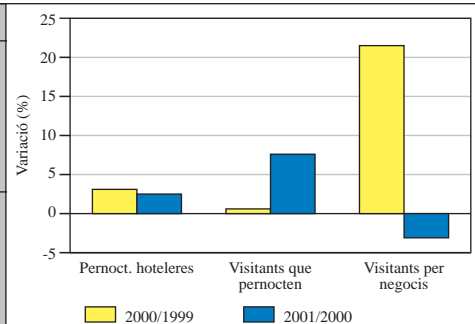
La majoria dels indicadors disponibles referits als darrers mesos del 2001 confirmen el canvi de tendència que ja s'apuntava a mitjan d'any. Un canvi accentuat arran del dramàtic mes de setembre. Així, els resultats de l'enquesta de conjuntura industrial referits a la regió metropolitana confirmen una clara pèrdua d'impuls del ritme de creixement de les vendes –especialment a l'exterior– i de la producció.

Turisme, consum i preus

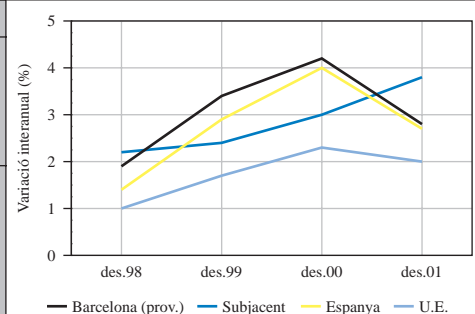
Indicadors	Període	Valor absolut i taxa interanual (%)		Darrers 12 mesos i taxa interanual (%)		2000/99 (%)
Consum - Matriculació						
Aigua per a ús cial-ind. (hm³)	4t.tr.01	8,59	1,4	33,18	0,6	-0,2
Gas per ús cial.-ind. (milions tèrmies)	4t.tr.01	226,4	2,3	894,6	-4,0	-0,2
Gas per ús domèstic (milions tèrmies)	4t.tr.01	301,3	-29,2	1.868,2	-14,5	2,7
Matriculació de vehicles (prov.)	4t.tr.01	58.721	0,3	253.097	-1,7	-2,6
El moderat retrocés de les matriculacions no acaba de reflectir el progressiu empitjorament de la conjuntura i de les expectatives econòmiques. L'avançament d'algunes decisions de compra per l'efecte euro ha compensat parcialment la davallada de matriculacions de vehicles industrials i motos. Alhora, factors com ara les ofertes de les marques, els incentius a la modernització del parc, el descens del preu de la benzina i dels tipus d'interès han pressionat en el mateix sentit.						

Visitants i pernoctacions hoteleres						
Total pernoctacions (milers)	st-ds 01	2.621	2,5	7.969	2,5	3,1
Visitants segons motiu de la visita (milers):	st-ds 01	1.112	14,6	3.379	7,6	0,6
— Negocis (milers)	st-ds 01	369	0,2	1.091	-3,1	21,5
— Turisme (milers)	st-ds 01	517	29,3	1.513	7,7	-7,5
— Fires i Congressos (milers)	st-ds 01	103	43,5	319	49,9	-62,2
— Altres (milers)	st-ds 01	123	-5,8	455	14,5	244,1
L'espectacular augment del nombre de visitants durant el darrer quadrimestre de l'any, bàsicament per un augment del turisme de proximitat, ha permès tancar l'any amb un increment de l'activitat hotelera superior al que es preveia a final d'estiu. Atès però el notable increment de l'oferta d'allotjament, l'elevada taxa d'ocupació dels hotels de la ciutat ha flexionat lleument a la baixa.						

I.P.C. (Variació acumulada i interanual)							(1)
Barcelona (prov.) (%)	4t.tr.01	0,4	—	—	2,8	4,2	
Catalunya (%)	4t.tr.01	0,4	—	—	2,8	4,2	
Espanya (%)	4t.tr.01	0,2	—	—	2,7	4,0	
Subjacent (%)	4t.tr.01	0,8	—	—	3,8	3,0	
U.E. harmonitzat (%)	4t.tr.01	0,0	—	—	2,0	2,3	
Tot i la notable contenció de l'índex de preus de consum durant la segona meitat de l'any –bàsicament per l'evolució a la baixa dels preus dels derivats del petroli– l'augment de vuit dècimes en només un any per part de l'anomenada inflació subjacent resta credibilitat a la contenció de l'índex general. L'arrodoniment de molts preus de béns i serveis per l'efecte euro encara es pot fer notar els primers mesos d'enguany.							
(1) Taxes referides a 31-des-2000							

En aquesta mateixa línia, el volum de comandes en cartera s'ha mantingut lleument a la baixa al llarg de tot l'any. Els preus de venda, recollint el canvi d'expectatives i el descens del preu del petroli i derivats, han flexionat a la baixa a partir de l'estiu.

Com a conseqüència de l'elevat grau d'obertura de l'economia catalana, la indústria metropolitana i per extensió la catalana ha estat l'activitat més afectada per l'empitjorament de la conjuntura econòmica a nivell mundial.

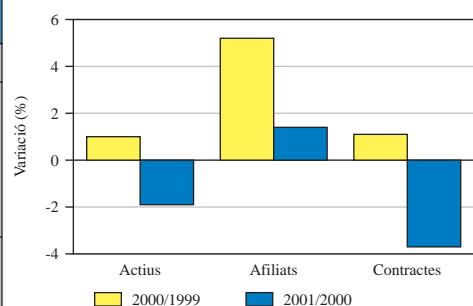
Aquesta evolució de la indústria manufacturera de la regió metropolitana defineix perfectament la del conjunt de la indústria catalana i s'emmarca en un context espanyol i europeu que, amb intensitats lleument diferents, s'ha mogut en la mateixa línia. Així, la davallada que reflecteix l'indicador de clima industrial és força més considerable a Catalunya i al conjunt de la Unió Europea que no pas a la resta d'Espanya. Un fet que s'explica tant per la major dependència de la producció industrial catalana del mercat europeu, com pel major pes que la indústria energètica i de grans béns d'equipament té en la producció industrial espanyola. Dos sectors econòmics que operen relativament al marge de les fluctuacions conjunturals.

De forma paral·lela a la majoria d'indicadors d'activitat, el tràfic portuari de mercaderia ha moderat el seu ritme expansiu a mesura que avançava l'any. Un alentiment originat bàsicament per la pèrdua d'impuls del comerç exterior.

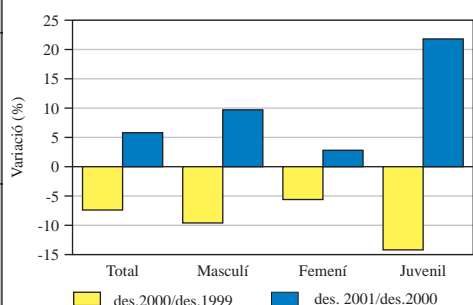
El progressiu alentiment del creixement econòmic mundial és la principal causa de la pèrdua d'impuls que han registrat les exportacions canalitzades a través del port de Barcelona. Una desacceleració que ha afectat bàsicament la càrrega de sòlids a granel i el comerç de productes manufacturats containeritzats. El tràfic de cabotatge i la importació de productes energètics i cereals, faves i farines per l'alimentació animal han estat les partides més dinàmiques i les que han permès tancar el 2001 amb més de 31 milions de tones, un nou màxim històric.

Mercat de treball

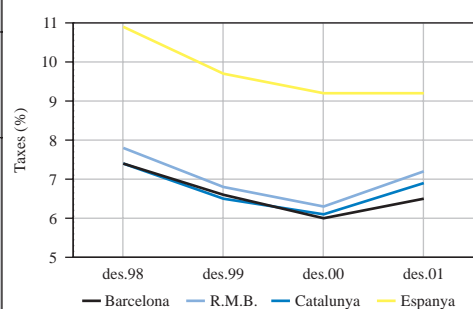
Indicadors	Període	Valor absolut i taxa interanual (%)		Darrers 12 mesos i taxa interanual (%)		2000/99 (%)
Ocupació						
Residents actius	31 ds. 01	664.360	-1,9	—	—	1,0
Residents actius (RMB)	31 ds. 01	1.836.400	-2,6	—	—	1,6
Afiliats R.G. Seg.Soc.	31 ds. 01	832.548	1,4	—	—	5,2
Afiliats R.G. Seg.Soc. (RMB)	31 ds. 01	1.685.863	2,1	—	—	5,8
Contractes laborals registrats	4t tr.01	215.156	3,1	771.212	-3,7	1,1
Contractes indefinits	4t tr.01	32.532	5,8	119.564	4,8	-1,8
L'evolució al llarg del darrer any tant del nombre d'actius com del d'ocupats afiliats a la Seguretat Social i també de les contractacions formalitzades mostra un escenari de desacceleració manifesta i preocupant del creixement del mercat laboral metropolità.						

Atur registrat						
Total aturats registrats	31 ds. 01	43.277	5,8	—	—	-7,4
Atur masculí	31 ds. 01	19.781	9,7	—	—	-9,6
Atur femení	31 ds. 01	23.496	2,8	—	—	-5,6
Atur juvenil (16-24 anys)	31 ds. 01	3.644	21,8	—	—	-14,2
Aturats sense ocupació anterior	31 ds. 01	3.612	-3,5	—	—	-16,9
Total aturats registrats (RMB)	31 ds. 01	133.863	12,0	—	—	-6,0
El notable canvi de tendència que registra l'atur durant el 2001, accentuat a partir de l'estiu, s'ha d'imputar tant al progressiu refredament de l'economia com al sobtat i notable enfosquiment de les expectatives a nivell mundial arran dels atemptats de l'onze de setembre. L'especial incidència sobre el col·lectiu masculí i l'entorn metropolità està motivat perquè l'activitat més directament afectada ha estat la industrial.						

Taxes d'atur registrat (%)						
Barcelona	31 ds. 01	6,5	—	—	—	6,0
RMB	31 ds. 01	7,2	—	—	—	6,3
Catalunya	31 ds. 01	6,9	—	—	—	6,1
Espanya	31 ds. 01	9,2	—	—	—	9,2
En un context de relatiu estancament i fins i tot lleu retrocés de les xifres oficials de població activa, tot augment de l'atur es tradueix en un increment sensible de les taxes d'atur. El comportament comparatiu més positiu entre els residents a la ciutat central que no pas a la resta del territori s'ha d'imputar a la diversificació de l'estructura productiva i al relatiu envelliment de la població.						
(1) Taxes referides a 31 de desembre de 2000.						

Si bé el creixement que ha registrat el total de la mercaderia que ha passat pel port al llarg del 2001 es pot considerar ajustat a la tendència a llarg termini i al canvi d'expectatives econòmiques, el quasi estancament del tràfic de contenidors a la cota dels 1,4 milions de Teus obeeix tant a la necessitat de consolidar els volums de tràfic assolits després d'uns anys de creixement espectacular, com a la pèrdua d'impuls del comerç internacional i a l'augment de la competència per part d'altres ports de l'Europa mediterrània.

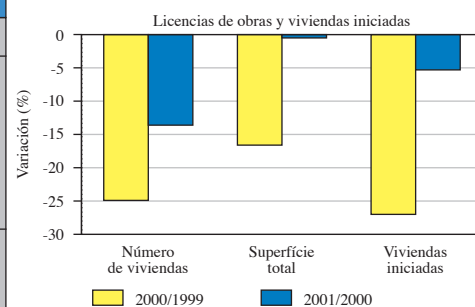
L'empitjorament de la conjuntura econòmica i l'enfosquiment de les expectatives a nivell mundial a partir, sobretot, de l'onze de setembre, són el rerafons de la davallada del nombre de passatgers que ha patit l'aeroport durant el darrer trimestre de l'any passat. Un descens que també s'ha produït en el trànsit de passatgers pel port i que s'ha fet sentir en els volums totals d'activitat del sistema aeroportuari. Si es té en compte el fort creixement del 2000 –afavorit per un augment equivalent del nombre de vols– l'increment de gairebé el cinc per cent assolit durant el 2001 i recolzat bàsicament en el segment de vols internacionals, s'ha de valorar molt positivament atès que supera l'augment del conjunt del sistema aeroportuari espanyol.

El nou rècord de viatgers per l'aeroport s'ha situat prop dels 21 milions anuals, una xifra que previsiblement serà superada a mitjan d'any.

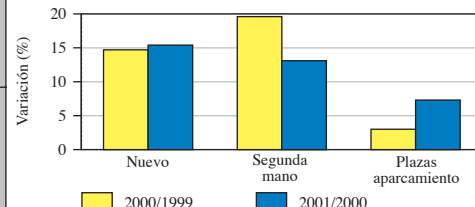
Com ja s'avançava a partir de les dades de final d'estiu, l'activitat turística ha estat, juntament amb el transport aeri, un dels sectors econòmics més afectats per la crisi política i econòmica accentuada arran de la tragèdia de l'onze de setembre. Pel que fa a Barcelona, el moderat increment del nombre de pernoctacions acumulat durant els primers deu mesos de l'any ha permès tancar el 2001 amb un balanç raonablement positiu. La pèrdua de visitants d'origen transoceànic a partir de l'onze de setembre s'ha vist compensat per un augment del turisme nacional i d'origen europeu que ha escollit Barcelona com alternativa a destinacions de la resta de la Mediterrània que darrerament han perdut atractiu.

Construcció i mercat immobiliari

Indicadors	Període	Valor absolut i taxa interanual (%)		Darrers 12 mesos i taxa interanual (%)		2000/99 (%)
Construcció residencial i llicències d'obres						
Construcció d'habitatges:						
— Iniciats	4t.tr.01	1.586	31,7	4.493	-5,3	-27,6
— Projectes visats (prov.)	4t.tr.01	10.398	12,8	41.771	-7,9	-12,6
Obra prevista a les llicències:						
Nova planta: nombre d'habitatges	4t.tr.01	1.273	20,1	4.322	-13,6	-24,9
Nova planta: superfície (m²)	4t.tr.01	375.632	29,4	1.128.848	-0,5	-16,6
Ref.i ampliació: superfície (m²)	4t.tr.01	114.254	23,4	398.860	-3,6	-0,1
Tot i el repunt de final d'any, el sector de l'edificació residencial ha tancat el 2001 amb un nou doble retrocés. Tant el nombre d'habitatges en construcció com el de no iniciats però que disposen de llicència d'obres, han confirmat la tendència descendent iniciada un any abans. Una evolució explicada en part per la creixent dispersió d'activitat cap a d'altres segments de la construcció i la promoció immobiliària.						

Preus al mercat immobiliari						
Sostre residencial (venda):						
— Habitatges nous (€/m²)	2n.sem.01	2.500	15,4	2.431	15,4	14,7
— Segona mà-oferta (€/m²)	2n.sem.01	2.484	n.d.	2.388	15,8	19,6
— Lloguer (€/m²/mes)	4t.tr.01	8,37	20,2	7,78	17,4	12,6
— Places d'aparcament (€)	2n.sem.01	18.271	7,4	17.970	7,4	3,0
Locals de negoci (lloguer mensual):						
— Oficines (total ciutat) (€/m²/mes)	1r.sem.01	6,50	-10,7	—	—	21,8
— Locals comercials (€/m²/mes)	1r.sem.01	6,35	-4,1	—	—	2,4
El manteniment un any més d'un notable increment dels preus del mercat immobiliari residencial obeeix a l'efecte combinat d'una demanda de millora persistent i una oferta disponible que disminueix dia a dia. El fins ara moderat impacte que la desacceleració econòmica mundial ha tingut en el creixement de l'activitat i l'ocupació a nivell local ajuden a entendre el dinamisme que encara manté el mercat de l'habitatge. Una situació ben diferent de la que es dona en el lloguer de sostre per a negocis.						

Malgrat tot, l'augment de l'oferta hotelera amb l'entrada en el mercat barceloní de nous operadors i la previsió d'un augment del nombre d'assistents a fires, congressos i reunions d'empreses, són elements que injecten optimisme envers l'evolució esperada de l'activitat turística a la ciutat al llarg d'enguany. Per contra, aquests i d'altres factors positius es veuran contrarestats per una probable reducció de la demanda de serveis d'allotjament i transport derivada d'una conjuntura econòmica internacional en hores baixes que pot frenar tant els viatges de negocis com els d'oci.

L'impacte de la crisi econòmica internacional sobre l'exportació de manufactures ha reforçat el paper de la construcció com un dels motors del creixement metropolità del 2001.

Tot i que durant el segon semestre de l'any s'ha accentuat la divergència entre les tendències dels diferents segments de negoci que formen el sector de la construcció, la trajectòria global mostra un creixement mitjà anual superior al del conjunt de l'economia. En el cas de la construcció i promoció de sostre residencial a la ciutat, el repunt del darrer trimestre que mostren tant els indicadors de producció en curs com els d'activitat prevista ha servit per moderar el retrocés que, per segon any consecutiu, acumula el subsector residencial. El segment del mercat en el que s'ha basat l'expansió de la construcció durant la segona meitat dels noranta.

Els gairebé 4.500 habitatges iniciats i els poc més de 4.300 previstos en les llicències d'obres aprovades durant el 2001 confirmen la tendència lleument descendent de la construcció residencial iniciada un any abans. Alhora, són volums de producció que es mouen a l'entorn de les corresponents mitjanes dels darrers deu anys.

La pèrdua d'impuls de la construcció de sostre residencial, inclòs el de reforma, en un entorn de tipus d'interès reals en zona de mínims històrics ha afegit més tensions sobre el mercat de l'habitatge amb el resultat d'un augment del preu mitjà de venda de l'ordre del quinze per cent. Un increment —comú als principals municipis de l'entorn metropolità— que s'explica també pel blanqueig de diners que ha canalitzat el sector immobiliari davant la imminència de la implantació efectiva de l'euro. Un tercer factor que també ha incidit en l'augment dels preus de venda i de lloguer d'habitatges és l'augment de la demanda generada per nous residents, ja siguin immigrants o treballadors foranis.

D'altra banda, l'edificació no residencial de promoció privada i l'edificació civil s'han revelat com els segments més dinàmics, tant a la ciutat central com al conjunt de la regió metropolitana. S'explica així l'augment del consum de ciment i el manteniment de la tendència expansiva de l'ocupació sectorial. La magnitud de les obres en execució i d'algunes de les projectades fan pensar en la inversió pública com la gran protagonista del sector els propers dos anys.

La consolidació de la trajectòria alcista de l'atur reflecteix l'empitjorament de les expectatives de creació de nous llocs de treball.

Definitivament, l'accentuació del procés d'alentiment del creixement econòmic s'ha traduït en canvis significatius a les principals tendències del mercat de treball. El més visible i també el més radical és el referit a l'evolució de l'atur. Després de més de sis anys de descens continuat de les xifres d'actius desocupats, el 2001 acaba amb un augment proper al sis per cent entre els residents a la ciutat central i a l'entorn del dotze per cent pel conjunt de la regió metropolitana i Catalunya. Les xifres s'han allunyat mes a mes dels mínims assolits durant el 2000 tant en termes absoluts com en les taxes d'atur.

L'augment de les demandes d'ocupació no satisfetes, imputable bàsicament a l'empitjorament de les expectatives i no tant a la contracció dels nivells d'activitat, ha estat especialment intens entre els homes i els joves, dos col·lectius que havien assolit taxes d'atur extraordinàriament baixes. La major resistència del col·lectiu femení al repunt de l'atur s'ha d'associar tant a l'augment del percentatge de contractes laborals que ha aconseguit –bàsicament gràcies a la contractació temporal a temps parcial– i també al fet que una part d'aquest col·lectiu en situació d'atur renuncia a continuar buscant feina activament a mesura que empitjoren les expectatives de trobar-ne. Quan es dona aquesta situació, l'ocupació submergida és sempre una alternativa.

Els incentius per afavorir l'estabilitat de la contractació laboral han impulsat lleument a l'alça els contractes indefinits formalitzats, alhora que s'ha retallat en un percentatge similar la contractació temporal. En la mateixa línia, el nombre d'assalariats afiliats a la Seguretat Social ha tancat l'any amb un creixement relativament significatiu però notablement inferior a la trajectòria mantinguda el quadrienni anterior. El detall de les dades mostra que l'ocupació ha mantingut un creixement notable durant el primer semestre i que ha estat a partir de l'estiu –i més concretament el setembre– quan es manifesten senyals de clara contenció en el procés de creació i/o regularització de llocs de treball.

En paral·lel a la desacceleració del creixement econòmic i de la creació de nous llocs de treball, l'índex de preus de consum ha flexionat a la baixa després de dos anys de creixement ininterromput. Un canvi de tendència que admet valoracions ben diferents i alhora igualment vàlides. La comparació en termes interanuals de l'índex general a final d'any dona una retallada d'1,4 punts, un terç de l'increment total del 2000. Si la comparació es fa amb mitjanes anuals, la reducció és d'escassament dues dècimes. Per contra, si no es comptabilitzen els components més volàtils –energia i alimentació no elaborada, el que s'anomena inflació subjacent– l'evolució durant el 2001 ha estat radicalment diferent. Comparant les dades de tancament d'any el resultat és un increment de vuit dècimes, fins a fregar el quatre per cent. En mitjanes anuals, l'increment és d'un punt percentual, fins al 3,5 per cent.

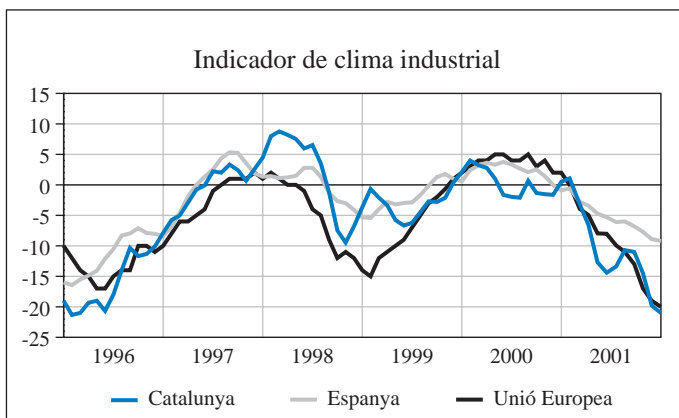
Deixant de banda la sensació de perplexitat que comporta aquest ball de dades, s'observa un fet inqüestionable: la reducció de les tensions inflacionistes –inferior al que aparenta la variació a final d'any– es deu bàsicament al descens del petroli i derivats. Per contra, la major part dels serveis –llevat d'excepcions com ara les tarifes telefòniques– han aplicat increments generals i significatius de preus. En part, avançant i arrodonint augments corresponents al 2002 per no fer coincidir aquests increments amb el procés de substitució de pessetes per euros. Sigui com sigui, el diferencial inflacionista de l'economia espanyola amb la del conjunt de la UE es resisteix a minvar de manera significativa. Un context gens favorable de cara a millorar la competitivitat dels productes i serveis que ofereix l'economia catalana en un moment d'atonía del creixement econòmic mundial.

I. Indústria

Indicador sintètic d'activitat industrial

La indústria és el sector més afectat per l'empitjorament de la conjuntura econòmica internacional com a conseqüència de la pèrdua d'impuls de les exportacions i del retrocés de la inversió empresarial

D'ençà començament d'any, l'activitat productiva s'ha vist immersa en un entorn dominat per nombroses incerteses, fet que ha generat una creixent desconfiança empresarial en l'evolució de la conjuntura econòmica. L'indicador del clima industrial, orientat a la baixa al llarg de l'any, ha accentuat la tendència descendent durant el darrer trimestre seguint una trajectòria molt similar a l'europea, caracteritzada per una davallada ininterrompuda al llarg dels darrers deu mesos. Concretament, l'indicador de clima industrial acumula, a final d'any, un retrocés de quasi vint punts en comparació amb la situació de finals del 2000. Una evolució lleugerament més intensa que la registrada a Espanya.

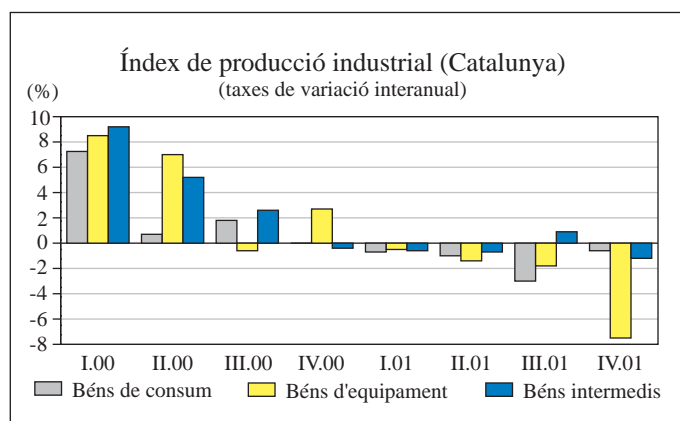
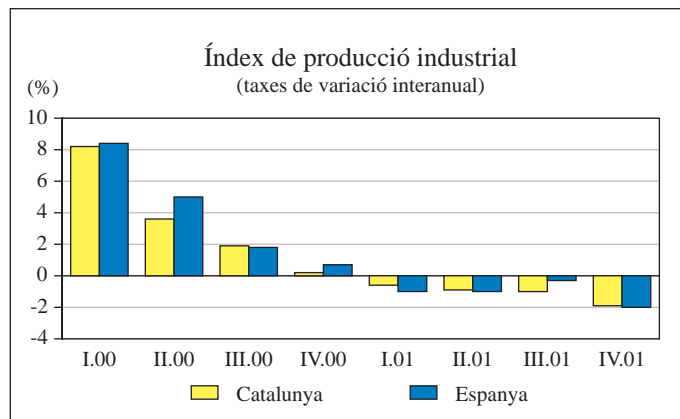

Nota: els valors grafiats corresponen a la mitjana dels saldos de les opinions empresarials referides a la cartera de comandes total, als estocs canviats de signe i a la tendència de la producció (mitjanes mòbils de tres mesos).

Font: Direcció General d'Indústria de la Generalitat i Ministeri d'Indústria i Energia.

A Catalunya, la caiguda experimentada pel nivell de la cartera de comandes ha influït decisivament en l'enfosquiment de les expectatives industrials. L'indicador de comandes estrangeres tanca l'any a Catalunya en el seu valor més baix des de principis de 1996 i el mes de desembre presenta una baixa interanual de 42 punts. La desacceleració del creixement que durant el 2001 ha caracteritzat l'evolució de l'economia mundial inclosa l'europea està tenint un impacte significatiu sobre les vendes i les expectatives de les empreses catalanes que destinen tres quarts parts d'unes exportacions creixents als països de la UE.

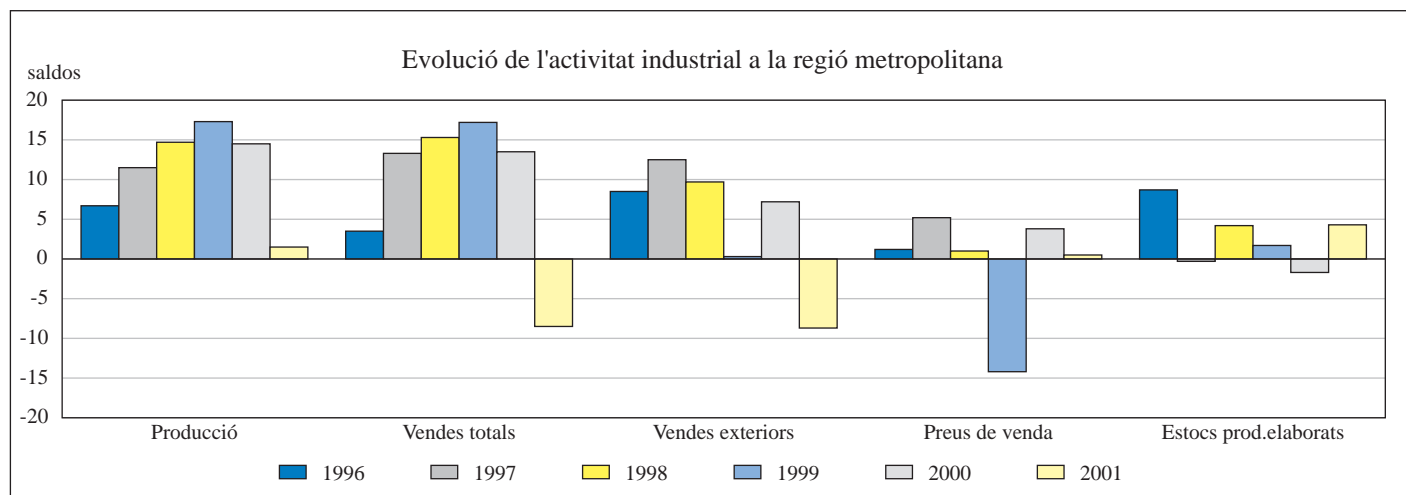
L'evolució negativa de les comandes es tradueix en un deteriorament de l'indicador de la tendència de la producció, el qual ha perdut al llarg de l'any més de vint punts percentuals i es situa a nivells que no es registraven des de vuit anys enrera. En aquest entorn, les empreses catalanes tracten d'ajustar la seva producció a l'evolució de la cartera de comandes procurant no augmentar el nivell d'estocs. Això explica que el grau d'utilització de la capacitat productiva utilitzada durant el quart trimestre de l'any hagi baixat per sota el 75 per cent, un nivell comparable al percentatge que es va assolir a finals de 1996.

Atenent a la destinació econòmica dels béns, la pèrdua de confiança per part dels empresaris s'ha fet més palesa en el sector de béns intermedis i entre els productors de béns d'equipament, tant a Catalunya com a Espanya. Sense ànim d'atorgar-li significat en l'anàlisi tendencial, però sí com element esperançador en una evolució de clar deteriorament d'aquest índex el darrer any, cal ressenyar el repunt considerable que ha registrat l'ICI del sector de béns d'equipament i la lleu recuperació en el sector de béns de consum, en el conjunt d'Espanya.

L'índex de producció industrial va experimentar una disminució interanual inferior a un punt tant a Catalunya com a Espanya en el període gener-novembre del 2001. És a dir, que s'ha mantingut en la línia de manca de vigorositat que ha experimentat al llarg de tot l'any. L'única discontinuïtat en aquesta trajectòria de la producció va ser una petita revifada de l'activitat a principis de la tardor quan l'índex de producció industrial va augmentar tres punts i mig a Catalunya i tres en el conjunt de l'Estat, amb lleugers increments en tots els sectors. Aquesta dada, a principis del quart trimestre, podia fer pensar puntualment en una recuperació de la producció, però els índexs corresponents al mes de novembre juntament amb el retrocés de la inversió empresarial –davant l'empitjorament del clima internacional i la debilitat de la demanda– fan posposar l'expectativa de millora de la producció fins ben entrat l'any 2002.

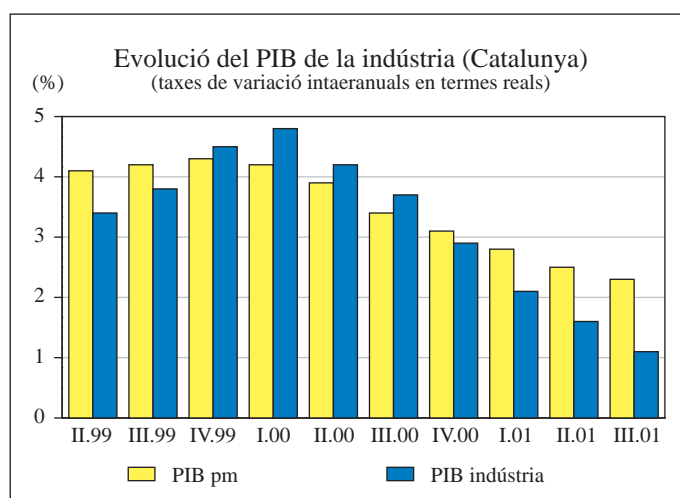
Enquesta de conjuntura industrial

Els resultats de l'activitat empresarial del darrer quadrimestre de l'any reforcen i donen continuïtat a la tendència regressiva de l'activitat industrial a la regió metropolitana.

L'anàlisi dels resultats globals de l'enquesta de conjuntura industrial corresponent a la regió metropolitana posa de manifest símptomes recessius de l'activitat industrial –tant en termes de producció com de vendes o ocupació– en un context de contenció dels preus de venda, i en plena sincronia amb la conjuntura industrial de la resta d'Espanya. La situació al final del darrer bimestre presenta valors mínims comparats amb el mateix període d'anys anteriors en totes les principals magnituds. Aquesta circumstància explica la preocupació empresarial davant la creixent feblesa de la demanda, especialment de béns d'equipament i de productes intermedis. Recentment però, s'hi ha afegit una clara desacceleració de la demanda de béns de consum, que juntament amb la negativa evolució de la cartera de comandes planteja més d'un interrogant sobre l'evolució a curt termini d'algunes branques d'activitat industrial a la regió metropolitana.

Efectivament, la intensitat del descens del nombre de comandes en cartera ajorna algunes inversions i força una disminució del grau de utilització de la capacitat productiva instal·lada per no augmentar el volum d'estocs de productes elaborats per sobre dels nivells que en mitjans empresarials es consideren aconsellables o necessaris. Les darreres dades sectorials de l'enquesta de conjuntura mostren com la situació descrita està començant a repercutir desfavorablement en algunes branques d'activitat del sector de béns de consum –especialment el de la confecció, tèxtil i calçat– que fins el darrer quadrimestre mantenien saldos positius en els resultats de les principals magnituds, alhora que comprometen l'evolució a curt i mitjà termini de sectors que fins ara havien mantingut nivells d'activitat força acceptables. Pel que fa als preus de venda, tant els de productes finals com els de semi-elaborats, és una altra de les magnituds que en els darrers dos bimestres presenten valors decididament a la baixa; una evolució que reflecteix tant la nul·la pressió de la demanda a la majoria de mercats com l'augment de competència estrangera i sobretot el marge que permet el descens del preu del petroli i matèries primeres durant el 2001.

En l'anàlisi per subsectors, una sintètica valoració de l'evolució sectorial a partir dels resultats agregats diria que són una clara majoria els sectors industrials que presenten uns resultats marcats per l'atonía de la seva activitat empresarial i un progressiu deteriorament en termes interanuals. La magnitud que presenta una evolució més diferenciada per subsectors és la capacitat productiva utilitzada que recull amb notable immediatesa la particular trajectòria cíclica de les diverses branques d'activitat.

Per últim i com reflex d'aquesta conjuntura, el PIB industrial alenteix més accentuadament el seu creixement, situant-se a finals del tercer trimestre en poc més de l'ú per cent, i augmenta la diferència del seu ritme de creixement respecte del PIB del conjunt de l'activitat.

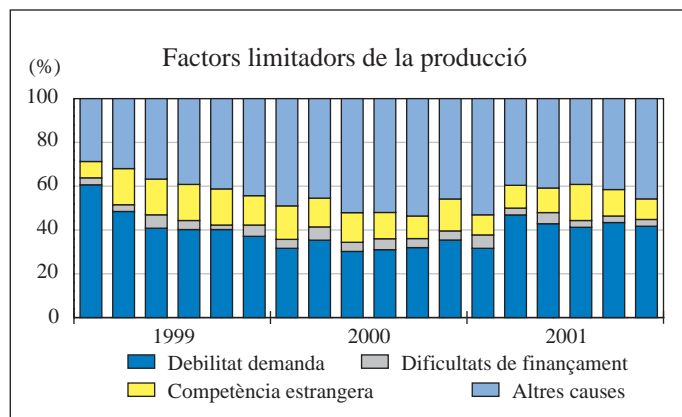
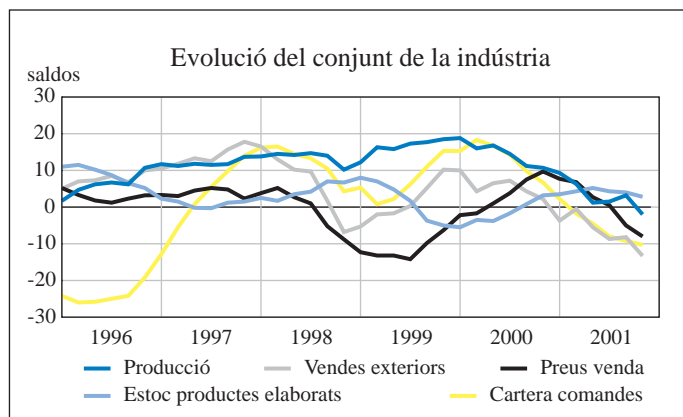
De fet, si es confirmen les perspectives avançades per les empreses de cara al nou any, a partir del segon trimestre del 2002 es començarà a invertir la tendència a la baixa de la producció, vendes i cartera de comandes que permetria un lleu repunt dels preus de venda i millorar la situació, especialment delicada d'alguns subsectors.

Total indústria (sense Construcció)

(dades provincials)

A) Resultats del bimestre observat comparats amb l'anterior (%)			2000		2001					
			st-oc	nv-ds	gn-fb	mç-ab	mg-jn	jl-ag	st-oc	nv-ds
1) Producció	Igual		27	36	39	49	43	31	28	37
	Saldo		48	-20	-7	24	24	-31	17	-18
2) Vendes totals	Igual		23	30	36	26	31	34	26	31
	Saldo		45	-20	-9	-5	0	-30	21	-28
3) Vendes en el mercat exterior	Igual		32	41	42	43	46	43	34	36
	Saldo		45	-5	-11	12	-20	-24	15	-24
4) Preus de venda	Igual		76	71	54	68	74	75	69	80
	Saldo		7	2	28	7	0	-3	-18	-11
B) Situació al final del bimestre (%)										
5) Marxa dels negocis	Normal		67	58	48	57	59	60	52	55
	Saldo		29	32	7	7	17	5	17	6
6) Estocs de productes elaborats	Igual		59	60	69	62	66	69	58	58
	Saldo		-11	0	6	9	13	9	-6	-5
7) Cartera de comandes	Normal		72	66	59	47	67	60	58	52
	Saldo		9	9	-2	-18	-3	-16	-7	-12
8) Període de treball assegurat amb l'actual cartera de comandes	Dies		51	55	59	61	63	65	58	58
C) Resultats referits a les perspectives per als propers tres o quatre mesos (%)										
9) Producció	Manteniment		68	51	67	54	51	43	54	56
	Saldo		-11	-2	20	34	17	25	-22	22
10) Vendes	Manteniment		64	46	51	46	57	40	49	55
	Saldo		-10	1	33	35	7	25	-22	24
11) Cartera de comandes	Manteniment		62	60	73	43	53	44	63	63
	Saldo		-19	-1	8	12	-12	7	-11	16
12) Preus de venda	Manteniment		72	53	69	77	60	79	59	55
	Saldo		12	-11	12	-9	12	-6	13	17
13) Ocupació	Manteniment		57	54	62	72	52	51	78	76
	Saldo		-21	-19	-21	3	23	10	-10	-9
D) Capacitat productiva utilitzada (%)			69,4	72,5	78,3	80,4	79,3	77,9	76,0	76,4

Font: Tots els quadres i gràfics d'aquest apartat són d'elaboració pròpia amb dades de la Cambra Oficial de Comerç, Indústria i Navegació.

II. Finances

Nombre d'oficines (set. 2001)				
Àmbit territorial	Total	Banca	Caixes d'estalvis	Cooper. de crèdit
Barcelona	2.095	768	1.301	26
Resta província	3.080	930	2.087	63
Resta Catalunya	2.028	670	1.330	28
Total Catalunya	7.203	2.368	4.718	117
Madrid	2.945	1.603	1.315	27
Resta província	1.809	771	1.023	15
Total Espanya	38.821	15.182	19.611	4.028

Font (de totes les taules i gràfics d'aquest apartat): Banco de España. Boletín estadístico.

Variació (%)	Total	Banca	Caixes	Cooper.
set. 2001/set. 2000				
Barcelona	-1,4	-4,4	0,5	-3,7
Catalunya	0,3	-5,2	2,8	18,2
Espanya	-0,6	-6,2	3,1	4,7
des. 2000/des. 1999				
Barcelona	-3,2	-11,9	2,9	0,0
Catalunya	-1,1	-10,5	4,5	11,6
Espanya	0,0	-6,5	5,1	3,8

L'evolució del nombre d'oficines del sistema bancari reflecteix tant la creixent reducció del nombre d'entitats com la necessitat de satisfer la demanda de serveis financers de proximitat generada pels fluxos demogràfics i d'activitat econòmica.

A l'espera de les dades de final d'any, tot sembla apuntar que durant el 2001 el sistema bancari espanyol ha mantingut, a grans trets, la política de reducció del nombre d'oficines operatives d'atenció al públic. Es manté obert el llarg procés de reorganització de les grans entitats financeres resultants de les darreres macrofusións. La reducció de plantilles i el tancament d'oficines són mesures que, amb més o menys èmfasi, apliquen aquestes grans entitats per millorar les seves ràtios d'eficiència. El resultat més visible d'aquestes polítiques sobre el conjunt del sistema bancari és un relatiu estancament i fins i tot un lleu descens del nombre de treballadors i d'oficines d'atenció al públic.

Com ja s'ha fet habitual, aquest resultat del conjunt del sistema –que pel 2001 apunta a un retrocés inferior a l'u per cent del nombre d'oficines i a un creixement nul del nombre d'ocupats– és la suma de dues tendències ben diferents. D'una banda, la pèrdua de presència física al carrer i també de quota de mercat per part de la banca, que haurà tancat l'any amb una reducció d'aproximadament el sis per cent del nombre d'oficines operatives, una retallada similar a la de l'any 2000. Contràriament, les caixes han anat copant aquest espai amb un augment a l'entorn del tres per cent. Sensiblement menor però, al d'anys anteriors.

Treballadors assalariats del total de les entitats de crèdit				
	Barcelona	RMB	Catalunya	Espanya
des. 1995	28.647	35.345	n.d.	249.023
des. 1996	28.010	35.010	45.005	246.800
des. 1997	27.993	35.401	45.174	247.361
des. 1998	28.022	35.695	45.597	247.685
març 1999	27.972	35.703	45.621	n.d.
juny 1999	27.798	35.766	45.838	n.d.
set. 1999	27.577	35.576	45.658	n.d.
des. 1999	27.181	35.105	44.551	248.084
març 2000	27.482	35.499	44.838	n.d.
juny 2000	25.431	33.887	45.522	n.d.
set. 2000	25.447	33.816	45.370	n.d.
des. 2000	25.551	33.842	45.163	248.951
març 2001	25.775	34.043	45.372	n.d.
juny 2001	25.871	34.541	46.020	n.d.
set. 2001	25.719	34.245	45.669	n.d.
des. 2001	25.591	34.219	45.496	n.d.

Nota: Dades d'afiliats al Règim General de la Seguretat Social amb l'excepció de les d'Espanya.

Font: Departament de Treball de la Generalitat y Banco de España. Elaboració pròpia.

Variació (%)	Barcelona	RMB	Catalunya	Espanya
des.2001/des.2000	0,2	1,1	0,7	n.d.
des.2000/des.1999	-6,0	-3,6	1,4	0,3
des.1999/des.1998	-3,0	-1,7	-2,3	0,2

La tendència a Catalunya i a la ciutat de Barcelona és lleument diferent. Tot i que es manté el tancament d'oficines de bancs –a un ritme notablement inferior al d'un any enrere– i que l'expansió de les caixes també s'ha moderat, el resultat global apunta a un creixement mínim del nombre d'oficines i també del d'ocupats. Ni les 7.200 oficines operatives a Catalunya a final del 2001 ni les 2.100 de Barcelona no superen els màxims assolits durant el 1998. Una reducció de l'oferta tradicional que s'ha vist àmpliament compensada per la proliferació, aquests darrers anys, de fórmules i serveis bancaris *on-line*.

Dipòsits i crèdits de bancs, caixes i cooperatives de crèdit										(Milions d'Euros)
	Dipòsits del sector privat					Crèdit al sector privat				
	Província Barcelona	Resta Catalunya	Catalunya	Província Madrid	Espanya	Província Barcelona	Resta Catalunya	Catalunya	Província Madrid	Espanya
des. 1991	44.259	9.774	54.033	51.628	251.798	31.669	7.577	39.246	55.151	203.156
des. 1992	47.624	10.906	58.530	54.791	271.448	36.007	8.229	44.236	57.965	220.285
des. 1993	52.892	11.557	64.449	64.544	298.739	35.359	8.620	43.979	62.726	225.998
des. 1994	56.221	12.442	68.663	69.232	322.243	38.523	9.231	47.754	65.405	247.482
des. 1995	60.654	13.421	74.075	83.799	361.184	41.680	9.893	51.573	69.747	263.965
des. 1996	65.462	13.818	79.280	89.124	380.062	45.226	10.506	55.732	75.433	290.030
des. 1997	64.693	13.853	78.546	100.453	396.644	51.843	11.918	63.761	87.760	332.720
des. 1998	64.986	13.273	78.259	99.168	404.128	61.344	13.881	75.225	105.192	390.146
març 1999	66.921	13.466	80.387	102.463	409.559	63.878	14.440	78.318	103.525	397.300
juny 1999	65.146	13.787	78.933	99.901	414.764	65.554	15.223	80.777	114.098	424.911
set. 1999	67.066	14.442	81.508	99.384	420.441	68.397	15.415	83.812	113.921	433.569
des. 1999	68.356	15.061	83.417	103.910	434.474	71.302	16.142	87.444	113.219	448.056
març 2000	66.401	15.223	81.624	108.233	448.074	71.996	16.707	88.703	117.768	463.634
juny 2000	67.537	15.973	83.510	108.975	458.515	77.020	18.298	95.318	120.083	488.708
set. 2000	68.113	16.390	84.503	114.618	471.909	78.798	18.035	96.833	123.188	502.932
des. 2000	71.590	17.230	88.820	114.301	489.685	83.306	18.672	101.978	128.436	526.633
març 2001	70.256	16.852	87.108	120.572	491.778	84.304	18.934	103.238	127.220	530.387
juny 2001	72.568	17.619	90.187	126.050	515.833	87.908	19.976	107.884	133.350	556.262
set. 2001	72.967	18.328	91.295	128.838	522.616	87.171	19.898	107.069	144.930	566.132

Variació (%)	província Barcelona	Catalunya	província Madrid	Espanya
	Dipòsits			
set. 2001 / set. 2000	7,1	8,0	12,4	10,7
des. 2000 / des. 1999	5,4	6,5	10,0	12,7
des. 1999 / des. 1998	5,2	6,6	4,8	7,5
	Crèdit			
set. 2001 / set. 2000	10,6	10,6	17,6	12,6
des. 2000 / des. 1999	16,8	16,6	13,4	17,5
des. 1999 / des. 1998	16,2	16,2	7,6	14,8

On sí es manté una tònica clarament expansiva pel que fa a l'oferta d'aquest tipus de serveis és a l'entorn metropolità de Barcelona. El potencial de creixement d'aquesta àrea, amb una dotació d'oficines/1.000 habitants molt inferior a la de la ciutat central i també de la de la resta del país, s'ha vist reforçat durant la dècada dels noranta per un augment substancial de població i d'activitat econòmica. El dinamisme del sector immobiliari residencial a la majoria de nuclis urbans petits i mitjans de la regió metropolitana i la proliferació de noves instal·lacions fabrils en els seus polígons industrials, ha afavorit el corresponent creixement de l'oferta tradicional de serveis financers buscant la proximitat dels nous clients. Es tracta d'un comportament semblant al que es detecta als municipis de l'àrea d'influència de Madrid.

La contenció del creixement del crèdit no es pot deslligar de l'augment del volum de dipòsits que el sector privat manté en bancs, caixes i cooperatives de crèdit.

Pel que fa a l'evolució de les grans magnituds del negoci tradicional de bancs i caixes, el volum de dipòsits de famílies i sector productiu privat ha crescut lleument per sobre del que era habitual els darrers anys. Una evolució que possiblement s'ha d'explicar a partir de la conjunció de diversos factors entre els que cal considerar la desacceleració de la despesa en consum per l'empitjorament de les expectatives econòmiques, l'afllorament de diner en efectiu que es mantenia fora del sistema bancari, la desconfiança i el desconcert que la volatilitat de la renda variable ha provocat en els inversors finals i també la intranquil·litat que els atacs terroristes de l'onze de setembre han projectat sobre una bona part de la població, moderant o ajornant temporalment decisions de despesa o d'inversió.

Efectivament, l'estancament del volum de crèdit del sistema bancari en mans del sector privat que mostren les dades de final de l'estiu del 2001 es pot considerar en bona mesura un efecte derivat del període d'incertesa que en tots els ordres s'inicia amb la destrucció de les torres bessones de Nova York. En el terreny purament financer es pot interpretar com un avançament sobtat d'una evolució prevista i ja descomptada a mitjà termini.

Una segona conseqüència d'aquest canvi radical d'escenari ha estat una reducció notable del preu del diner a ambdós costats de l'Atlàntic. Una acció concertada en un primer moment per intentar moderar la previsible davallada de la demanda de crèdit com a conseqüència del sobtat i radical empitjorament de les expectatives de creixement de l'economia mundial.

Crèdit de les entitats de crèdit als sectors productius i a les famílies. Espanya.

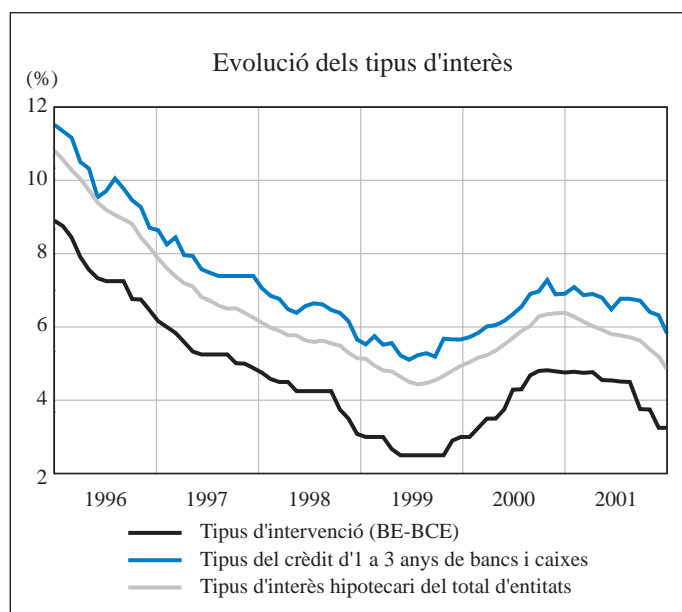
(Milions d'Euros)

Període	Sectors productius					Economies domèstiques			
	Total	Primari	Indústria	Construcció	Serveis	Total	Inversió immobiliària	Consum de béns duradors	Altres aplicacions
4t.tr.93	162.301	7.634	54.623	24.952	75.092	89.137	56.213	12.421	20.503
4t.tr.94	161.072	7.314	53.235	23.137	77.387	99.590	67.111	12.673	19.806
4t.tr.95	168.630	7.954	55.607	23.615	81.454	110.468	75.703	13.102	21.663
4t.tr.96	177.057	8.815	52.893	24.267	91.083	123.077	85.592	13.654	23.831
4t.tr.97	198.417	9.482	57.789	24.701	106.445	145.447	104.292	15.948	25.208
4t.tr.98	227.867	10.358	64.321	29.270	123.919	175.008	123.254	20.625	31.130
1r.tr.99	230.441	10.882	63.078	29.912	126.569	180.905	128.195	21.342	31.368
2n.tr.99	247.982	11.456	72.624	32.527	131.375	190.331	133.924	21.824	34.583
3r.tr.99	251.442	11.512	70.933	33.369	135.628	197.421	139.265	22.789	35.366
4t.tr.99	257.974	11.887	71.187	35.112	139.788	207.090	145.184	23.371	38.536
1r.tr.00	266.342	11.916	73.035	37.003	144.388	214.327	150.677	23.770	39.880
2n.tr.00	280.381	12.482	73.280	39.319	155.300	224.163	158.078	24.537	41.549
3r.tr.00	288.999	12.952	75.408	41.208	159.431	232.114	165.891	24.911	41.312
4t.tr.00	302.034	13.141	78.588	42.627	167.679	243.837	176.653	26.885	40.299
1r.tr.01	299.581	12.764	76.144	42.368	168.306	251.694	183.189	28.331	40.175
2n.tr.01	313.118	12.946	78.850	44.684	176.638	266.945	193.438	31.034	42.472
3r.tr.01	317.262	13.215	81.899	44.957	177.191	273.224	198.747	31.826	42.651

Variació (%)	3r.tr. 2001/ 3r.tr. 2000	4t.tr. 2000/ 4t.tr. 1999	4t.tr. 1999/ 4t.tr. 1998
Total sectors productius	9,8	17,1	13,2
Indústria	8,6	10,4	10,7
Construcció	9,1	21,4	20,0
Serveis	11,1	20,0	12,8
Total famílies	17,7	17,7	18,3
Inversió immobiliària	19,8	21,7	17,8
Consum durador	27,8	15,0	13,3

demanda de crèdit del sector privat al conjunt de les entitats de crèdit.

Per destinatari i finalitat del crèdit concedit, la desacceleració s'ha fet sentir de manera progressiva al llarg del 2001 en el sector empresarial. En comparació amb el ritme de creixement assolit un any abans, les empreses de la construcció i dels serveis han estat les que més han reduït el seu ritme de creixement. Contràriament, segons les dades de setembre, no sembla que les economies domèstiques hagin variat substancialment els seus plans d'endeutament. Probablement, per dues raons. D'una banda, perquè la inversió immobiliària –la finalitat que absorbeix la major part del crèdit bancari a les famílies– és una decisió que no es realitza ni es desfà a la lleugera i en pocs dies i en conseqüència el possible impacte serà retardat, i de l'altra, perquè l'efecte euro ha forçat la sortida de diners negres que, al seu torn, ha generat un increment de la demanda de crèdit per a consum de béns duradors.

Volum efectiu negociat a les borses							(milions d'Euros)	
Període	Renda variable		Renda fixa pública		Renda fixa privada		Total renda fixa i variable'	
	Barcelona	Madrid	Barcelona	Madrid	Barcelona	Madrid	Barcelona	Madrid
1992	2.564,5	21.491,0	65,3	2.914,8	175,4	2.626,3	2.805,2	27.032,1
1993	2.499,4	33.229,0	165,9	4.763,3	326,9	5.804,3	2.992,2	43.947,8
1994	5.017,0	43.935,6	417,7	22.117,1	235,9	4.856,0	5.670,6	71.189,6
1995	4.113,3	39.654,4	2.271,6	22.654,8	217,6	3.031,2	6.602,5	65.385,9
1996	7.497,6	60.700,9	8.521,3	53.848,2	232,1	2.404,8	16.251,0	116.979,8
1997	19.829,4	123.195,1	11.350,8	22.379,7	144,4	1.870,7	31.341,8	147.675,8
1998	29.095,2	198.159,1	23.615,6	1.301,8	98,1	519,9	52.992,1	201.006,0
1999	31.190,1	224.713,9	28.950,8	489,6	355,4	1.090,5	60.671,7	227.343,0
1r.tr.	6.380,2	55.252,2	6.544,1	131,1	14,1	500,2	12.974,2	56.165,5
2n.tr.	9.003,1	60.493,7	6.763,9	177,4	18,6	394,6	15.867,7	61.463,7
3r.tr.	7.368,7	47.067,5	7.314,1	46,5	274,5	94,5	14.967,9	47.256,1
4t.tr.	8.438,1	61.900,5	8.328,7	134,6	48,3	101,2	16.861,9	62.457,7
2000	51.052,7	391.540,6	30.761,9	335,5	171,0	373,9	82.127,0	393.185,6
1r.tr.	16.342,8	105.113,6	8.619,6	130,0	7,7	126,5	24.997,9	105.582,0
2n.tr.	12.870,2	88.291,1	8.422,9	60,4	26,2	57,1	21.350,1	88.638,3
3r.tr.	9.761,0	99.399,0	7.226,8	106,6	21,3	45,8	17.048,9	99.755,3
4t.tr.	12.078,7	98.736,9	6.492,6	38,5	115,8	144,5	18.730,1	99.210,0
2001	59.026,1	340.608,1	50.500,2	319,8	653,2	171,8	111.043,6	343.358,1
1r.tr.	10.109,8	101.277,5	8.603,8	39,8	27,1	40,8	18.968,9	102.781,1
2n.tr.	13.953,8	87.486,6	13.801,1	56,4	264,8	24,1	28.310,5	87.839,9
3r.tr.	16.403,6	72.777,3	13.010,8	45,4	331,4	29,5	30.076,4	73.057,8
4t.tr.	18.558,9	79.066,7	15.084,5	178,2	29,9	77,4	33.687,7	79.679,3

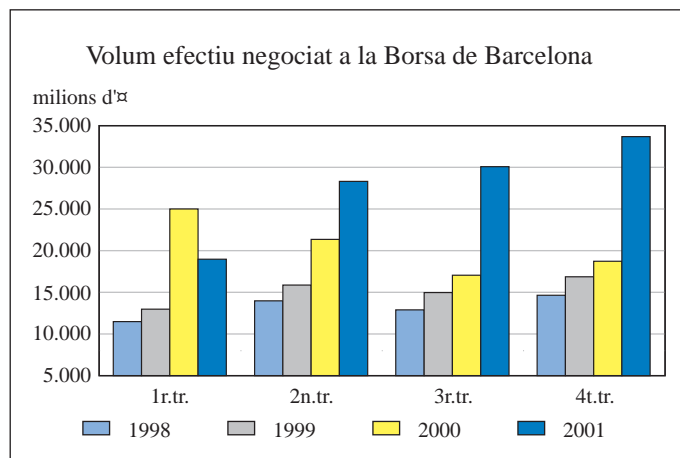
1. Inclou volum negociat de warrants i drets.

Font: Borsa de Barcelona. Dades facilitades pel Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona. Borsa de Madrid, revista mensual, diversos números.

Variació (%)	Total negociat	
	Barcelona	Madrid
4t.tr.2001/4t.tr.2000	79,9	-19,9
2n.sem.2001/2n.sem.2000	78,2	-23,4
2001/2000	35,0	-13,0
2000/1999	35,4	72,9

La incertesa que ha caracteritzat la conjuntura econòmica mundial durant el 2001 s'ha reflectit clarament en l'evolució dels volums negociats als mercats de renda variable.

Sorpren l'evolució tan expansiva i relativament a contracorrent que durant la segona meitat de l'any passat va registrar el volum de negoci canalitzat a través de Borsa de Barcelona. L'increment interanual proper al vuitanta per cent del volum efectiu negociat durant el segon semestre ha permès compensar la retallada de negoci dels primers sis mesos i tancar el 2001 amb un augment, per segon any consecutiu, del 35 per cent. Per contra, el mercat madrileny, concentrat gairebé en exclusiva en la negociació de renda variable, ha patit la creixent desconfiança i desorientació que, a mesura que avançava l'any, embargava la major part dels inversors. La negativa evolució de l'economia nord-americana, agreujada pels atemptats de setembre, i la crisi d'Argentina, han sacsejat amb força les cotitzacions i els volums de contractació de les societats que lideren la borsa espanyola. Per primer cop en molts anys, el volum efectiu del total d'actius negociats a la Borsa de Madrid és clarament inferior al d'un any abans.

En el cas del mercat barceloní, l'augment de l'ordre del quinze per cent en la contractació de renda variable s'ha vist àmpliament sobrepassat per l'increment del 64 per cent que ha registrat la negociació de deute públic –que ha representat el 45 per cent del total negociat– i l'augment d'un espectacular 280 per cent de la renda fixa privada, un segment del mercat darrerament força oblidat pels grans emissors.

III. Consum, comerç i preus

Matriculació de vehicles

Evolució del parc automobilístic¹

Període	Província de Barcelona			Catalunya
	Matriculacions	Baixes	Saldo	Matriculacions
1989	236.902	86.619	150.283	309.518
1990	204.151	64.695	139.456	267.359
1991	185.902	61.557	124.345	240.552
1992	192.843	79.213	113.630	249.272
1993	136.146	78.194	57.952	177.508
1994	152.956	88.085	64.904	201.340
1995	146.294	72.041	74.253	192.892
1996	158.475	64.536	93.939	208.518
1997	183.053	76.683	106.370	251.549
1998	230.146	77.727	152.419	299.134
1999	264.252	88.177	176.075	343.708
1r.tr.	64.042	21.211	42.831	82.144
2n.tr.	72.103	19.158	52.945	92.354
3r.tr.	61.364	18.026	43.338	81.020
4t.tr.	66.743	29.782	36.961	88.190
2000	257.437	106.555	150.882	328.456
1r.tr.	68.267	24.511	43.756	87.318
2n.tr.	73.778	27.375	46.403	92.881
3r.tr.	56.833	23.122	33.711	73.780
4t.tr.	58.559	31.547	27.012	74.477
2001	253.097	139.349	113.748	n.d.
1r.tr.	66.068	33.204	32.864	82.882
2n.tr.	71.320	35.765	35.555	89.834
3r.tr.	56.988	30.990	25.998	73.138
4t.tr.	58.721	39.390	19.331	n.d.

¹ Exclosos ciclomotors. Dades provisionals pels darrers dotze mesos.

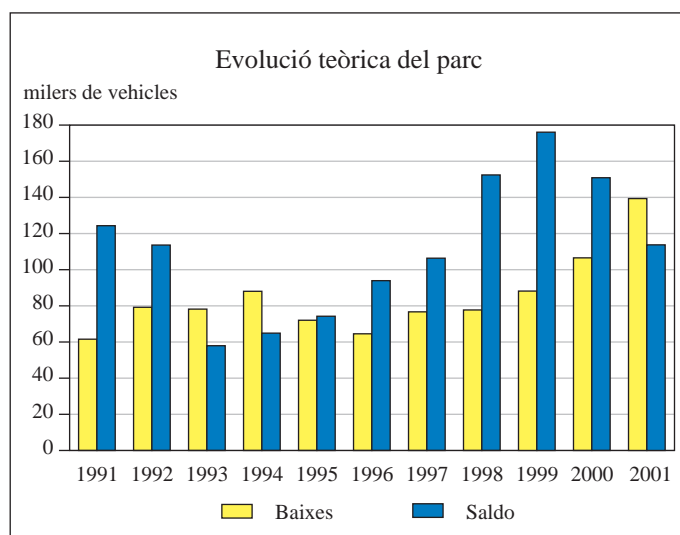
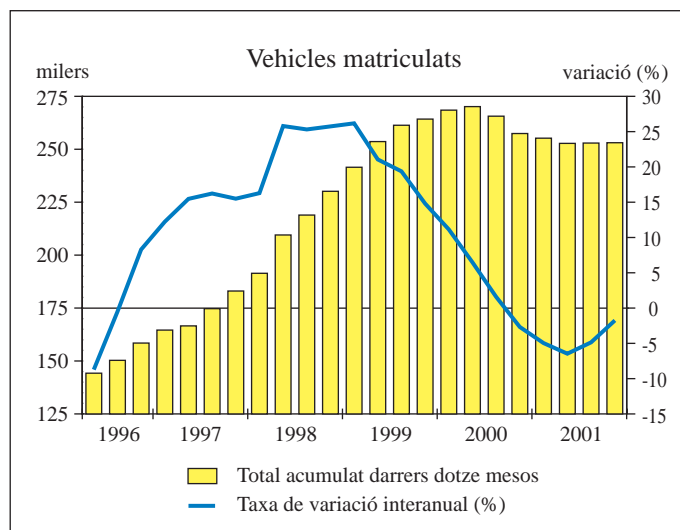
Font: Prefectura Provincial de Trànsit de Barcelona. Idescat. Elaboració pròpia.

Variació (%)	Província de Barcelona		
	Matriculacions	Baixes	Saldo
4t.tr.2001/4t.tr.2000	0,3	24,9	-28,4
2n.sem.2001/2n.sem.2000	0,3	28,7	-25,4
2001/2000	-1,7	30,8	-24,6
2000/1999	-2,6	20,8	-14,3

En un any en què la matriculació de vehicles s'ha estancat al conjunt de la UE –amb un increment testimonial de poc més de mig punt percentual–, el mercat espanyol ha registrat un creixement de l'ordre del quatre per cent. Una diferència minsa donats els diferencials de creixement de l'activitat econòmica i de l'ocupació que s'han mantingut al llarg de l'any entre Espanya i el conjunt de la UE i també el major potencial de creixement del mercat espanyol atesa la menor dotació de turismes/càpita de què disposa.

Per segon any consecutiu, les matriculacions de vehicles a la província de Barcelona han retrocedit lleument.

Malgrat el que apuntaven moltes previsions, l'impacte que els atemptats de l'onze de setembre i el posterior conflicte bèl·lic a l'Afganistan ha tingut sobre el mercat automobilístic ha estat finalment força limitat ja que s'ha vist compensat per la urgència de transformar pessetes opaques al fisc en euros sense passar pel sistema financer i també per la reducció de preus que han registrat les benzines.

Amb tot, el revifament del ritme de matriculació de vehicles durant el darrer trimestre de l'any a la província de Barcelona ha estat insuficient per compensar el retrocés de poc més del dos per cent acumulat durant els primers nou mesos de l'any.

En aquest cas concret, la variació interanual de matriculacions del darrer trimestre del 2001 no hauria estat positiva si no fos perquè la comparació es fa amb un trimestre –el darrer del 2000– que ja va ser comparativament fluix. Un fet aplicable també al conjunt de Catalunya. Per contra, el nombre de baixes tramitades assoleix un nou màxim històric amb un creixement pel conjunt de l'any a l'entorn del trenta per cent. Una bona notícia des de l'òptica de la modernització del parc, forçada en part per la desaparició del mercat de la benzina amb plom.

El resultat global en termes de saldo entre vehicles matriculats i donats de baixa equival a una reducció de gairebé el 25 per cent pel conjunt de l'any. L'impacte d'aquest alentiment del creixement del parc automobilístic sobre els nivells de congestió del tràfic és més aviat relatiu ja que implica que el darrer any el total de vehicles que circulen pels carrers i carreteres de la província ha augmentat en més de cent mil vehicles.

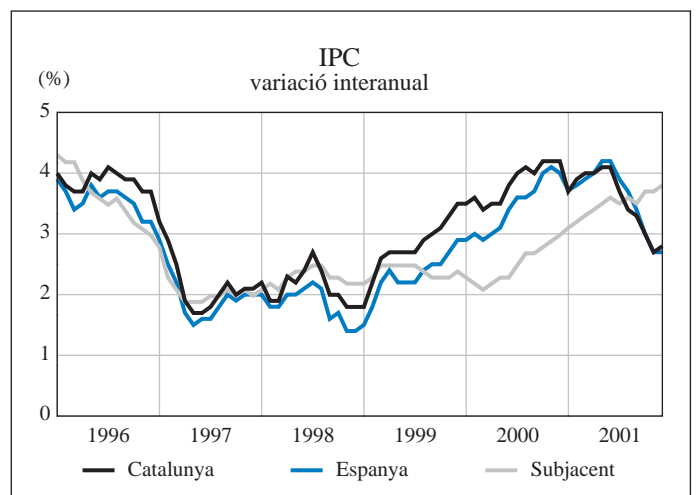
Índex general de preus de consum (1992=100)												(Prov. Barcelona/Espanya)
Any	Gener	Febrer	Març	Abril	Maig	Juny	Juliol	Agost	Set.	Oct.	Nov.	Des.
1993	B E	103,2 103,2	103,2 103,6	103,7 104,0	104,5 104,3	104,9 104,6	105,2 105,0	105,7 105,6	106,4 106,2	106,9 106,6	107,1 106,8	107,5 107,3
1994	B E	108,7 108,3	108,5 108,4	108,9 108,7	108,9 109,2	109,5 109,4	109,6 109,5	109,8 109,9	110,4 110,7	110,9 111,0	111,3 111,2	111,9 111,9
1995	B E	113,2 113,1	113,7 113,6	114,3 114,3	114,8 114,9	114,9 115,1	114,9 115,1	115,0 115,4	115,5 115,9	115,9 116,1	116,0 116,4	116,6 116,7
1996	B E	117,4 117,5	117,9 117,8	118,3 118,2	118,9 118,9	119,4 119,3	119,3 119,2	119,5 119,7	119,6 120,0	119,9 120,1	120,2 120,1	120,3 120,5
1997	B E	121,1 120,8	121,1 120,8	121,3 120,8	121,2 120,9	121,4 121,0	121,3 121,0	121,6 121,3	122,1 121,8	122,6 122,4	122,7 122,4	123,0 122,9
1998	B E	123,9 123,2	123,6 122,9	123,8 123,0	124,2 123,3	124,2 123,5	124,3 123,5	124,9 124,0	125,2 124,3	125,2 124,4	125,3 124,4	125,3 124,3
1999	B E	126,3 125,1	126,4 125,2	127,1 125,7	127,5 126,2	127,7 126,2	127,9 126,2	128,4 126,8	128,9 127,3	129,1 127,6	129,2 127,5	129,4 127,7
2000	B E	130,7 128,7	130,9 128,9	131,4 129,4	132,0 129,9	132,2 130,2	132,7 130,6	133,6 131,3	134,3 131,9	134,3 132,2	134,6 132,6	134,9 132,9
2001	B E	135,6 133,4	136,1 133,9	136,7 134,4	137,4 135,1	137,7 135,6	138,1 136,1	138,6 136,4	138,9 136,7	138,8 136,7	138,7 136,6	139,3 137,0

Nota: les dades dels tres últims mesos són provisionals. Font: INE.

Variació (%)	des.01/des.00	des.00/des.99	des.99/des.98
Prov. Barcelona	2,8	4,2	3,4
Catalunya	2,8	4,2	3,5
Espanya	2,7	4,0	2,9
— subjacent	3,8	3,0	2,4
Prov. Madrid	2,5	3,9	2,8
UE harmonitzat	2,0	2,3	1,7

La sensible desacceleració de l'índex general de preus de consum durant la segona meitat del 2001 contrasta amb el creixement sostingut de la inflació subjacent al llarg de tot l'any.

La comparació de l'increment de l'IPC a final del 2001 amb el d'un any abans revela l'existència de dues tendències contraposades. D'una banda, la retallada de pràcticament un terç de l'augment de l'índex general dels preus de consum fins a tancar l'any amb un creixement del 2,8 per cent a Catalunya i a la província de Barcelona i una dècima menys a Espanya. De l'altra, l'anomenada inflació subjacent ha acumulat un increment de vuit dècimes en els darrers dotze mesos. La contenció de la pressió inflacionista s'ha degut gairebé en exclusiva al descens del preu del petroli i dels seus derivats. Sense considerar l'evolució dels preus energètics, l'augment de l'IPC a final d'any ha estat del quatre per cent. Sis dècimes més que un any enrere. En definitiva, allò que semblava una bona notícia pel que podia implicar de recuperació de poder adquisitiu per part dels consumidors i de millora de la competitivitat de l'economia catalana i espanyola en l'escenari europeu, ha estat només un miratge.

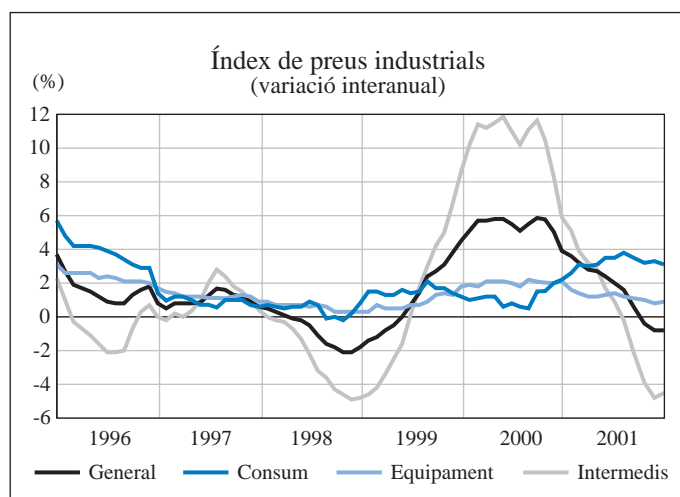
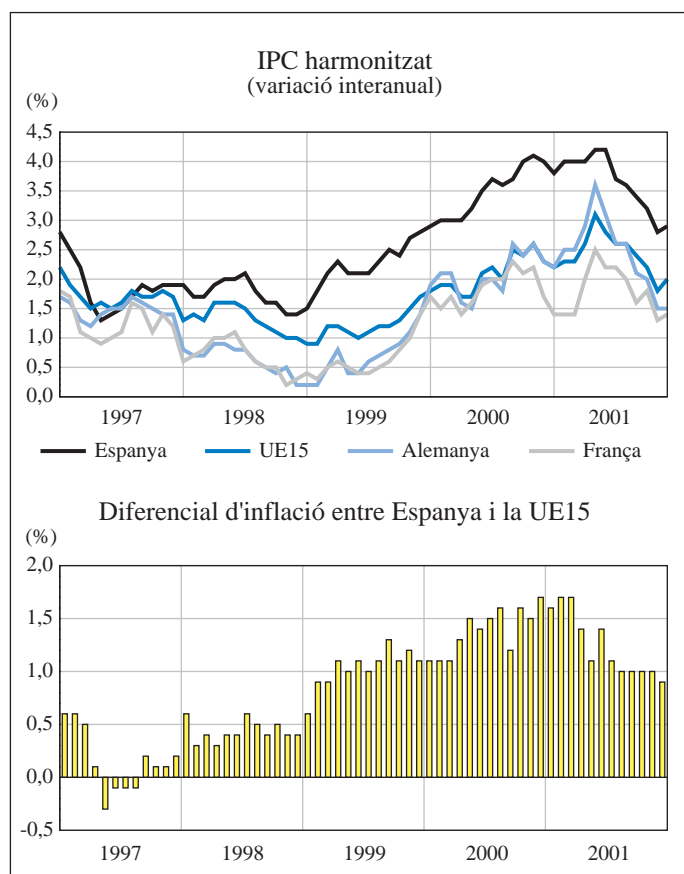
Amb escasses variacions, el retrocés de les cotitzacions internacionals del preu del petroli i de la majoria de primeres matèries bàsiques per a la indústria s'ha fet notar a la pràctica totalitat de les economies desenvolupades. En el cas de la Unió Europea, l'increment de l'índex de preus de consum harmonitzat a final del 2001 ha estat del dos per cent, tres dècimes menys que un any abans. Com en el cas espanyol, la majoria de components amb l'excepció dels transports i comunicacions –pel descens del preu dels carburants i de les tarifes telefòniques– i la despesa en habitatge, han mantingut o superat l'augment de l'any 2000. En aquestes circumstàncies, es fa difícil progressar en el procés de reducció del diferencial d'inflació entre Espanya i el conjunt de la UE.

IPC per components

(%)

	Catalunya			Espanya			UE		
	gn.02/gn.01	ds.01/ds.00	ds.00/ds.99	gn.02/gn.01	ds.01/ds.00	ds.00/ds.99	gn.02/gn.01	ds.01/ds.00	ds.00/ds.99
Aliment. i begudes no alcohòliques	4,1	5,7	—	4,4	5,9	3,5	5,6	4,9	2,2
Begudes alcohòliques i tabac	3,5	4,0	—	3,6	4,2	3,8	3,9	2,8	2,4
Vestit i calçat	7,5	4,2	3,4	6,0	3,2	2,3	1,0	0,7	-0,2
Habitatge	1,6	1,2	5,7	2,5	1,8	4,6	1,7	1,3	4,7
Parament de la llar	2,8	3,4	3,4	1,9	2,8	3,0	1,9	1,9	0,8
Medicina	2,5	2,7	3,5	2,2	2,7	3,1	2,1	1,4	1,8
Transport	0,3	-2,9	—	0,2	-2,9	1,8	0,4	-0,8	3,5
Comunicacions	-1,0	-2,4	—	-1,0	-2,6	-2,9	-1,0	-1,8	-4,9
Lleure i cultura	2,1	4,6	—	2,1	4,3	5,0	1,7	1,8	0,8
Ensenyament	3,5	4,1	—	3,4	4,1	5,3	3,9	4,0	3,9
Hoteleria i restauració	4,3	4,5	—	3,9	4,7	4,6	4,1	3,7	3,1
Altres	4,4	3,6	—	3,3	3,5	3,3	3,3	3,3	2,2
Total	3,1	2,8	4,2	3,1	2,7	4,0	2,5	2,0	2,3

Font: INE i Eurostat

La relativa contenció dels preus industrials resta pressió tant a l'índex general com a la inflació subjacent.

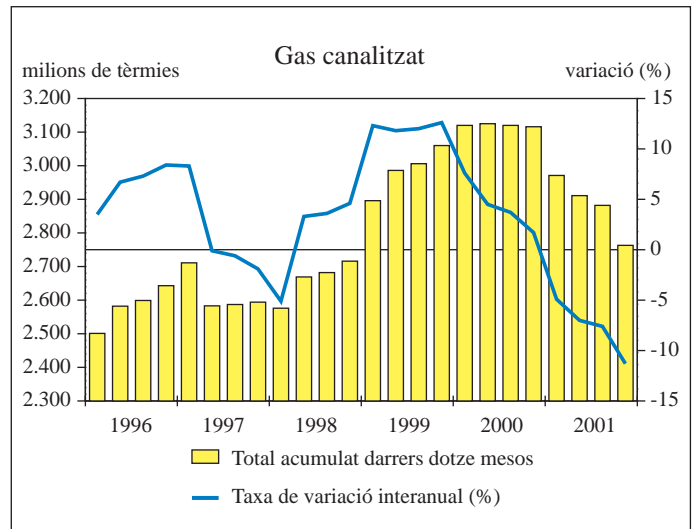
Per la seva banda, els preus de productes industrials de consum –amb l'excepció dels alimentaris– i especialment els de béns d'equipament, han tancat l'any amb increments inferiors al de l'índex general. L'evolució del preu de l'energia i primeres matèries i el seu impacte sobre els béns semitransformats, a més de la desacceleració de la demanda a nivell mundial pel refredament de l'activitat econòmica, són alguns dels factors que expliquen la contenció dels preus de sortida de fàbrica dels béns manufacturats.

Malgrat les nombroses declaracions oficials negant el que per a molts consumidors han estat evidències, una bona part de l'augment de la inflació subjacent s'ha d'imputar a l'efecte euro. Alguns béns de primera necessitat i determinats serveis han avançat increments de preus per evitar fer-ho en el moment del canvi de moneda i alhora aconseguir preus en euros més arrodonits. Un altre factor important ha estat l'increment del preu de la carn i altres productes alimentaris frescos com a conseqüència d'uns preus de referència baixos o collites escasses.

Consum de gas canalitzat				
Període	Total		Estructura d'usos (milions de tèrmies)	
	Núm.índex 1989=100	milions de tèrmies	Domèstic	Comercial
1989	100,0	2.141,9		
1990	102,2	2.188,9		
1991	117,9	2.525,4		
1992	122,6	2.626,0		
1993	121,5	2.602,5		
1994	117,9	2.526,1	1.746,6	779,5
1995	113,7	2.436,0	1.645,7	790,3
1996	123,4	2.642,9	1.806,1	836,7
1997	121,1	2.594,3	1.771,0	823,2
1998	126,8	2.715,6	1.854,2	861,4
1999	142,8	3.059,6	2.126,1	933,5
1r.tr.		1.166,0	821,6	344,4
2n.tr.		809,4	595,8	213,5
3r.tr.		433,7	288,7	145,0
4t.tr.		650,5	419,9	230,5
2000	145,5	3.115,9	2.184,0	931,9
1r.tr.		1.226,9	871,5	355,4
2n.tr.		813,7	596,1	217,5
3r.tr.		428,7	290,9	137,8
4t.tr.		646,7	425,4	221,3
2001	129,0	2.762,8	1.868,2	894,6
1r.tr.		1.081,8	752,1	329,7
2n.tr.		753,5	539,0	214,6
3r.tr.		399,8	275,8	123,9
4t.tr.		527,7	301,3	226,4

Font: Gas Natural S.A. Dades recollides pel Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona. Elaboració pròpia.

Variació (%)	Total	Domèstic	Comercial
4t.tr 2001/4t.tr 2000	-18,4	-29,2	2,3
2n.sem 2001/2n.sem.2000	-13,8	-19,4	-2,5
2001/2000	-12,5	-14,5	-4,0
2000/1999	1,8	2,7	-0,2

El consum de gas canalitzat a la ciutat de Barcelona es ressenteix de la pèrdua de pes de l'activitat industrial tradicional sobre el total del teixit productiu.

A diferència del consum d'electricitat, clarament a l'alça com és ben conegut malgrat que de moment no es disposen de dades actuals referides a la ciutat, el consum de gas canalitzat ha tancat el 2001 amb uns volums sensiblement inferiors als del bienni anterior. Cal recordar que les dades, per una qüestió metodològica, arrossegueu un petit retard sobre el moment efectiu del consum. Això explica en part el descens del consum domèstic del darrer trimestre de l'any passat tot i la rigorositat climàtica del desembre. De ben segur que les dades del primer trimestre d'enguany reflectiran aquest previsible increment del consum.

A banda del consum domèstic, orientat a la baixa tant per raons climàtiques com per la major versatilitat i competitivitat de l'energia elèctrica –un aspecte que s'haurà de revisar davant els creixents problemes de subministrament– el consum de gas per a usos productius mostra un comportament més estable i lleument a la baixa. Una evolució que en aquest cas s'explica per la competència via preus d'altres energies –bàsicament derivats del petroli– i per la desacceleració del creixement econòmic.

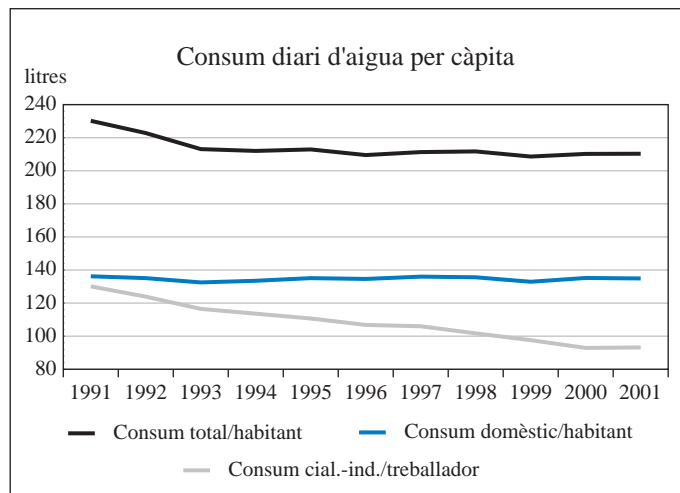
Consum d'aigua					
Període	Total		Estructura d'usos (hm³)		
	Núm.índex 1989=100	hm³	Domèstic	Comercial i industrial	Altres
1989	100,0	146,00	83,50	49,60	12,90
1990	95,2	138,98	81,40	46,00	11,59
1991	94,6	138,08	81,69	44,15	12,24
1992	90,3	131,84	79,95	40,85	11,05
1993	84,7	123,66	76,85	35,66	11,14
1994	82,8	120,91	76,15	34,55	10,21
1995	81,7	119,32	75,74	33,43	10,15
1996	79,3	115,72	74,33	32,67	8,71
1997	79,6	116,22	74,82	33,41	7,96
1998	79,7	116,35	74,52	33,48	8,36
1999	78,4	114,46	72,93	33,05	8,49
1r.tr.		28,56	18,77	7,65	2,15
2n.tr.		28,65	18,99	7,92	1,74
3r.tr.		30,09	18,49	9,05	2,55
4t.tr.		27,16	16,68	8,43	2,05
2000	78,9	115,13	74,04	32,97	8,11
1r.tr.		29,12	19,49	7,75	1,88
2n.tr.		28,88	18,85	8,10	1,93
3r.tr.		29,27	18,40	8,64	2,22
4t.tr.		27,86	17,29	8,47	2,09
2001	79,2	115,56	74,14	33,18	8,24
1r.tr.		27,72	18,69	7,41	1,62
2n.tr.		29,01	18,83	8,24	1,94
3r.tr.		29,95	18,58	8,94	2,44
4t.tr.		28,88	18,04	8,59	2,25

Font: Societat General d'Aigües de Barcelona, SA. Dades recollides i facilitades pel Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona.

Variació (%)	Total	Domèstic	Comercial i industrial	Altres
4t.tr 2001/4t.tr 2000	3,7	4,3	1,4	7,7
2n.sem.01/2n.sem.00	3,0	2,6	2,5	8,8
2001/2000	0,4	0,1	0,6	1,6
2000/1999	0,6	1,5	-0,2	-4,5

Millora l'eficiència del consum d'aigua per usos productius en relació amb el nombre de treballadors, alhora que el consum domèstic per càpita mostra una notable estabilitat.

Pel que fa al consum d'aigua, la baixa pluviometria del 2001 pot explicar l'augment del consum d'aigua per a serveis públics com ara el rec d'arbres i zones verdes i la neteja de carrers. Un creixement que, amb menys intensitat, també s'ha donat a la resta d'usos. Així, el creixement de l'activitat comercial i industrial ha tingut un impacte mínim en termes d'increment del consum d'aigua. En aquest segment s'ha avançat en el nivell d'eficiència del consum d'aigua.

Els usos domèstics, que expliquen gairebé dues terceres parts del consum total d'aigua a la ciutat, han tancat l'any amb un nivell de consum pràcticament idèntic o fins i tot lleument superior, en termes homogenis, al d'un any abans. Si es compara l'actual nivell de consum amb el d'anys enrere, es constata una situació de notable estancament d'ençà mitjan dels noranta. Una situació que contrasta notablement amb la tendència descendent que va caracteritzar el consum d'aigua per a usos domèstics durant la primera meitat dels noranta, degut bàsicament a la pèrdua de població resident i a la millora de la xarxa de distribució.

Aquesta estabilitat del consum domèstic global es repeteix en termes de consum/càpita si finalment les dades del Cens de població del 2001 confirmen les darreres rectificacions padronals que parlen d'una població que pràcticament ha recuperat els nivells del 1996. Una coincidència relativament sorprenent si tenim en compte que la majoria de les principals dinàmiques que influeixen en aquest tipus de consum apunten en la línia d'una certa contenció del consum/càpita. A favor d'aquesta hipòtesi hi juguen el procés d'envelliment de la població i l'augment de la taxa d'ocupació femenina. En la mateixa línia, hom pot esperar que els estàndards de consum d'aigua de les recents onades d'immigrants no han d'ésser superiors als de la població autòctona.

Escombraries recollides (en contenidors)			(tones)
Any	Domiciliàries	Selectiva	Total
1990	625.793	n.d.	n.d.
1991	656.371	n.d.	n.d.
1992	675.215	n.d.	n.d.
1993	666.388	13.311	679.699
1994	650.057	15.604	665.661
1995	622.585	16.625	639.210
1996	627.134	20.596	647.730
1997	635.803	23.485	659.288
1998	631.956	32.201	663.801
1999	647.516	43.617	691.133
1r.tr.	163.458	9.924	173.382
2n.tr.	165.392	10.769	176.161
3r.tr.	148.711	9.992	158.703
4t.tr.	169.955	12.932	182.887
2000	658.067	44.204	702.270
1r.tr.	169.322	12.858	182.180
2n.tr.	169.284	10.616	179.900
3r.tr.	147.314	9.080	156.394
4t.tr.	172.146	11.650	183.796
2001	621.179	51.457	672.636
1r.tr.	162.771	13.213	175.984
2ntr.	157.543	12.301	169.844
3r.tr.	140.347	11.844	152.191
4t.tr.	160.518	14.099	174.617

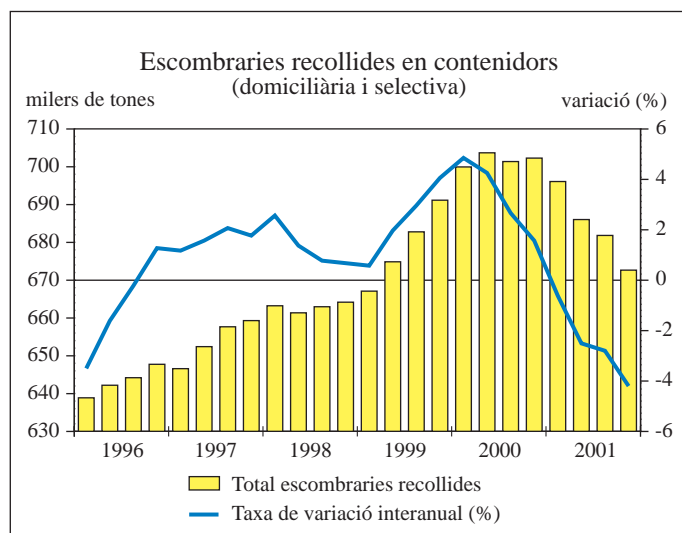
Font: Direcció de Serveis de Neteja Urbana de l'Ajuntament de Barcelona.

Variació (%)	Domiciliària	Selectiva	Total
4t.tr.2001/4t.tr.2000	-6,8	21,0	-5,0
2n.sem.2001/2n.sem.2000	-5,8	25,1	-3,9
2001/2000	-5,6	16,4	-4,2
2000/1999	1,6	1,3	1,6

Amb un nivell de generació de residus urbans de l'ordre de 500 Kg/càpita i any, sembla que hi ha marge per poder mantenir en el futur immediat la tendència a la baixa del volum d'escombraries domiciliàries dipositades en contenidors iniciada el 2001.

La progressiva implantació de sistemes específics de recollida de deixalles tant pel sector comercial com pels particulars, a més de l'augment del nombre dels anomenats punts verds, ha estat determinant per aconseguir reduir de manera significativa els volums d'escombraries domiciliàries recollides mitjançant els contenidors situats al carrer. Una reducció de poc més del cinc per cent en termes homogenis que hauria estat més discreta sense l'increment de gairebé el disset per cent del volum de deixalles dipositades en els contenidors de recollida selectiva instal·lats igualment a la via pública. Un tercer factor que previsiblement també ha contribuït a moderar la generació de residus ha estat el refredament de l'activitat econòmica i l'alentiment del creixement del consum privat.

Recollida selectiva (en contenidors)				(tones)
Període	Paper	Envasos	Vidre	Total
1993	n.d.	n.d.	7.857	13.311
1994	n.d.	n.d.	9.202	15.601
1995	4.244	2.153	10.228	16.625
1996	7.322	2.707	10.567	20.596
1997	9.153	3.147	11.185	23.485
1998	15.650	4.153	12.398	32.201
1999	24.317	5.392	13.908	43.617
1r.tr.	5.145	1.242	3.537	9.924
2n.tr.	6.061	1.351	3.357	10.769
3r.tr.	5.537	1.288	3.167	9.992
4t.tr.	7.574	1.511	3.847	12.932
2000	22.688	6.547	14.969	44.204
1r.tr.	7.166	1.639	4.053	12.858
2n.tr.	5.239	1.633	3.744	10.616
3r.tr.	4.379	1.440	3.261	9.080
4t.tr.	5.904	1.835	3.911	11.650
2001	26.854	8.016	16.588	51.457
1r.tr.	6.781	1.961	4.470	13.213
2n.tr.	6.302	1.980	4.019	12.301
3r.tr.	6.403	1.876	3.565	11.844
4t.tr.	7.367	2.198	4.534	14.099

A les més de 670 mil tones d'escombraries recollides durant el 2001 en contenidors al carrer, cal afegir-hi unes 74 mil més de recollides per altres mitjans, entre els que destaquen els esmenats punts verds, la recollida de residus orgànics, la viària, la pneumàtica, la generada per grans consumidors, etc. La novetat i la progressiva implantació d'alguns dels sistemes de recollida no permeten encara una valoració definitiva d'aquestes dades més enllà de constatar un progressiu augment de la proporció de residus reciclats.

IV. Transports, comunicacions i turisme

Tràfic de mercaderies pel port de Barcelona										(Milers de tones)
Període	Total		Càrrega General		Líquids a doll		Sòlids a granel		Total	
	Sortida	Entrada	Sortida	Entrada	Sortida	Entrada	Sortida	Entrada	Exportacions	Imports
1989	6.247	11.896	3.902	3.073	417	6.676	1.928	2.147	3.334	7.579
1990	5.367	12.662	3.627	2.817	447	6.991	1.293	2.855	2.809	8.945
1991	5.253	13.059	3.761	2.988	417	7.209	1.075	2.862	2.607	9.917
1992	5.330	13.008	4.258	3.343	388	7.140	684	2.525	3.089	10.241
1993	5.217	12.466	3.969	2.947	361	7.298	887	2.222	3.575	10.296
1994	6.975	13.415	5.065	3.473	225	7.810	1.685	2.132	4.796	11.130
1995	7.949	14.782	5.428	3.973	284	7.931	2.237	2.878	5.832	13.080
1996	8.803	14.769	5.949	4.146	235	8.112	2.619	2.512	6.573	12.725
1997	9.398	15.489	6.723	5.042	281	7.764	2.394	2.683	6.762	13.629
1998	9.073	15.652	7.137	5.943	293	6.946	1.644	2.763	6.148	13.633
1999	9.783	18.093	8.258	7.065	280	8.219	1.245	2.809	6.431	16.001
1r.tr.	2.258	4.530	1.840	1.650	66	2.229	352	652	1.472	3.999
2n.tr.	2.541	4.461	2.202	1.892	63	1.806	276	762	1.687	3.925
3r.tr.	2.506	4.278	2.100	1.721	87	1.912	318	644	1.620	3.764
4t.tr.	2.478	4.824	2.116	1.802	64	2.272	299	751	1.652	4.313
2000	11.015	18.790	9.610	7.975	378	8.588	1.027	2.227	7.504	16.761
1r.tr.	2.531	4.733	2.174	1.835	76	2.350	281	548	1.696	4.254
2n.tr.	2.739	4.928	2.478	2.142	96	2.197	165	589	1.842	4.368
3r.tr.	2.943	4.341	2.490	2.037	130	1.780	323	524	1.958	3.861
4r.tr.	2.802	4.788	2.468	1.961	76	2.261	258	566	2.008	4.278
2001	11.256	20.213	9.994	8.142	392	9.123	870	2.948	7.569	17.720
1r.tr.	2.711	4.996	2.331	1.917	111	2.378	269	701	1.825	4.274
2n.tr.	2.901	5.300	2.591	2.192	106	2.296	205	810	1.897	4.619
3r.tr.	2.935	4.855	2.632	2.117	102	2.062	200	677	1.966	4.331
4t.tr.	2.719	5.062	2.440	1.915	73	2.387	196	760	1.881	4.496

Nota: a partir de 1995, les dades es comptabilitzen segons data de trànsit de la mercaderia i no segons documents. Les dades dels darrers 12 mesos són provisionals.

Font (de totes les dades d'aquest apartat): Autoritat Portuària de Barcelona. Elaboració pròpia.

Variació (%)	Tràfic total	Sortides				Entrades			
		Total	Càrrega General	Líquids a doll	Sòlids a granel	Total	Càrrega General	Líquids a doll	Sòlids a granel
Total Cabotatge Exterior		2001/2000							
	5,6	2,2	4,0	3,8	−15,3	7,6	2,1	6,2	32,4
	11,5	5,0	3,5	0,2	22,7	22,9	5,7	36,5	77,1
	4,6	0,9	4,2	5,1	−29,9	5,7	1,6	2,8	30,0
Total Cabotatge Exterior		2000/1999							
	6,9	12,6	16,4	34,8	−17,5	3,8	12,9	4,5	−20,7
	1,8	4,8	14,1	42,8	−47,5	−3,1	20,1	−23,4	31,3
	8,2	16,7	17,5	32,0	5,6	4,8	11,8	9,0	−22,3

Malgrat el progressiu afebliment del creixement econòmic mundial, accentuat durant el segon semestre, el tràfic de mercaderies pel port ha tancat l'any amb un increment superior al cinc per cent.

Els 31,5 milions de tones de mercaderies que durant el 2001 han passat pel port representen un nou màxim històric. L'augment de poc més d'1,7 milions de tones registrat en comparació amb el tràfic d'un any abans s'ha de considerar un resultat notablement positiu atès el progressiu refredament de l'economia a nivell mundial i el corresponent impacte sobre els fluxos comercials. De fet, sense el dinamisme del tràfic de cabotatge, l'augment hauria estat molt més moderat.

Atès que la raó de fons per explicar l'alentiment del tràfic de mercaderia resideix en la creixent atonia de la demanda agregada a les principals àrees econòmiques –Amèrica del Nord, Japó i països centrals de la UE– el segment d'activitat portuària que més ha patit aquesta progressiva pèrdua de dinamisme ha estat l'exportació de productes manufacturats. Contràriament, el fet que la demanda de consum de l'economia espanyola hagi mantingut un creixement comparativament més important que el de la majoria de països del nostre entorn, és un dels elements que expliquen l'augment, per sobre del cinc per cent, de les importacions via marítima.

Distribució del tràfic per productes (2001)			
Productes	Tones	variació (%)	
		2001/2000	2000/1999
Gas natural	4.097.174	3,3	2,6
Gasoil, gasolina i fuel	3.908.352	9,7	8,9
Altres productes energètics	456.605	14,8	-7,5
Productes siderúrgics	1.330.461	2,3	1,4
Productes metal·lúrgics	702.879	5,8	9,9
Potasses i altres adobs	288.552	-10,7	13,3
Productes químics	2.873.794	4,9	13,9
Ciment i clínker	892.164	-5,8	-20,9
Altres materials de construcció	844.545	0,8	8,9
Cereals, faves i farines	2.262.088	34,3	-19,1
Begudes i derivats	705.172	-0,6	12,7
Olis i greixos	663.301	16,3	2,7
Tabac, cafè i cacau	596.841	9,8	9,7
Pinsos i farratges	377.473	4,7	4,7
Resta de productes alimentaris	1.535.533	3,7	4,1
Paper i pasta	699.452	1,1	13,2
Maquinària i recanvis	980.087	0,5	12,5
Automòbils i peces	1.005.896	-6,7	17,7
Resta de mercaderies	2.965.015	2,4	22,2
Tares	4.283.846	5,1	17,5
Total	31.469.230	5,6	6,9

Pel que fa a l'activitat comercial del port, la pèrdua d'impuls del comerç mundial s'ha fet sentir especialment en el tràfic de productes manufacturats. La importació de productes energètics i de primeres matèries per a l'alimentació animal han estat l'altra cara de la moneda.

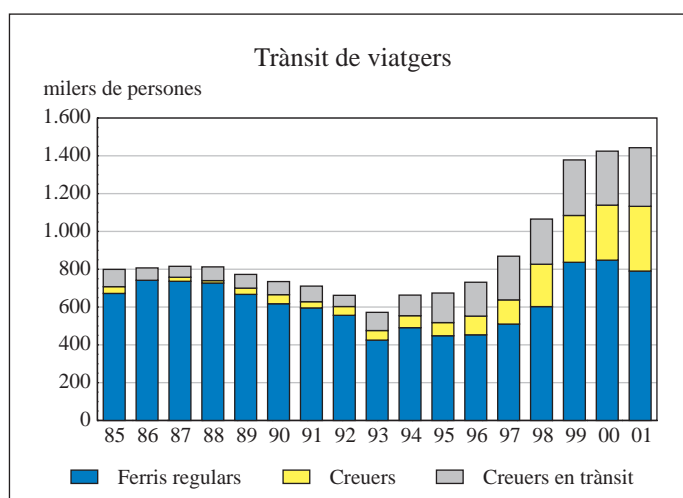
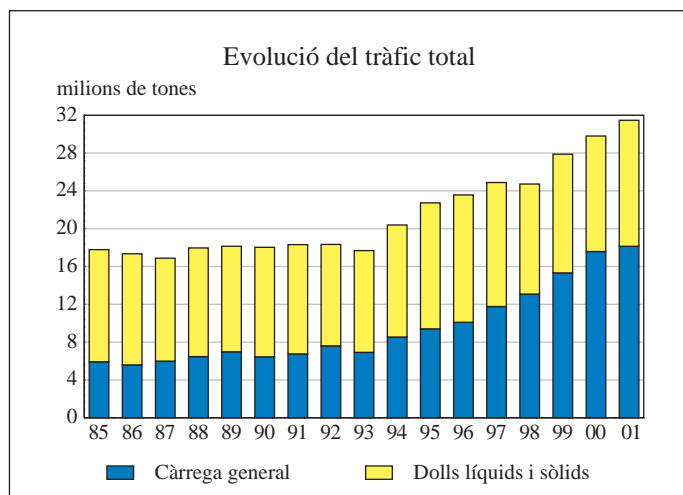
Analitzant l'evolució per grans agregats de productes s'observa que el segment més afectat en termes relatius ha estat el de la càrrega general, que representa aproximadament el 58 per cent del total de la mercaderia que passa per les instal·lacions portuàries. L'augment pel conjunt de l'any s'ha limitat a poc més del tres per cent, fins a superar els 18 milions de tones. Una variació en línia amb l'increment del PIB i de la demanda interna, però que contrasta notablement amb la trajectòria expansiva registrada durant la segona meitat dels noranta, en què el volum d'aquest tipus de mercaderia que utilitza el port per entrar o sortir de l'àrea de Barcelona es va doblar en només sis anys. Els automòbils i components, el cafè, el conjunt de productes alimentaris elaborats i alguns preparats químics són alguns dels elements de més pes de la mercaderia de càrrega general.

Tràfic de contenidors				
Període	Nombre de contenidors		Mercaderia conteneritzada	
	Teus	núm. índex	Milers tones	(%) ¹
1989	439.969	100,—	4.862	70,8
1990	447.920	101,8	4.577	71,0
1991	488.917	111,1	5.001	74,1
1992	552.309	125,5	5.738	75,5
1993	501.146	113,9	5.411	74,4
1994	605.356	137,6	6.097	71,4
1995	689.324	156,7	6.981	74,3
1996	767.236	174,4	7.628	75,6
1997	971.921	220,9	9.071	77,1
1998	1.095.113	248,9	10.002	76,5
1999	1.234.987	280,7	11.532	75,3
1r.tr.	285.633		2.687	
2n.tr.	321.551		3.039	
3r.tr.	316.213		2.893	
4t.tr.	311.590		2.913	
2000	1.387.392	315,3	12.989	73,9
1r.tr.	325.329		3.005	
2n.tr.	363.113		3.361	
3r.tr.	356.592		3.341	
4t.tr.	342.358		3.282	
2001	1.411.054	320,7	13.430	74,1
1r.tr.	320.378		3.078	
2n.tr.	367.618		3.499	
3r.tr.	369.978		3.530	
4t.tr.	353.080		3.323	

1. Pes de la conteneritzada sobre el total de la càrrega general.

Variació (%)	Teus	Tones
4t.tr.01/4t.tr.00	3,1	1,2
3r.tr.01/3r.tr.00	3,8	5,7
2001/2000	1,7	3,4
2000/1999	12,4	12,6

En paral·lel a l'evolució de la càrrega general, que majoritàriament es transporta conteneritzada, el tràfic de contenidors pel port ha tancat el 2001 amb un creixement anual purament testimonial. Un creixement suficient per consolidar els forts increments d'anys anteriors i superar per primera vegada la xifra d'1,4 milions de Teus/any però insuficient per mantenir la posició capdavantera que ocupava el de Barcelona —després d'Algesires— entre els ports espanyols pel que fa a la manipulació de contenidors.

Amb un trenta per cent del total del tràfic portuari, l'agregat dels líquids a doll –bàsicament gas natural i resta d'hidrocarburs, a més d'olis vegetals i productes químics– ha tancat l'any amb un augment lleument per sobre del sis per cent. El progressiu desplaçament de l'activitat constructora cap a les grans obres públiques –activitat intensiva en capital i gran consumidora de carburant– i la rigorositat climàtica de les darreres setmanes de l'any ajuden a explicar que l'augment del tràfic d'aquest tipus de mercaderia –majoritàriament d'importació– hagi estat superior al del conjunt del tràfic portuari.

El grup de sòlids a granel, que inclou com a productes quantitativament més importants la fava de soja, ciment i clíncer, adobs i cereals, és l'epígraf que durant el 2001 ha registrat un major creixement. Una evolució recolzada en la importació de cereals i matèries primeres per l'elaboració de pinsos.

Trànsit de passatgers

Període	Ferris regulars	Creuers	Creuers en trànsit	Total
1989	667.045	32.971	72.639	772.655
1990	617.395	48.110	69.251	734.756
1991	595.298	32.869	82.555	710.722
1992	556.197	46.502	59.230	661.929
1993	425.025	50.619	96.297	571.941
1994	490.843	63.321	108.934	663.098
1995	448.170	69.563	156.374	674.107
1996	453.126	98.912	179.123	731.161
1997	509.944	127.894	231.096	868.934
1998	602.361	224.136	238.925	1.065.422
1999	836.656	247.758	293.838	1.378.252
1r.tr.	110.217	6.644	7.477	124.338
2n.tr.	196.347	84.252	85.441	366.040
3r.tr.	387.423	121.962	137.870	647.255
4t.tr.	142.669	34.900	63.050	240.619
2000	847.973	291.405	285.537	1.424.915
1r.tr.	114.500	12.204	11.186	137.890
2n.tr.	218.931	105.663	90.045	414.639
3r.tr.	412.060	127.876	129.058	668.994
4t.tr.	102.482	45.662	55.248	203.392
2001	790.260	342.633	310.167	1.443.060
1r.tr.	99.294	8.666	5.927	113.887
2n.tr.	164.857	112.090	105.636	382.583
3r.tr.	403.195	151.629	134.476	689.300
4t.tr.	122.914	70.248	64.128	257.290

Variació (%)	4t.tr.01/ 4t.tr.00	3r.tr.01/ 3r.tr.00	2001/2000	2000/1999
Ferris regulars	19,9	-2,2	-6,8	1,4
Creuers	53,8	18,6	17,6	17,6
Creuers en trànsit	16,1	4,2	8,6	-2,8
Total	26,5	3,0	1,3	3,4

L'augment del nombre de passatgers de creuers compensa la pèrdua d'usuaris de les línies de ferris regulars.

Pel que fa a l'estancament en comparació a un any enrere que reflecteixen les dades del total de passatgers que durant el 2001 han utilitzat el port, cal diferenciar entre la tendència descendent del nombre d'usuaris dels ferris regulars –que d'altra banda ha començat a flexionar a l'alça els darrers mesos de l'any– del creixement encara notable del volum de passatgers de creuers. Sembla que l'impacte final dels atemptats terroristes del passat mes de setembre sobre aquest segment del negoci turístic ha estat més limitat i puntual del que es temia. Si més no en nombre de viatgers. Un altre tema és l'impacte en la xifra de negocis dels diferents operadors i serveis turístics complementaris com a conseqüència de la substitució de turisme nord-americà per turisme nacional i europeu.

Aeroport: passatgers i mercaderies

Trànsit de passatgers i tràfic de mercaderies per l'aeroport de Barcelona

Període	Avions			Passatgers (milers)				Mercaderies (tones)		
	Total¹	Interior	Internacional	Total¹	Interior	Internacional	Trànsit	Total¹	Interior	Internacional
1989	106.129	61.271	44.858	8.462	5.144	3.002	316	61.321	33.687	27.634
1990	125.193	59.955	57.776	9.205	5.654	3.388	366	66.622	34.942	31.557
1991	127.288	63.806	59.242	9.145	5.710	3.266	215	58.516	30.290	31.372
1992	141.678	68.053	68.028	10.196	6.123	3.913	284	72.054	34.202	38.180
1993	137.069	65.144	68.397	9.999	5.706	3.949	338	57.480	29.637	27.841
1994	145.583	73.863	68.929	10.647	6.094	4.202	346	58.891	27.840	31.051
1995	155.803	80.249	72.593	11.728	6.751	4.563	414	68.285	31.047	37.238
1996	180.462	91.868	85.810	13.435	7.562	5.357	516	80.077	32.452	47.625
1997	210.960	111.996	96.019	15.066	8.301	6.262	504	80.946	32.383	48.520
1998	217.553	113.140	104.413	16.195	8.673	7.073	449	80.011	31.798	48.213
1999	233.609	119.932	113.666	17.422	9.049	8.080	292	86.215	32.920	53.253
1r.tr.	53.513	27.874	25.019	3.662	2.031	1.555	75	18.497	6.928	11.569
2n.tr.	58.179	29.527	27.827	4.509	2.313	2.129	67	20.903	8.455	12.448
3r.tr.	62.645	31.369	30.480	5.033	2.407	2.546	80	22.474	9.007	13.468
4t.tr.	59.261	29.990	28.541	4.217	2.297	1.850	70	24.299	8.530	15.769
2000	256.884	122.311	131.532	19.809	10.146	9.351	311	88.765	32.996	55.768
1r.tr.	58.816	29.419	28.729	4.078	2.264	1.739	74	22.755	7.690	15.065
2n.tr.	64.992	30.647	33.462	5.253	2.659	2.512	81	21.411	8.069	13.342
3r.tr.	67.757	31.164	35.818	5.734	2.683	2.959	92	21.469	8.761	12.708
4t.tr.	65.319	31.081	33.523	4.744	2.540	2.140	63	23.128	8.476	14.652
2001	273.113	129.574	140.778	20.748	10.554	9.992	201	76.975	28.403	48.563
1r.tr.	64.998	31.428	32.886	4.451	2.445	1.950	55	20.401	7.234	13.167
2n.tr.	71.421	34.089	36.499	5.675	2.818	2.806	51	19.801	7.408	12.393
3r.tr.	72.605	33.773	38.155	6.097	2.828	3.209	59	17.888	7.044	10.844
4t.tr.	64.089	30.284	33.238	4.525	2.463	2.027	35	18.885	6.717	12.159

1. Es comptabilitza la totalitat del tràfic, no només el comercial. Les dades trimestrals són provisionals.

Font: Aeroport de Barcelona.

Variació (%)	Avions	Passatgers	Mercaderies
	4t.tr. 2001/4t.tr. 2000		
Total	-1,9	-4,6	-18,3
Interior	-2,6	-3,1	-20,8
Internacional	-0,9	-5,3	-17,0
BCN-MDD	—	5,7	—
	2001/2000		
Total	6,3	4,7	-13,3
Interior	5,9	4,0	-13,9
Internacional	7,0	6,9	-12,9
BCN-MDD	—	2,2	—
	2000/1999		
Total	10,0	13,7	3,0
Interior	3,0	12,1	0,2
Internacional	17,6	15,7	4,7
BCN-MDD	—	17,9	—

L'aeroport de Barcelona manté xifres ascendents, fins i tot en una conjuntura internacional adversa al creixement del trànsit aeri.

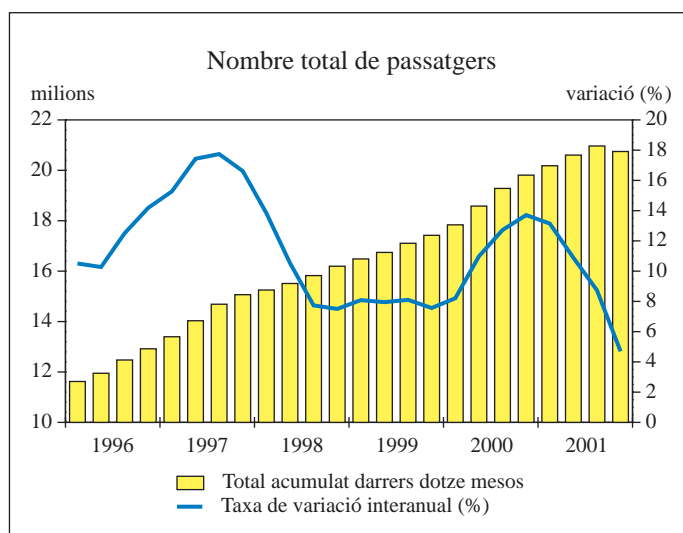
Malgrat el retrocés del darrer trimestre de l'any passat, imputable en part a la incertesa que els atemptats de l'onze de setembre van projectar sobre l'aviació comercial a nivell mundial, el trànsit de passatgers per l'aeroport de Barcelona ha seguit creixent. Així, els més de 20,7 milions de viatgers del 2001 superen àmpliament l'anterior màxim de 19,8 milions d'un any abans. Amb un increment del set per cent de passatgers de vols internacionals i un quatre per cent de passatgers nacionals, s'ha fet bona la previsió de moderació del creixement que el passat mes de juny apuntàvem per aquest any. Per tant, tot i el dalta-baix que ha patit el transport aeri a partir del passat mes de setembre, la projecció de Barcelona arreu del món permet que el nombre de passatgers continuï en augment.

L'evolució experimentada en el trànsit de passatgers és molt similar a la registrada en el moviment d'avions a l'aeroport. El nombre de vols comercials presenta una variació interanual positiva i no ha deixat de créixer al llarg de l'any 2001, malgrat la mínima retallada del quart trimestre. Una evolució atípica i puntual en la història recent de l'aeroport, forçada per la necessitat d'ajustar l'oferta a una demanda desmotivada. Al marge d'aquesta conjuntura, hem de considerar els resultats del 2001 una mostra de la capacitat de l'aeroport de Barcelona de fer front a situacions difícils –tot i la contracció del ritme expansiu– al mantenir la progressió ininterrompuda del nombre de passatgers des de vuit anys ençà.

Trànsit de passatgers als principals aeroports espanyols (2001)

Aeroports	Total Regular	Total No regular	Total Absolut	Variació(%) interanual
Alacant	3.392.986	3.104.185	6.497.171	8,5
Barcelona	19.641.193	904.487	20.545.680	6,0
Bilbao	2.322.207	133.609	2.455.816	-3,3
Eivissa	2.207.906	2.175.312	4.383.218	-1,1
Fuerteventura	2.154.031	1.376.105	3.530.136	4,4
Gran Canària	4.990.652	4.094.252	9.084.904	-0,2
Lanzarote	2.479.073	2.442.713	4.921.786	3,1
Madrid	33.059.021	718.841	33.777.862	3,7
Màlaga	6.103.207	3.718.126	9.821.333	4,2
Menorca	1.211.445	1.590.441	2.801.886	1,7
Palma de Mallorca	11.835.643	7.287.189	19.122.832	-0,9
Santiago de Comp.	1.170.933	76.368	1.247.301	-3,4
Sevilla	1.994.125	155.090	2.149.215	5,5
Tenerife Nord	2.494.898	2.698	2.497.596	4,3
Tenerife Sud	3.189.966	5.755.312	8.945.278	2,8
València	2.143.123	136.013	2.279.136	1,9
Total Espanya	106.971.831	35.760.373	142.732.204	3,0

Font: Subsecretaría de Aviación Civil. Dades recollides pel Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona.

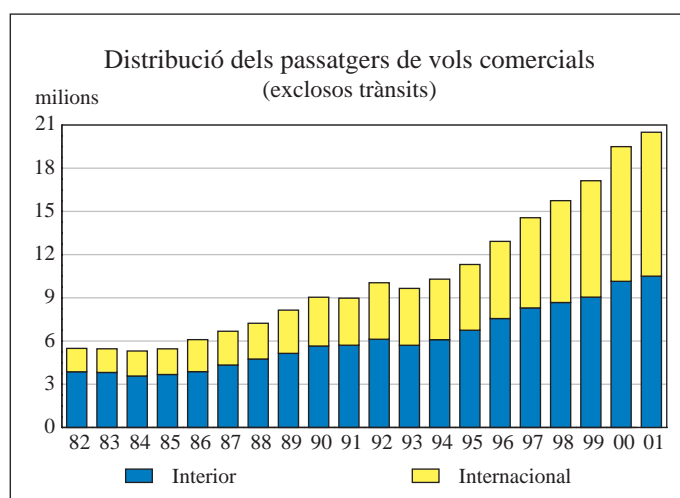
Pel que fa a la comparació amb la resta de principals aeroports espanyols, les darreres dades disponibles permeten constatar que Barcelona, a més de ser una destinació o punt de sortida preeminent en la xarxa d'aeroports espanyols, ha assolit un ritme de creixement molt superior al del conjunt del sistema. Així, als mesos d'estiu del 2001 es registra un percentatge de creixement interanual del set per cent, superant àmpliament el creixement més alentit d'aeroports que tradicionalment registren els nivells més elevats de trànsit estival.

El ritme de creixement del nombre d'usuaris de la línia BCN-MDD s'ha moderat sensiblement durant el 2001 fins el punt de tancar el segon semestre amb un volum de passatgers inferior al del mateix període d'un any abans. L'evolució del pont aeri és probablement el reflex més fidel de l'enfosquiment de les perspectives econòmiques i les necessitats de les empreses de reduir costos que fan que els desplaçaments aeris per motius laborals i de negocis es vegin sensiblement retallats.

Usuaris de la línia BCN-MDD (milers)

Anys	1r.tr.	2n.tr.	3r.tr.	4t.tr.	Total
1990	407,6	490,6	383,7	496,6	1.778,5
1991	421,4	493,9	377,0	561,6	1.853,9
1992	556,9	562,3	466,8	537,9	2.123,9
1993	547,7	563,1	430,6	546,4	2.087,8
1994	582,5	650,4	516,1	619,5	2.368,5
1995	636,4	684,4	548,2	675,9	2.544,9
1996	720,0	750,0	606,2	782,0	2.858,2
1997	739,8	811,3	631,9	787,8	2.970,8
1998	765,5	806,6	675,7	867,9	3.115,7
1999	802,1	876,1	711,6	913,4	3.303,1
2000	953,6	1.025,9	851,2	1.063,4	3.894,1
2001	1.054,1	1.075,7	848,8	1.003,2	3.981,8

Font: Aeroport de Barcelona.

En aquesta línia, no és d'estranyar que l'evolució del tràfic de mercaderies presenti una reducció tan remarcable. A les ja conegudes i abastament denunciades limitacions i deficiències d'alguns serveis bàsics de la terminal de mercaderies de l'aeroport, s'hi ha afegit aquest any les seqüeles de la desacceleració econòmica a nivell mundial.

Més enllà de les xifres, el que està en qüestió és l'abast i projecció de l'aeroport i garantir, tal i com es demanda des dels sectors empresarials i des de les diverses institucions i administracions locals implicades en el seu futur, que l'aeroport del Prat es consolidi com la gran plataforma aeroportuària internacional que requereix l'àrea metropolitana de Barcelona i el conjunt de Catalunya per poder desenvolupar tot el seu potencial de creixement i esdevenir una àrea altament competitiva en el marc d'una Europa cada cop més integrada.

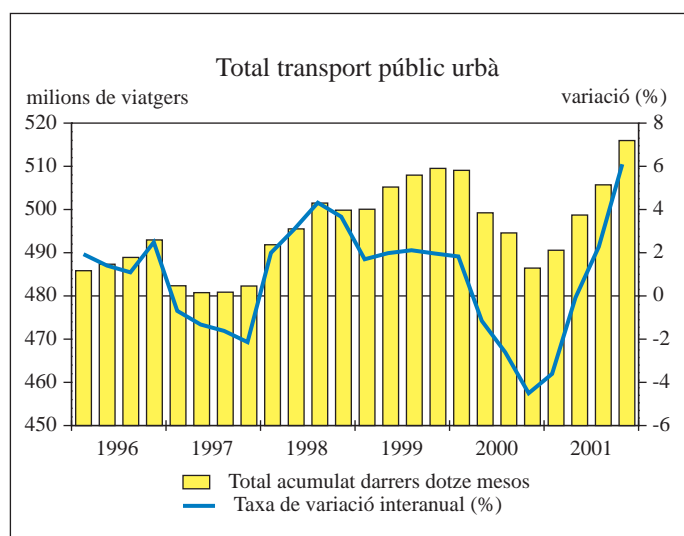
Transport públic col·lectiu a la regió metropolitana

Transport públic metropolità (milers de viatgers)			
Període	Ferrovitari	Autobús	Total
1997	391.400	300.250	691.650
1998	422.100	291.810	713.910
1r.tr.	106.800	74.250	181.050
2n.tr.	105.700	74.330	180.030
3r.tr.	93.000	61.100	154.100
4t.tr.	116.600	82.130	198.730
1999	433.800	292.670	726.470
1r.tr.	108.400	73.650	182.050
2n.tr.	113.000	76.110	189.110
3r.tr.	94.700	61.700	156.400
4t.tr.	117.700	81.210	198.910
2000	450.000	298.480	748.480
1r.tr.	113.860	77.400	191.260
2n.tr.	115.870	74.730	190.600
3r.tr.	97.050	65.090	162.140
4t.tr.	123.220	81.260	204.480
2001			
1r.sem.	243.600	148.540	392.140
2n. sem	n.d.	n.d.	n.d.

Nota: Les dades del 2001 són provisionals. La integració tarifària trenca la sèrie i no permet fer comparacions amb les dades d'un any abans.
Font: Autoritat del Transport Metropolità.

Transport públic urbà (milers de viatgers)				
Període	Xarxa Metro	Xarxa Autobusos	FGC Servei urbà	Total
1989	263.863	201.892	19.102	484.857
1990	279.563	202.533	19.838	501.934
1991	280.638	199.559	19.844	500.041
1992	271.413	200.106	19.907	491.426
1993	264.241	196.923	18.219	479.383
1994	253.142	201.047	17.312	471.501
1995	261.910	201.961	17.251	481.122
1996	268.061	206.902	17.992	492.955
1997	258.347	205.923	18.022	482.292
1998	280.324	198.564	20.955	499.843
1999	285.943	200.311	23.263	509.517
1r.tr.	72.621	51.027	6.107	129.755
2n.tr.	77.176	52.530	6.139	135.845
3r.tr.	59.649	42.548	4.480	106.677
4t.tr.	76.497	54.206	6.537	137.240
2000	291.977	169.289	25.177	486.443
1r.tr.	76.605	45.944	6.754	129.303
2n.tr.	74.472	45.079	6.464	126.015
3r.tr.	61.249	36.046	4.729	102.024
4t.tr.	79.651	42.220	7.230	129.101
2001	305.105	184.025	26.833	515.963
1r.tr.	79.440	46.651	7.341	133.432
2n.tr.	78.015	49.203	6.945	134.163
3r.tr.	64.590	39.348	5.075	109.013
4t.tr.	83.060	48.823	7.472	139.355

Nota: a partir del 2000 es trenca la sèrie d'usuaris del metro i autobús. Amb l'entrada en vigor de la integració tarifària es substitueix el concepte de viatge venut pel de títol validat.
Font: Transports de Barcelona i Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya.

Augmenta l'ús del transport públic col·lectiu impulsat per la conjuntura econòmica, l'augment de l'oferta de places i la integració tarifària.

En el moment de tancar aquesta edició no es disposa encara de les dades definitives del nombre de viatges que han utilitzat el conjunt del sistema públic de transport col·lectiu de la regió metropolitana durant el 2001, l'any en el que s'ha completat la integració tarifària. A partir de les dades que es coneixen, que representen més del vuitanta per cent dels desplaçaments amb algun dels mitjans de transport públic metropolità, es pot avançar que el total de validacions s'haurà acostat als 800 milions. Un volum que representa un increment molt notable del nombre d'usuaris que majoritàriament s'ha d'imputar al nou sistema de tarifes.

Variació (%)	4t.tr.2001/ 4t.tr.2000	2n.sem.2001/ 2n.sem.2000	2001/2000	2000/1999
Metro	4,3	4,8	4,5	—
Autobús	15,6	12,4	8,7	—
FGC	3,3	4,9	6,6	8,2
Total Urbà	7,9	7,5	6,1	—

Abans de comentar amb més detall l'evolució del nombre de viatges –més concretament validacions– cal recordar que s'han trencat les sèries històriques i en alguns casos ni tan sols té massa sentit comparar les dades més recents. En tot cas, aquest és un cost menor si es compara amb el benefici que la integració tarifària representa per a un segment molt considerable dels usuaris del transport públic metropolità.

Les dades de l'any passat mostren un comportament molt expansiu a la majoria de serveis i línies. De la mateixa manera que l'única variació negativa corresponent al Metro Vallès és imputable a la no homogeneïtat de les dades que es comparen, previsiblement la majoria dels increments que superen àmpliament la variació d'un any abans responen també a aquesta manca d'homogeneïtat de les dades comparades. En tot cas, el conjunt del sistema ferroviari metropolità –Metro, FGC i RENFE– ha captat més de 470 milions de viatges. Un volum que representa un augment al voltant del 4,5 per cent.

Nombre de viatgers a les línies de rodalia de RENFE i als FGC

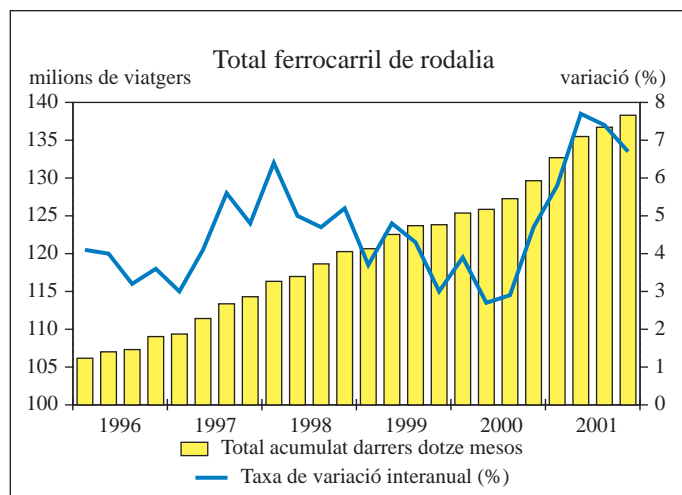
(milers)

Període	RENFE					FGC			Total
	C-1	C-2	C-3	C-4	Total	Línia Llobregat-Anoia	Metro Vallès	Total	
1989	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	7.904	16.054	23.958	n.d.
1990	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	8.350	17.059	25.409	n.d.
1991	19.713	23.345	3.360	17.554	63.972	8.864	17.363	26.227	90.199
1992	22.512	25.164	4.015	20.871	72.562	9.123	17.354	26.477	99.039
1993	22.671	24.938	3.841	18.973	70.423	8.410	16.764	25.174	95.597
1994	21.994	25.848	3.964	23.208	75.014	8.236	16.947	25.183	100.197
1995	24.110	26.725	4.161	24.869	79.865	8.418	16.933	25.351	105.216
1996	24.739	26.220	4.247	26.877	82.083	8.661	18.287	26.948	109.031
1997	24.036	27.521	4.985	28.941	85.483	9.044	19.777	28.821	114.304
1998	24.113	29.012	5.588	29.804	88.517	11.073	20.679	31.752	120.269
1999	24.333	29.770	5.716	30.309	90.128	12.597	21.100	33.697	123.825
1r.tr.	5.805	7.173	1.355	7.232	21.565	3.106	4.964	8.070	29.635
2n.tr.	6.334	7.893	1.521	7.969	23.717	3.267	4.796	8.063	31.780
3r.tr.	5.898	7.037	1.371	7.206	21.512	2.808	4.877	7.685	29.197
4t.tr.	6.296	7.667	1.469	7.902	23.334	3.417	6.463	9.880	33.214
2000	25.541	30.807	5.944	31.783	94.075	13.681	21.889	35.569	129.644
1r.tr.	6.018	7.304	1.393	7.606	22.321	3.495	5.364	8.859	31.180
2n.tr.	6.531	7.861	1.518	8.137	24.047	3.452	4.770	8.221	32.268
3r.tr.	6.229	7.417	1.449	7.570	22.665	2.984	4.962	7.946	30.611
4t.tr.	6.763	8.225	1.584	8.470	25.042	3.750	6.793	10.543	35.585
2001	26.931	33.804	6.459	34.779	101.973	14.757	21.575	36.332	138.305
1r.tr.	6.577	8.206	1.572	8.549	24.904	3.827	5.497	9.324	34.228
2n.tr.	6.927	8.643	1.660	8.903	26.133	3.810	5.122	8.932	35.065
3r.tr.	6.353	7.864	1.512	7.960	23.689	3.155	4.117	7.272	30.961
4t.tr.	7.074	9.091	1.715	9.367	27.247	3.965	6.839	10.804	38.051

RENFE. C1: Maçanet-Mataró-Barcelona-Aeroport/l'Hospitalet; C2: Sant Vicenç-Vilanova-Barcelona-Granollers-Maçanet; C3: Vic-Barcelona-l'Hospitalet; C4: Manresa-Terrassa-Barcelona-Vilafranca-Sant Vicenç. FGC. Línia Llobregat-Anoia: Barcelona-Igualada/Manresa; Metro Vallès: Barcelona-Terrassa/Sabadell.
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per RENFE i pels Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya.

Variació (%)	4t.tr.2001/ 4t.tr.2000	2n.sem.2001/ 2n.sem.2000	2001/2000	2000/1999
RENFE	8,8	6,8	8,4	4,4
C1	4,6	3,3	5,4	5,0
C2	10,5	8,4	9,7	3,5
C3	8,3	6,4	8,7	4,0
C4	10,6	8,0	9,4	4,9
FGC	2,5	-2,2	2,1	5,6
Llobregat-Anoia	5,7	5,7	7,9	8,6
Metro Vallès	0,7	-6,8	-1,4	3,7
Total Rodalia	6,9	4,3	6,7	4,7

Pel que fa al transport públic col·lectiu per carretera, el total de viatges comptabilitzats el 2001 s'ha mogut al voltant dels 325 milions, equivalent en termes relatius a un increment de l'ordre del nou per cent. Deixant de banda que una part d'aquest augment respon a un fenomen purament estadístic, no és menys cert que aquest sistema de transport disposa d'un notable potencial de creixement.

Activitat turística

Visitants i pernoctacions als hotels de Barcelona			
Període	Pernoctacions	Visitants	Estada mitjana*
1990	3.795.522	1.732.902	2,2
1991	4.089.510	1.727.610	2,4
1992	4.333.420	1.874.734	2,3
1993	4.256.524	2.455.249	1,7
1994	4.704.681	2.663.887	1,8
1995	5.674.580	3.089.974	1,8
1996	6.341.380	3.061.994	2,1
1997	6.965.391	2.823.391	2,5
1998	7.400.337	2.969.490	2,5
1999	7.542.115	3.123.476	2,4
2000	7.777.580	3.141.162	2,5
gn-fb	970.048	442.378	2,2
mç-ab	1.358.658	571.528	2,4
mg-jn	1.437.791	563.688	2,6
jl-ag	1.454.203	593.396	2,5
st-oc	1.432.128	567.108	2,5
nv-ds	1.124.752	403.064	2,8
2001	7.969.496	3.378.636	2,4
gn-fb	1.019.845	453.331	2,3
mç-ab	1.389.851	582.397	2,4
mg-jn	1.470.712	630.348	2,3
jl-ag	1.467.614	600.902	2,5
st-oc	1.426.737	565.998	2,5
nv-ds	1.194.737	545.660	2,2

* Dades expressades en nits.

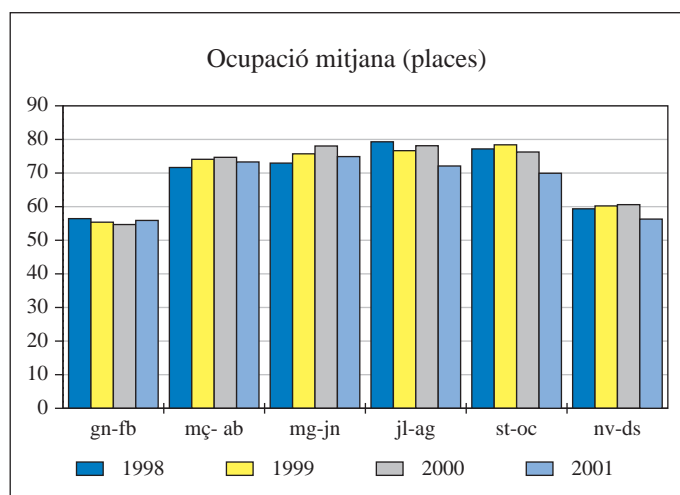
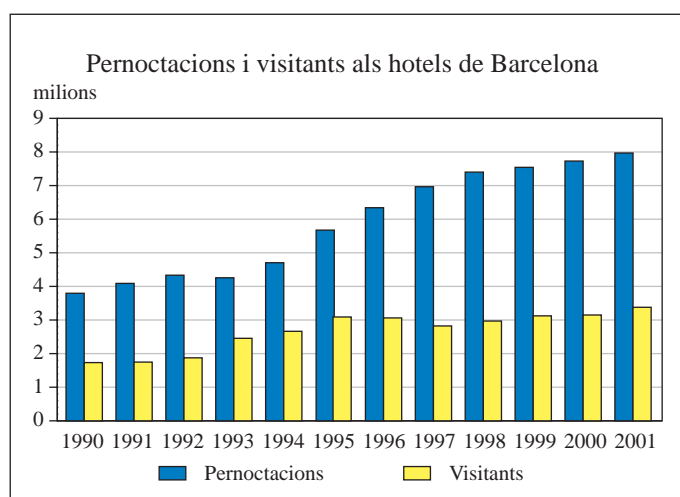
Font: Tots els quadres i gràfics d'aquesta secció són d'elaboració pròpia a partir de l'enquesta d'activitat turística de Turisme de Barcelona.

Variació (%)	Pernoctacions	Visitants
set.-des. 2001/ set.-des. 2000	2,5	14,6
2n. sem. 2001/ 2n. sem. 2000	1,9	9,5
2001/2000	2,5	7,6
2000/1999	3,1	0,6

En un any marcat per l'alentiment del creixement econòmic mundial i la crisi desencadenada pels atemptats terroristes de l'onze de setembre, l'activitat turística a Barcelona ha resolt força positivament l'impacte inicial d'ambdós sotrac, i tanca l'any amb una moderada expansió.

Si darrerament la valoració de l'activitat turística a Barcelona s'ha iniciat cada any destacant nous assoliments de màxims històrics tant del nombre de visitants com de pernoctacions, la corresponent al 2001 no desentona gaire. Un cop més, s'han tornat a batre rècords històrics en ambdues variables i, malgrat que no s'han assolit per molt poc els objectius previstos –en especial, els vuit milions de pernoctacions que s'havien marcat com a fita–, predomina entre els professionals del sector un cert sentiment d'alleujament per haver reeixit sense gaires estralls a l'impacte dels esdeveniments esdeveniments viscuts als Estats Units. Uns esdeveniments que, entre d'altres efectes, van provocar una inhibició sobtada dels fluxos turístics internacionals a moltes àrees del planeta i, en especial, dels visitants procedents d'Amèrica del Nord. Un segment important en el mercat turístic barceloní, principalment en el camp dels creuers.

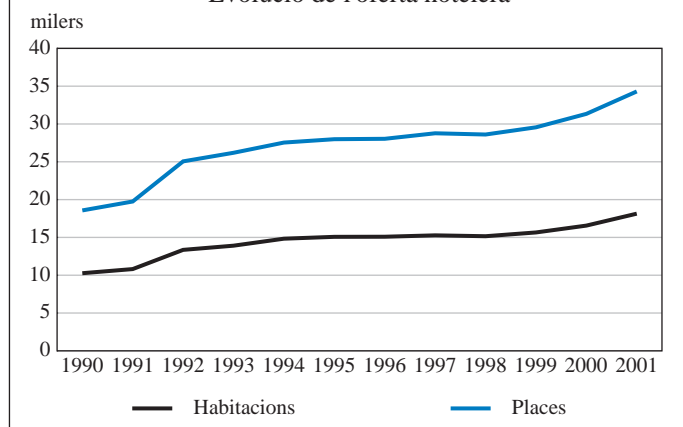
Activitat hotelera segons categoria				
Categoria	Nivell d'ocupació (%)		Nombre de pernoctacions	Nombre de visitants
	En places	En habitacions		
(setembre-octubre 2001)				
H 5*	85,5	72,8	223.751	95.776
H 4*	61,3	79,6	563.457	239.514
H 3*	75,3	86,1	433.708	154.954
H 2*	74,2	84,3	131.982	51.436
H 1*	80,6	80,1	73.838	24.319
Total	69,9	81,2	1.426.737	565.999
(novembre-desembre 2001)				
H 5*	64,0	57,3	166.955	74.503
H 4*	52,5	64,2	507.968	253.863
H 3*	62,9	68,4	372.863	165.750
H 2*	54,8	64,1	97.201	36.466
H 1*	54,6	59,3	49.749	15.077
Total	56,3	64,2	1.194.737	545.659

Enquesta d'activitat turística a Barcelona. Sèrie homogènia de visitants

	st-oc 00	nv-ds 00	gn-fb 01	mç-ab 01	mg-jn 01	jl-ag 01	st-oc 01	nv-ds 01	2000	2001
Sexe (%)										
Homes	54,1	70,5	74,0	69,0	53,2	49,0	48,9	58,2	59,5	58,1
Dones	45,9	29,5	26,0	31,0	46,8	51,0	51,1	41,8	40,5	41,9
Total	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-
Edat (%)										
Menys de 18 anys	0,9	0,7	1,8	0,8	—	1,1	—	—	1,7	0,6
18-24	7,9	5,7	18,4	7,4	6,5	9,5	6,1	3,2	8,2	8,2
25-34	24,0	20,3	26,9	19,7	35,5	38,8	35,6	35,8	24,1	32,3
35-49	37,2	42,9	40,2	50,2	35,9	32,9	39,4	41,8	37,7	39,9
50-64	24,2	24,3	9,3	17,6	18,0	14,6	16,2	15,9	23,4	15,5
65 i més	5,8	6,0	3,4	4,3	4,1	3,1	2,7	3,3	4,9	3,5
Total	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-
Nacionalitat (%)										
Espanyola	19,8	39,7	41,5	44,3	30,3	25,0	36,7	40,1	29,1	36,4
<i>Madrid</i>	5,5	14,6	12,4	18,2	12,9	10,8	14,7	16,0	9,4	14,2
<i>País Basc</i>	1,7	4,6	5,9	6,6	5,2	4,3	2,2	3,8	2,5	4,6
<i>Andalusia</i>	2,8	4,7	4,1	3,7	2,9	2,4	3,3	2,9	4,1	3,2
<i>País Valencià</i>	2,7	7,5	6,1	5,5	3,5	2,9	7,9	8,9	4,2	5,7
<i>Altres</i>	7,1	8,3	13,0	10,3	5,8	4,6	8,6	8,5	8,9	8,7
Estrangera	80,2	60,3	58,5	55,7	69,7	75,0	63,3	59,9	70,9	63,6
<i>Francesa</i>	4,3	5,9	16,5	7,7	4,3	6,6	6,6	8,3	5,3	7,1
<i>Britànica</i>	10,8	12,9	13,7	19,8	10,9	10,2	11,7	14,7	11,2	14,1
<i>Italiana</i>	7,7	4,9	6,0	3,5	8,1	11,6	5,5	8,6	6,3	7,0
<i>Alemanya</i>	7,3	7,1	8,2	7,9	2,5	4,0	4,1	3,2	5,8	5,1
<i>Nord-americana</i>	17,0	8,4	3,4	4,6	15,6	18,9	7,2	5,6	13,5	9,6
<i>Japonesa</i>	2,9	2,4	0,3	2,1	2,3	1,4	1,1	0,2	2,0	1,4
<i>Amèrica llatina</i>	8,3	5,8	3,3	2,9	10,1	6,2	8,3	5,9		6,0
<i>Altres</i>	30,2	18,7	10,4	10,1	15,9	16,1	18,8	13,4	26,8	13,3
Total	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-
Professió de l'enquestat (%)										
Professional liberal	18,0	19,4	11,8	16,8	24,0	19,2	25,2	26,0	14,3	20,8
Alt directiu	13,8	18,5	9,5	20,6	14,2	10,2	12,8	14,7	13,0	13,8
Quadres intermedis	15,2	9,4	13,2	21,6	13,4	9,3	8,4	17,6	12,3	13,9
Empleat	22,2	16,5	12,0	9,6	15,9	19,3	20,3	21,2	20,5	16,5
Tècnic superior	2,6	12,0	10,1	11,5	10,7	14,0	11,6	8,5	6,8	11,1
Estudiant	7,7	6,0	25,9	8,8	8,2	15,1	8,4	5,4	8,3	11,5
Mestressa de casa	6,5	4,3	5,0	3,4	6,0	5,0	7,0	3,1	4,5	4,9
Altres	14,0	13,9	12,5	7,7	7,6	7,9	6,3	3,5	20,3	7,4
Total	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-

Evolució de l'oferta hotelera

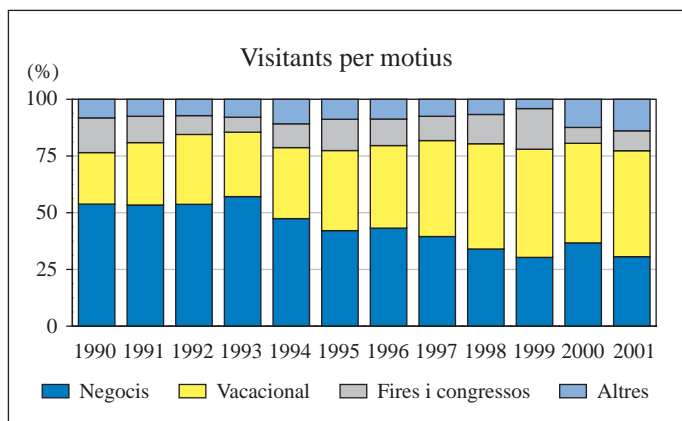
Les xifres del 2001 revelen, així, un augment dels principals indicadors d'activitat del sector, més notable en el cas dels visitants –que creixen un 7,6 per cent en relació amb el 2000–, que en el de les pernoctacions, que només ho fan un 2,5 per cent. En total, al llarg del 2001 els hotels de Barcelona han allotjat 3,38 milions de persones que han generat 7,97 milions de pernoctacions; unes xifres que doblen les dels inicis dels noranta.

L'obertura de setze nous establiments hotelers durant el 2001 alleugereix notablement els nivells mitjans d'ocupació.

Si deixem de banda la sorpresa de l'evolució moderadament positiva de l'activitat turística al llarg del 2001 en unes condicions poc favorables, la notícia més transcendent generada per aquest important sector d'activitat per a la ciutat ha estat un significatiu augment de l'oferta. Després que durant els darrers anys les taxes d'ocupació estiguessin situades al límit del que permetia la capacitat hotelera de la ciutat, la inauguració de setze nous establiments al llarg de l'any ha suavitzat sensiblement aquesta pressió.

Enquesta d'activitat turística a Barcelona. Sèrie homogènia de visitants (continuació)

	st-oc 00	nv-ds 00	gn-fb 01	mç-ab 01	mg-jn 01	jl-ag 01	st-oc 01	nv-ds 01	2000	2001
Motiu de la visita(%)										
Comercial/Negocis/Professionals	35,8	41,0	28,2	40,2	31,2	17,9	31,4	34,9	36,7	30,6
Turisme	38,5	45,0	54,1	37,3	43,2	54,0	48,2	45,0	43,9	46,7
Fires	2,3	4,3	4,4	10,6	3,0	3,5	3,3	2,2	2,7	4,5
Congressos	4,5	3,9	0,9	6,3	3,5	1,7	5,7	7,4	4,2	4,3
Etapa viatge	9,1	2,8	3,5	1,2	8,6	15,0	4,2	1,4	2,7	5,9
Motius familiars i acompanyants	0,0	0,0	3,7	1,2	4,9	1,0	3,4	2,5	0,3	2,8
Altres	9,8	3,0	5,2	3,2	5,6	6,9	3,8	6,6	9,5	5,2
Total	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-
Repetitivitat de la visita (%)										
No cap vegada	28,6	28,6	44,9	34,4	57,4	65,6	48,2	42,6	42,2	49,3
Una vegada o més	71,4	71,4	55,1	65,6	42,6	34,4	51,8	57,4	57,8	50,7
Total	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,0	100,-	100,-	100,-
Mitjà de transport utilitzat (%)										
Avió	65,6	65,6	42,2	70,2	68,0	57,5	64,6	60,8	68,4	61,3
Vehicle propi	17,1	17,1	42,7	18,7	13,7	21,0	19,1	22,6	15,0	22,1
Autocar/Autobús	3,3	3,3	9,0	4,7	4,7	3,5	1,9	0,9	3,8	4,0
Tren	11,9	11,9	6,1	5,1	10,0	12,0	14,0	14,8	10,5	10,4
Altres	2,1	2,1	0,0	1,3	3,6	6,0	0,4	0,9	2,3	2,2
Total	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-
Durada de l'estada mitjana a la ciutat										
Dies	3,5	3,7	3,2	3,1	3,2	3,5	3,4	3,1	3,4	3,2
Nits	2,5	2,8	2,6	2,4	2,3	2,7	2,5	2,2	2,5	2,4
Acompanyat per (%)										
Sol	24,8	29,0	26,5	31,7	26,9	16,1	28,3	29,6	22,7	26,4
Amic/companys	39,8	36,3	34,6	33,6	31,5	37,7	37,1	35,6	35,1	35,0
Amb la família	33,0	31,0	29,2	26,7	36,6	40,2	30,4	32,2	33,0	32,8
Amb fills	3,8	7,0	4,9	4,1	4,6	9,7	2,0	5,5	7,8	5,2
Sense fills	29,2	24,0	24,3	22,6	32,0	30,5	28,4	26,7	25,2	27,6
Grup organitzat	5,7	3,5	7,1	6,7	4,2	4,5	3,7	2,6	7,5	4,7
Altres	2,1	0,2	2,6	1,3	0,8	1,5	0,5	0,0	1,7	1,1

En total, han estat més de 1.500 habitacions i gairebé 3.000 places les que s'han incorporat a la infraestructura hotelera de la ciutat, el que representa en tots dos casos un augment de gairebé el deu per cent sobre l'oferta existent el 2000. Un augment que, sumat al que es va registrar l'any anterior, trenca l'estancament que ha caracteritzat l'oferta durant la major part dels noranta.

Mentre que la visita per motius turístics pren força durant la tardor i l'hivern i cada cop és menys estacional, decau el nombre de visitants per motius professionals i de negoci.

Un altra de les novetats interessants de l'activitat hotelera al llarg del 2001 ha estat el renovat impuls del turisme vacacional sobre altres motivacions i, en particular, sobre el segment de clients que vénen a Barcelona per motius professionals i de negocis. En particular, aquest grup ha experimentat un retrocés que contrasta amb el lleu repunt experimentat el 2000 després que durant sis anys seguits anés perdent pes relatiu de forma progressiva. Es confirma, per tant, el paper absolutament preeminent que tenen els turistes sobre el conjunt de visitants.

Pel que fa a la resta de motivacions, i deixant de banda els assistents a fires i congressos, n'hi ha tot un reguitzell que està cobrant cada cop més importància. Sense ser extraordinàriament significatius en termes quantitatius, destaquen els més de 60.000 visitants que s'han allotjat en hotels i que al·ludeixen a motius familiars per explicar la seva estada a Barcelona. També és cada any més significativa la xifra de visitants per visita mèdica, que arriben gairebé als 45.000 durant el 2001. En menor escala, cal ressenyar els visitants que acompanyen algú, els que vénen per estudis o per viatge escolar, i els que vénen a fer pràctica o competició esportiva.

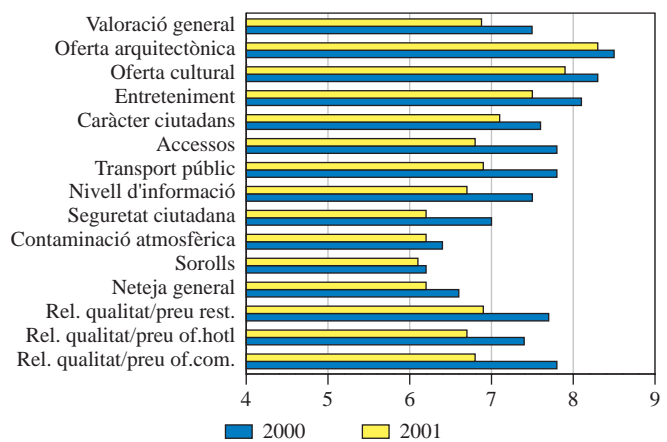
Enquesta d'activitat turística a Barcelona. Sèrie homogènia de visitants (continuació)

	st-oc 00	nv-ds 00	gn-fb 01	mç-ab 01	mg-jn 01	jl-ag 01	st-oc 01	nv-ds 01	2000	2001
Distribució de la despesa extrahotelera (%)										
Menjar/beguda	53,0	49,0	47,0	51,0	58,0	57,0	62,0	60,0	54,0	56,1
Compres	11,0	20,0	25,0	24,0	16,0	19,0	18,0	18,0	15,0	19,8
Entreteniment	19,0	13,0	18,0	12,0	15,0	18,0	14,0	15,0	15,0	15,3
Transport intern	16,0	16,0	10,0	12,0	11,0	6,0	5,0	7,0	13,0	8,5
Altres	1,0	2,0	0,0	1,0	0,0	0,0	1,0	0,0	3,0	0,3
Total	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-
Valoració dels enquestats sobre els següents punts (Mitjana sobre la base d'una valoració de l'1 al 10)										
Oferta arquitectònica	9,0	8,7	8,7	7,8	7,7	8,4	8,8	8,8	8,5	8,3
Oferta cultural	8,7	8,2	8,1	7,3	7,3	7,9	8,6	8,3	8,3	7,9
Entreteniment	8,5	7,9	8,1	7,2	6,9	7,6	8,0	7,7	8,1	7,5
Caràcter/amabilitat dels ciutadans	7,7	7,2	8,0	7,1	6,8	6,9	7,2	6,9	7,6	7,1
Accessos	7,7	7,6	7,9	6,8	6,3	6,6	7,0	6,8	7,8	6,8
Transport públic	7,9	7,6	7,7	6,8	6,4	6,7	7,0	6,8	7,8	6,9
Nivell d'informació	7,6	7,6	7,5	6,6	6,2	6,5	6,9	6,6	7,5	6,7
Seguretat ciutadana	7,1	7,0	7,0	6,0	5,8	5,9	6,4	6,3	7,0	6,2
Contaminació atmosfèrica	6,9	6,7	7,1	6,2	5,5	5,9	6,4	6,2	6,4	6,2
Sorolls	6,5	6,5	7,0	6,1	5,4	5,8	6,3	6,1	6,2	6,1
Neteja general de la ciutat	6,7	6,8	6,6	6,1	5,9	6,1	6,3	6,4	6,6	6,2
Relació qualitat/preu oferta restauració	8,0	7,5	7,5	6,8	6,2	6,9	7,2	6,9	7,7	6,9
Relació qualitat/preu oferta hotelera	7,9	7,4	7,2	6,6	6,1	6,5	7,0	6,8	7,4	6,7
Relació qualitat/preu oferta comercial	7,9	7,5	7,4	6,8	6,1	6,6	7,1	6,8	7,8	6,8

Quant al perfil del visitant, persisteix la tendència a igualar-se el nombre d'homes i de dones que ens visiten, en línia amb la creixent importància dels turistes entre el total de visitants. Alhora, l'edat mitjana d'aquests s'ha reduït sensiblement. També s'adverteix una davallada dels que vénen en grup. Si ho comparem amb les mateixes dates del 2000, el nombre de visitants estrangers ha baixat al setembre i l'octubre. Es tracta d'una conseqüència immediata dels atemptats terroristes, que ha afectat especialment els visitants transoceànics i, en especial, els nord-americans i els japonesos. Per ressenyar la importància del col·lectiu dels visitants procedents dels Estats Units, només cal observar que durant el període estival va constituir un col·lectiu més nombrós que el de qualsevol país europeu o comunitat espanyola. Per contra, en els darrers mesos de l'any s'ha recuperat el nombre de visitants espanyols, especialment de les comunitats autònomes de Madrid i País Valencià. Pel que fa a la distribució de la despesa extrahotelera, el més destacable és que la gastronomia i les compres cada cop absorbeixen una proporció més elevada del pressupost dels visitants, al contrari del que succeeix amb la despesa en transport intern.

Si fem una ullada global a la valoració dels enquestats sobre els diferents aspectes de la ciutat, aquesta ha millorat sensiblement respecte als mesos estivals, però no el suficient perquè el conjunt de l'any no es vegi afectat per una davallada de la valoració mitjana de pràcticament un punt respecte al 2000. Els aspectes que obtenen les valoracions més elevades i més baixes per part dels visitants són les habituals: l'oferta arquitectònica i cultural en la banda alta i els sorolls i la contaminació atmosfèrica en la baixa.

Valoració de diferents aspectes de la ciutat

Repunta la valoració de la relació qualitat/preu de l'oferta de restauració, hotelera i comercial, un aspecte particularment significatiu donat que els visitants gaudeixen cada cop més aquest tipus d'oferta i hi destinen una part creixent de la seva despesa a la ciutat.

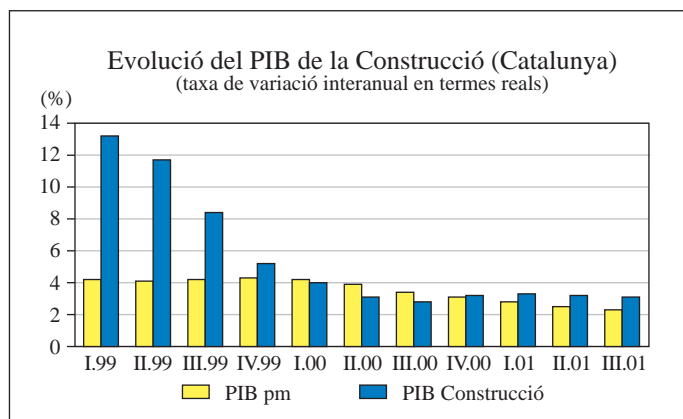
V. Construcció i mercat immobiliari

Consum aparent de ciment				
	Província de Barcelona		Catalunya	
	Tones	/Cat (%)	Tones	/Esp (%)
1990	2.613.640	68,9	3.793.304	13,3
1991	2.532.335	69,3	3.652.683	12,7
1992	2.502.844	66,8	3.745.209	14,4
1993	2.145.106	68,2	3.143.324	13,8
1994	2.171.980	67,8	3.202.300	13,3
1995	2.198.691	64,0	3.434.545	13,5
1996	2.039.171	61,7	3.306.759	13,4
1997	2.331.280	63,9	3.650.359	13,6
1998	2.691.974	63,4	4.249.189	13,7
1999	2.949.427	62,9	4.692.549	13,6
2000	3.118.434	61,4	5.077.249	13,2
1r.tr.	825.353	63,0	1.309.757	14,0
2n.tr.	796.856	61,4	1.298.440	13,5
3r.tr.	712.641	59,3	1.201.406	13,4
4t.tr.	783.584	61,8	1.267.646	12,1
2001	3.408.448	60,6	5.620.515	13,0
1r.tr.	884.248	62,0	1.425.909	14,4
2n.tr.	895.904	60,4	1.482.221	13,3
3r.tr.	735.192	58,1	1.265.020	11,8
4t.tr.	893.104	61,7	1.447.365	12,3

Nota: Les dades dels darrers dotze mesos són provisionals.

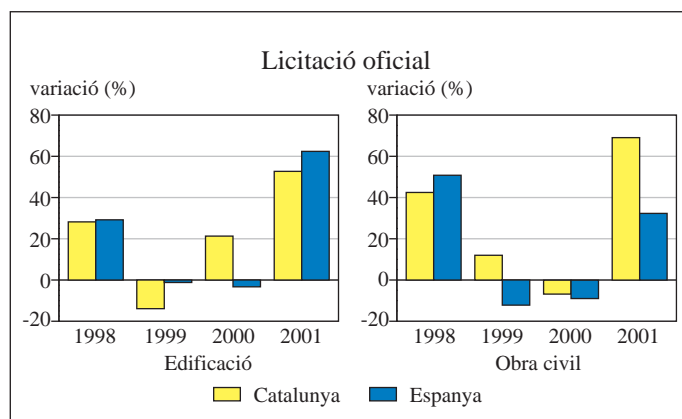
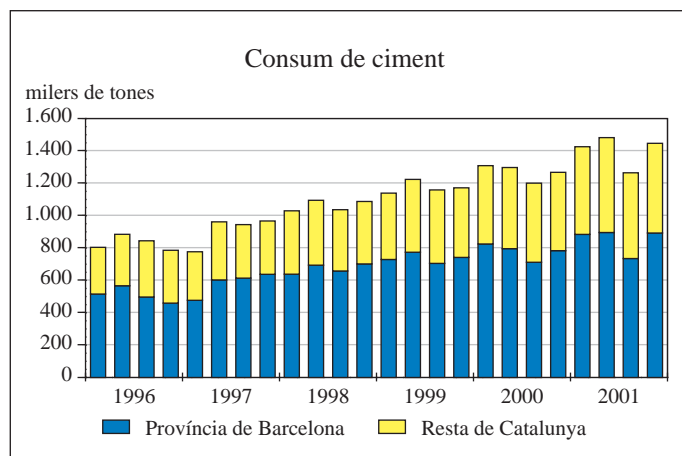
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per Oficemen.

Variació (%)	prov. Barcelona	Catalunya
4t.tr.2001/4t.tr.2000	14,0	14,2
2n.sem.2001/2n.sem.2000	8,8	9,9
2001/2000	9,3	10,7
2000/1999	5,7	8,2

El creixement de l'activitat constructiva se situa lluny del dinamisme de dos anys enrera però això no és un obstacle perquè continui actuant com a branca impulsora de l'activitat econòmica general.

El procés de desacceleració que afecta l'activitat productiva general se suavitzava notablement quan hom es cenyia al sector de la construcció. Amb unes taxes de creixement molt inferiors a les assolides durant el màxim cíclic de l'economia, aquesta branca productiva continua mantenint un ritme de creixement notable i, de forma més patent a l'àmbit espanyol que al català, es configura com la més dinàmica durant el 2001.

Efectivament, a Espanya el valor afegit del sector pel conjunt de l'any va créixer un 5,5, per cent, gairebé el doble del que va créixer l'activitat econòmica general. A Catalunya la desacceleració és més acusada, i malgrat no disposar encara de les dades de tancament d'exercici, tot apunta a que serà lleugerament superior al tres per cent, un punt més del que s'estima per l'activitat econòmica general.

Tal com apuntaven les dades del primer semestre, s'ha mantingut al llarg de l'any un comportament molt diferenciat dels diferents subsectors. La desacceleració de la construcció d'obra residencial nova contrasta amb l'impuls de l'obra civil. Un impuls, que tal com revelen les dades de licitació oficial, afecten tant el segment de l'edificació com el de l'obra civil. Tots dos casos presenten increments espectaculars i assoleixen valors màxims en relació amb el quinquenni precedent. En particular, destaca l'augment de la partida més important dintre de les infraestructures, la de carreteres, que a l'àmbit espanyol capta el 45,4 per cent dels recursos que s'aboquen a l'enginyeria civil.

Si ens centrem en indicadors d'activitat real, la suau desacceleració que es va notar després de l'estiu en la sèrie de consum de ciment s'ha esvaït durant els darrers mesos de l'any i, a manca de dades de tancament definitives, hom ha de certificar un augment del consum de l'ordre del 10 per cent anual, tant a la província de Barcelona com a Catalunya. En l'òrbita del mercat laboral sectorial, les dades d'assalariats de desembre de 2001 mostren una notable desacceleració del creixement en relació amb anys anteriors, si bé el sector continua creant ocupació neta.

Construcció d'habitatges

Construcció d'habitatges										
Període	Barcelona		Resta RMB		Regió Metropolitana		Resta Catalunya		Catalunya	
	Iniciats	Acabats	Iniciats	Acabats	Iniciats	Acabats	Iniciats	Acabats	Iniciats	Acabats
1989	4.720	3.218	22.532	17.373	27.252	20.591	36.398	25.010	63.650	45.601
1990	2.724	2.431	14.841	15.988	17.565	18.419	19.797	24.105	37.362	42.524
1991	2.157	2.503	14.725	14.403	16.882	16.906	16.468	20.488	33.350	37.394
1992	2.819	4.103	15.217	12.189	18.036	16.292	16.265	14.688	34.301	30.980
1993	2.336	2.708	18.953	15.114	21.289	17.822	14.678	15.857	35.967	33.679
1994	2.756	2.130	22.876	16.720	25.632	18.850	16.810	13.964	42.442	32.814
1995	3.109	2.641	22.161	19.299	25.270	21.940	17.926	14.607	43.196	36.547
1996	4.088	2.540	25.580	22.316	29.668	24.856	17.179	14.956	46.847	39.812
1997	5.314	3.740	32.445	21.817	37.759	25.557	20.542	14.933	58.301	40.490
1998	6.458	3.918	36.280	25.711	42.738	29.629	29.038	17.820	71.776	47.449
1999	6.558	3.696	33.717	24.548	40.275	28.244	37.993	21.631	78.268	49.875
1r. tr.	2.054	954	8.614	5.505	10.668	6.459	9.636	3.781	20.304	10.240
2n.tr.	1.616	1.308	9.494	6.902	11.110	8.210	11.458	6.240	22.568	14.450
3r.tr.	1.428	825	7.427	5.495	8.855	6.320	7.801	6.075	16.656	12.395
4t.tr.	1.460	609	8.182	6.646	9.642	7.255	9.098	5.535	18.740	12.790
2000	4.745	4.543	32.205	23.966	36.950	28.509	37.675	25.715	74.625	54.224
1r. tr.	1.362	1.372	9.570	5.198	10.932	6.570	10.431	6.405	21.363	12.975
2n.tr.	1.196	980	9.788	7.263	10.984	8.243	11.388	7.686	22.372	15.929
3r.tr.	983	886	5.189	5.170	6.172	6.056	7.355	5.820	13.527	11.876
4t.tr.	1.204	1.305	7.658	6.335	8.862	7.640	8.501	5.804	17.363	13.444
2001	4.493	4.043	27.110	26.561	31.603	30.604	33.288	25.911	64.891	56.515
1r. tr.	847	893	7.180	6.897	8.027	7.790	9.878	7.269	17.905	15.059
2n.tr.	1.299	1.158	6.758	8.035	8.057	9.193	8.601	7.308	16.658	16.501
3r.tr.	761	703	5.841	5.362	6.602	6.065	6.528	5.354	13.130	11.419
4t.tr.	1.586	1.289	7.331	6.267	8.917	7.556	8.281	5.980	17.198	13.536

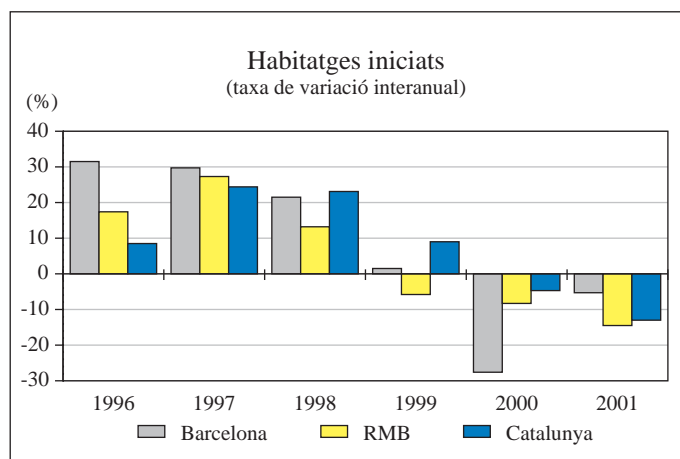
Notes: fins a 1994 les dades inclouen reformes i ampliacions. No es comptabilitzen els habitatges públics en la seva totalitat.

Font: Explotació dels visats d'obra residencial i dels certificats finals d'obra dels Col·legis d'Aparelladors de Catalunya. Direcció General d'Arquitectura i Habitatge. Generalitat de Catalunya. Elaboració pròpia.

Variació (%)	Barcelona		Resta RMB	
	Iniciats	Acabats	Iniciats	Acabats
4t.tr.2001/4t.tr.2000	31,7	-1,2	-4,3	-1,1
2n.sem.2001/2n.sem.2000	7,3	-9,1	2,5	1,1
2001 / 2000	-5,3	-11,0	-15,8	10,8
2000 / 1999	-27,6	22,9	-4,5	-2,4

Un cop deixat enrera el màxim cíclic assolit el 1999, la construcció residencial està instal·lada en una suau pendent descendent.

En contrast amb el vigor que presenta l'obra pública, la construcció residencial confirma el perfil descendent que ja va manifestar el 2000 i que està resultant molt més moderat del que els rècords assolits permetien imaginar. Justament, al costat del dinamisme de la licitació oficial, aquesta contracció tan moderada de l'activitat residencial ha permès que el sector de la construcció hagi estat l'impulsor del creixement econòmic al llarg del 2001.

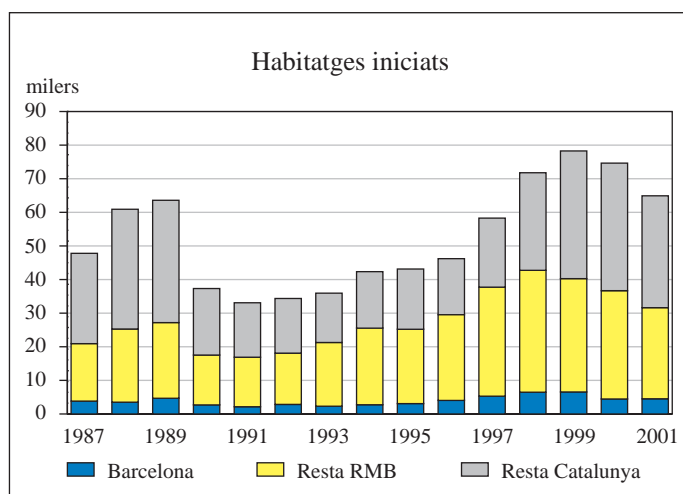
Un fet interessant si es contraposa amb el final de l'anterior cicle expansiu, quan la construcció va reduir els volums de producció de forma molt intensa —els habitatges iniciats a Catalunya, per exemple, es reduïren més d'un quaranta per cent en només un any—, i va passar molt sobtadament de ser el sector més dinàmic a frenar l'activitat econòmica general.

Habitatges iniciats als grans municipis de la RMB

	2000	2001	Variació (%) ¹
Barcelona	4.745	4.493	-5,3
l'Hospitalet de Llobregat	499	410	-17,8
Badalona	1.138	1.253	10,1
Sabadell	1.476	1.876	27,1
Terrassa	2.285	2.370	3,7
Santa Coloma de Gramenet	291	271	-6,9
Mataró	1.029	804	-21,9
Cornellà de Llobregat	450	553	22,9
Sant Boi de Llobregat	459	513	11,8
el Prat de Llobregat	211	162	-23,2
Rubí	1.145	688	-39,9
Viladecans	494	469	-5,1
Granollers	346	235	-32,1
Cerdanyola del Vallès	456	285	-37,5
Total municipis grans	15.024	14.382	-4,3
Total RMB	36.950	31.603	-14,5
Total Catalunya	74.625	64.891	-13,0

1. Variació interanual dels darrers dotze mesos.

Font: Direcció General d'Arquitectura i Habitatge. Generalitat de Catalunya.
Elaboració pròpia.

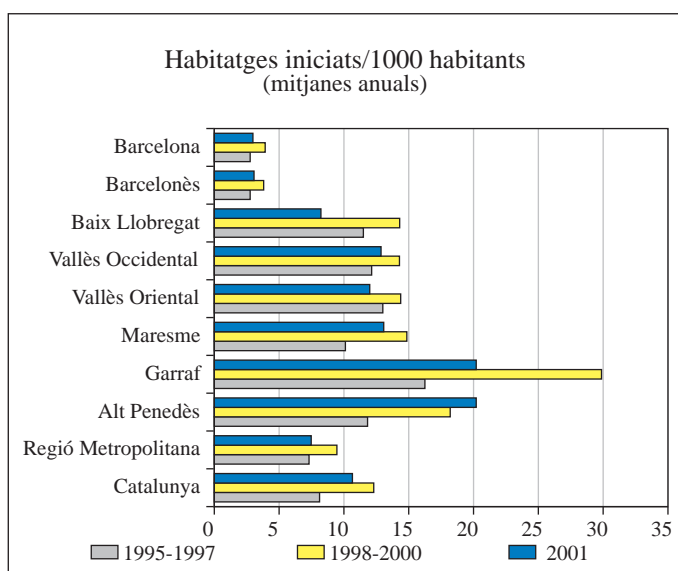
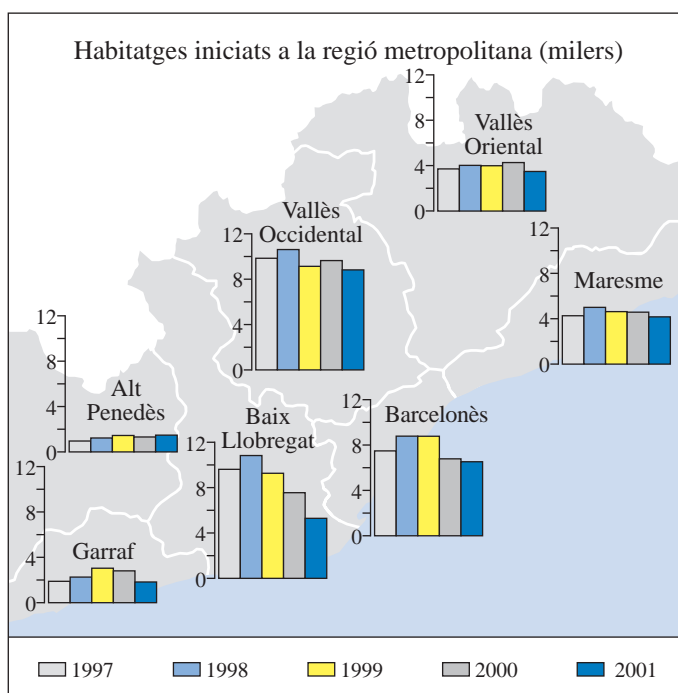

El descens de la construcció residencial, a banda d'esperat, es manifesta de forma generalitzada al conjunt d'Espanya i als àmbits que aquí analitzem. En particular, la davallada acumulada en el darrer bienni és més intensa a la ciutat central i a la regió metropolitana que a la resta de Catalunya. No obstant això i malgrat portar ja dos anys seguits de contracció, els valors assolits el 2001 superen els màxims de l'anterior cicle expansiu, tant a la regió metropolitana com a Catalunya; a Barcelona no, però estan molt a la vora.

Si analitzem les dades en detall, hom veu com el ritme descendent que s'havia registrat al llarg del 2001 va ser suavitzat per les dades del darrer trimestre. A la majoria dels àmbits analitzats es va registrar una sensible desacceleració de la trajectòria descendent. L'excepció ha estat Barcelona, amb un increment interanual de més del trenta per cent.

Habitatges iniciats a les comarques de la RMB

	1999	2000	2001
Alt Penedès	1.447	1.316	1.479
Baix Llobregat	9.262	7.550	5.292
Barcelonès	8.775	6.783	6.528
Garraf	3.040	2.807	1.826
Maresme	4.626	4.579	4.168
Vallès Occidental	9.130	9.641	8.819
Vallès Oriental	3.995	4.274	3.491

En qualsevol cas, assistim a una davallada general del ritme de producció de nous habitatges perquè els promotors estan anticipant una retracció de la demanda que porta una dècada absorbint uns volums elevadíssims de nou sostre residencial; una circumstància en la que han estat determinants els baixos tipus d'interès que han regit durant la major part dels noranta.

Habitatges iniciats i acabats a Barcelona

	iniciats				Acabats			
	1999	2000	2001	Var (%) ¹	1999	2000	2001	Var (%) ¹
1. Ciutat Vella	126	80	542	577,5	273	158	95	-39,9
2. l'Eixample	480	323	472	46,1	438	373	557	49,3
3. Sants-Montjuïc	628	438	430	-1,8	471	349	464	33,0
4. Les Corts	243	114	112	-1,8	91	73	76	4,1
5. Sarrià-Sant Gervasi	357	117	282	141,0	170	361	199	-44,9
6. Gràcia	250	137	219	59,9	285	213	136	-36,2
7. Horta-Guinardó	339	288	294	2,1	285	239	232	-2,9
8. Nou Barris	477	220	363	65,0	171	280	90	-67,9
9. Sant Andreu	946	1.199	290	-75,8	649	631	453	-28,2
10. Sant Martí	2.628	1.802	1.467	-18,6	845	1.832	1.731	-5,5
Sense dades	84	27	22	-18,5	31	34	10	-70,6
Barcelona	6.558	4.745	4.493	-5,3	3.709	4.543	4.043	-11,0

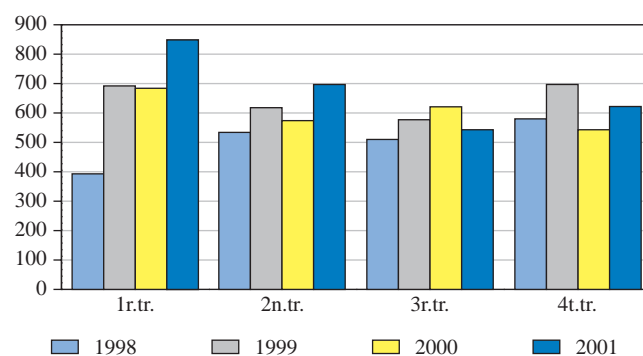
1. Variació interanual dels darrers dotze mesos.

Projectes d'habitatges visats pel Col·legi d'Arquitectes (Província de Barcelona)

Any	1r.trim	2n.trim	3r.trim	4t.trim	Total
Nous					
1990	6.104	5.482	5.059	3.844	20.489
1991	5.521	5.558	4.728	5.763	21.570
1992	5.652	6.150	5.936	4.130	21.868
1993	4.959	6.826	4.803	6.142	22.730
1994	6.337	7.329	6.970	7.108	27.744
1995	7.547	6.801	10.154	6.382	30.884
1996	9.099	9.066	7.780	8.813	34.758
1997	10.894	11.518	10.238	13.205	45.855
1998	19.164	7.558	8.671	10.404	45.797
1999	12.731	14.656	12.290	12.195	51.872
2000	12.500	14.984	8.654	9.221	45.359
2001	10.912	10.876	9.585	10.398	41.771
Rehabilitats					
1996	652	1.202	1.006	1.316	4.176
1997	916	1.139	1.061	2.153	5.269
1998	1.807	952	1.242	1.542	5.543
1999	2.263	2.506	1.972	2.571	9.312
2000	2.219	2.411	1.677	1.692	7.999
2001	2.256	2.057	1.522	2.152	7.987

Font: Col·legi d'Arquitectes de Catalunya. Elaboració pròpia.

Variació (%)	Total	Nous	Rehabilitats
4t.tr.2001/4t.tr.2000	15,0	12,8	27,2
2n.sem.2001/2n.sem.2000	11,4	11,8	9,1
2001 / 2000	-6,7	-7,9	-0,2
2000 / 1999	-12,8	-12,6	-14,1

Actuacions de rehabilitació a Barcelona¹1. Sol·licituds de subvenció presentades a la campanya "Barcelona posa't guapa".
Font: Institut Municipal del Paisatge Urbà i la Qualitat de Vida.

D'altres elements que sostenen la hipòtesi d'un immediat refredament d'aquesta demanda –que s'ha mantingut forta més temps del que s'esperava per la potència mostrada pel segment de demanda d'inversió–, són, primer, la culminació de la fase de transició a l'euro; segon, el nivell absolut d'uns preus de venda que porten tres anys seguits creixent a l'entorn del quinze per cent; i, tercer, l'enfocament general de les expectatives econòmiques i, en particular, del mercat laboral, en un entorn d'alentiment generalitzat del ritme de creixement.

La distribució territorial dels habitatges iniciats revela algunes diferències interessants. La intensa davallada que es registra al Baix Llobregat, que cau per tercer any consecutiu més del quinze per cent, ha relegat aquesta comarca a la tercera posició en termes de volums d'obra residencial nova, per darrera del Vallès Occidental i del Barcelonès. Amb l'excepció del Garraf, la segona comarca menys poblada de la regió metropolitana, és la que pateix un retrocés més significatiu en les taxes de nous habitatges/1000 habitants. En l'òrbita de les comarques petites o poc poblades, destaca l'evolució de l'Alt Penedès, l'única comarca metropolitana i una de les poques de catalanes on els habitatges iniciats han manifestat un comportament expansiu en relació amb un any enrer.

Sostre previst a les llicències d'obres aprovades

(m²)

	Sostre nou							Reforma i Ampliació	Total¹
	Residencial	Aparcament	L.comercials	Oficines	Equip.i hotels	Indús. i altres	Total nou		
1990	451.787	629.003	241.413	267.339	301.827	111.789	2.003.158	202.625	2.205.783
1991	252.847	435.874	122.016	202.940	127.512	55.567	1.196.756	147.425	1.344.181
1992	192.105	278.695	110.557	86.292	82.541	50.917	801.107	194.087	995.194
1993	286.341	507.874	119.905	105.890	106.016	57.222	1.183.248	375.741	1.558.989
1994	230.622	355.673	70.140	14.975	58.245	30.403	760.058	243.554	1.003.612
1995	337.926	430.047	193.079	11.795	56.219	37.633	1.066.699	304.241	1.370.940
1996	298.914	202.588	86.594	19.358	39.660	16.612	663.726	325.598	1.080.468
1997	555.174	437.184	230.673	22.627	56.765	108.859	1.411.282	325.985	1.737.267
1998	579.302	281.106	102.442	16.277	91.198	73.465	1.143.790	422.608	1.566.398
1999	629.971	337.405	114.534	19.021	89.231	171.061	1.361.223	414.364	1.775.587
2000	475.622	273.148	102.670	19.227	119.069	147.632	1.137.368	413.722	1.551.090
1r.tr.	176.377	91.855	36.772	9.895	5.257	17.589	337.745	123.944	461.689
2n.tr.	114.028	70.085	29.865	1.173	27.786	60.111	303.048	95.087	398.135
3r.tr.	80.723	46.892	14.228	6.982	21.824	35.594	206.243	102.110	308.353
4t.tr.	104.494	64.316	21.805	1.177	64.202	34.338	290.332	92.581	382.913
2001	410.128	266.943	65.158	74.848	175.902	135.695	1.128.674	397.668	1.526.342
1r.tr.	124.324	63.652	18.268	4.156	26.980	37.438	274.818	105.879	380.697
2n.tr.	65.963	61.292	12.171	46.693	28.918	57.418	272.455	86.234	358.689
3r.tr.	106.356	58.798	12.313	0	8.463	19.840	205.770	91.758	297.528
4t.tr.	113.485	83.201	22.406	23.999	111.541	20.999	375.631	113.797	489.428

1. A partir de 1996 canvia la classificació per usos i en els diferents epígrafs es comptabilitzen els usos assignats per plantes. El total recull la resta d'usos i per això pot ser superior al sostre nou més el de reforma i ampliació.

Les dades dels darrers dotze mesos de tots els quadres d'aquest apartat són provisionals.

Font (de totes les dades d'aquest apartat): Direcció d'Actuació Urbanística de l'Ajuntament de Barcelona. Elaboració pròpia.

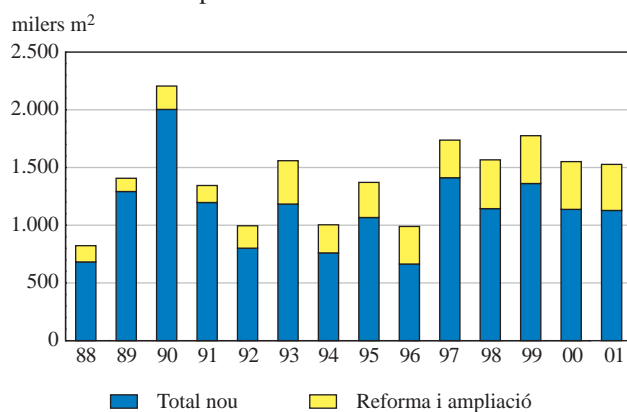
Habitatges i places d'aparcament

	Habitatges			Places d'aparcament
	Nous	Amp. i reforma	Total	
1992	1.815	98	1.913	11.499
1993	2.761	689	3.450	19.609
1994	2.483	349	2.832	14.202
1995	3.978	927	4.905	15.642
1996	3.348	1.053	4.401	6.521
1997	5.795	874	6.669	15.199
1998	6.112	1.297	7.409	10.336
1999	6.663	944	7.607	11.682
2000	5.005	899	5.904	10.676
2001	4.322	559	4.881	9.586
1r.tr.	1.305	96	1.401	2.309
2n.tr.	607	190	797	1.902
3r.tr.	1.137	94	1.231	2.624
4t.tr.	1.273	179	1.452	2.751

Per cinquè any consecutiu el sostre previst a les llicències d'obres supera el milió i mig de m².

Després que durant la major part de la dècada passada els anys expansius van ser seguits per anys recessius, el volum de sostre aprovat a les llicències d'obres es manté força estable d'ençà 1997. Amb un volum total lleugerament superior al milió i mig de m², les dades de llicències d'obres previstes al llarg del 2001 se situen molt a prop de les registrades un any enrera i s'emmarquen de ple en la tendència d'estabilitat iniciada ara fa cinc anys. L'afinitat amb les dades del 2000 –i també del 1998– no només és molt acusada en termes quantitatius, sinó que s'estén a la segmentació per usos del sostre.

Sostre previst a les llicències d'obres

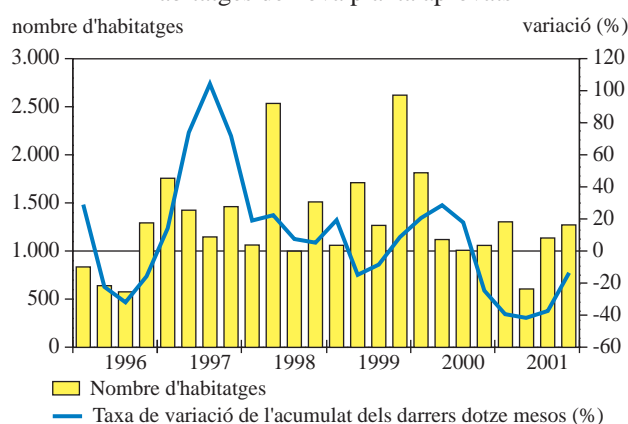
L'estabilització dels nivells de sostre previst a les llicències en un volums com els registrats en els darrers cinc anys permet fer una valoració molt positiva del nivell d'edificació que registra la ciutat. En termes de mitjana anual, en el darrer quinquenni s'ha previst l'edificació de 1,6 milions de m² de sostre, un volum superior en un 20 per cent al quinquenni de màxima activitat preolímpica i en un 25 per cent al corresponent al període 1988-96. Aquestes xifres donen una idea de l'intens procés de transformació urbana que s'està duent a terme, que té en el districte de Sant Martí el seu millor exponent, amb obres en marxa d'infraestructures i de sostre destinat a usos residencials, comercials i d'oficines, entre d'altres.

Sostre total previst a les llicències d'obres per districtes (2001)

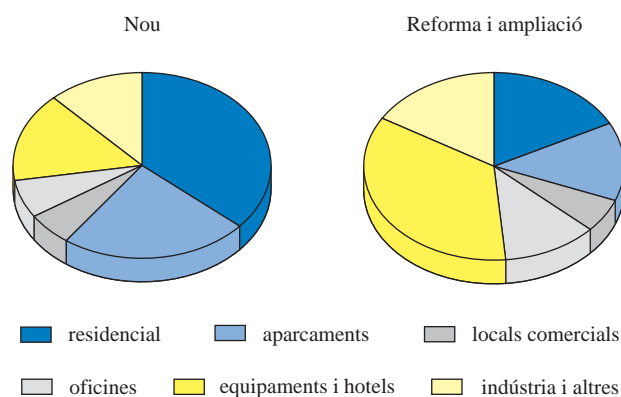
(m²)

	Residencial	Aparcament	Comercial	Oficines	Equipaments	hotels	Ind. i altres	Total
1. Ciutat Vella	11.157	6.487	2.542	1.224	44.136	38.096	3.195	106.837
2. Eixample	33.328	40.393	17.812	14.903	98.570	11.737	8.192	224.935
3. Sants-Montjuïc	70.236	35.036	10.547	1.415	5.697	0	94.591	217.522
4. Les Corts	18.895	15.882	4.695	2.263	18.812	0	14.638	75.185
5. Sarrià-Sant Gervasi	37.986	20.634	7.151	25.451	16.711	11.661	7.162	126.756
6. Gràcia	20.541	10.078	3.369	9.193	18.318	0	1.418	62.917
7. Horta-Guinardó	36.900	15.203	3.610	622	13.849	239	2.881	73.304
8. Nou Barris	22.115	26.335	7.901	0	5.872	0	1.303	63.526
9. Sant Andreu	41.218	32.448	8.303	839	413	0	45.038	128.259
10. Sant Martí	187.555	118.614	22.491	66.254	11.778	20.301	20.108	447.101
Barcelona	479.931	321.110	88.421	122.164	234.156	82.034	198.526	1.526.342

Habitatges de nova planta aprovats

Distribució del sostre per usos (2001)

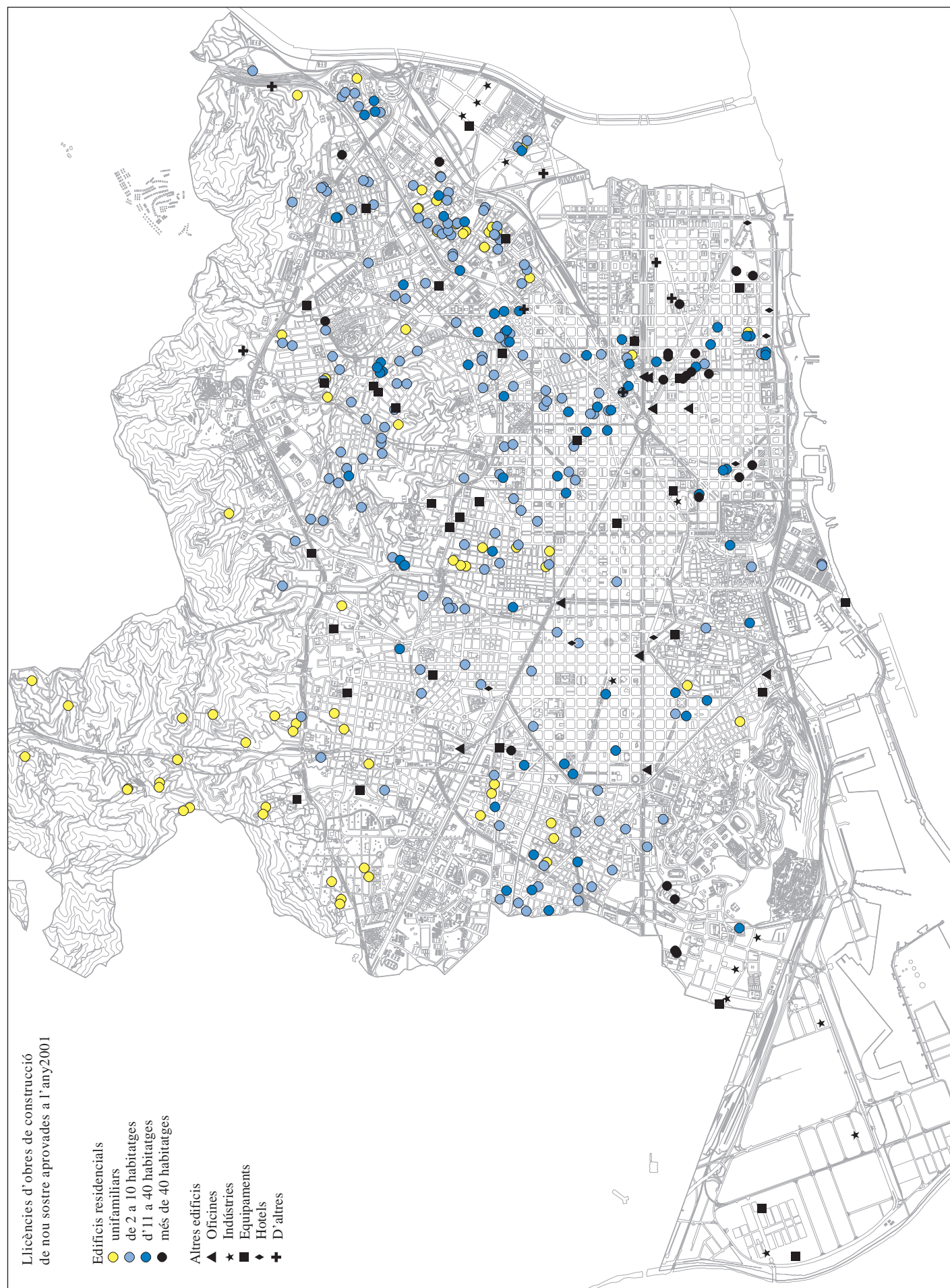

La construcció d'habitatges continua sent la que absorbeix més recursos i la més rellevant en termes quantitatius, però al llarg del 2001 s'ha accentuat la revitalització d'altres segments de sostre.

L'anàlisi de la distribució per usos del sostre previst a les llicències del 2001 presenta una novetat en relació amb anys anteriors. La construcció residencial es manté com el segment més important en termes de volum de sostre, però està cedint espai de forma progressiva a d'altres usos que, com les oficines o els hotels, han entrat en una fase de recuperació del seu atractiu després d'uns anys d'atonía.

La pèrdua de pes relatiu del segment residencial està directament lligada a la reducció de l'oferta nova que s'avança als signes d'afebliment que mostra la demanda després d'un trienni d'augment dels preus de venda per sobre del quinze per cent. Si la segona meitat dels noranta es va caracteritzar per uns volums relativament elevats de producció i d'absorció residencial, l'empitjorament de les expectatives econòmiques i de les condicions d'accés a l'habitatge han provocat un afebliment de la demanda d'ús i, entrat ja el 2002, també de la demanda d'inversió.

Com s'ha dit abans, un dels aspectes més rellevants de les llicències d'obres previstes al llarg del 2001 és el revifament del sostre destinat a oficines i equipaments i hotels. Pel que fa a les promocions d'oficines noves, n'hi ha tant a les zones d'implantació preferent de les activitats relacionades amb la nova economia –hi destaca una de les torres que properament es construiran a la plaça de les Glòries i un edifici de set plantes a la zona del 22@–, com a d'altres zones més tradicionals, amb un edifici d'ús exclusiu al Passeig de Gràcia i un altre d'usos mixtos administratius i socials al costat de la plaça Espanya. Els equipaments, que han experimentat un increment molt notable el darrer trimestre de l'any, presenten una gran diversitat: hi ha edificis docents universitaris, centres d'assistència primària i d'altres centres sanitaris, així com residències geriàtriques. També s'ha aprovat la construcció de dos nous hotels al centre de la ciutat durant el darrer trimestre. Per últim, destacar que en el segment de reforma destaquen especialment les obres per equipaments, hotels, indústries i oficines.

Preus al mercat immobiliari: habitatges i places d'aparcament

Evolució dels preus al mercat immobiliari residencial

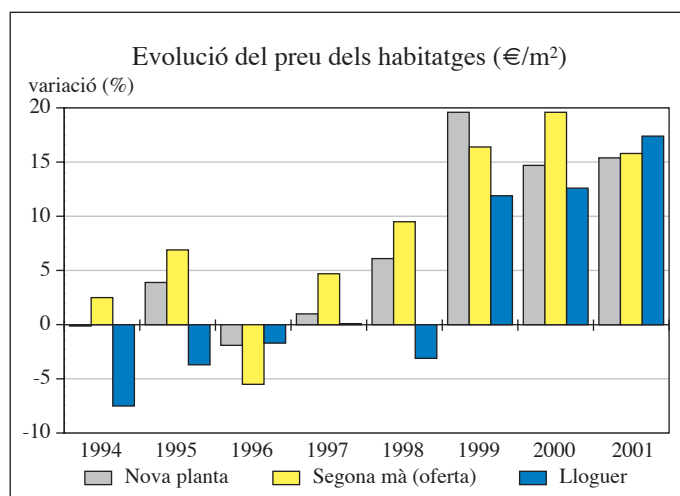
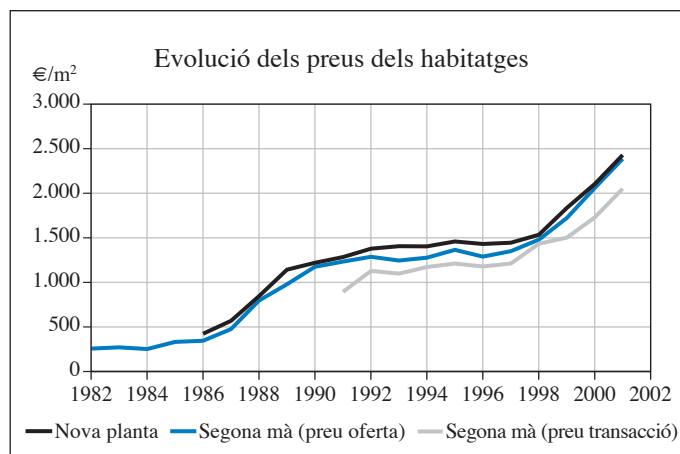
Període	Preu de venda (€/m²)				Preu de lloguer (€/m²/mes)
	Nova planta	Segona mà		Preu global ponderat	
		Preu d'oferta	Preu transacció		
1986	425,8	347,5			1,89
1987	570,9	477,5			2,14
1988	848,0	798,2			2,81
1989	1.145,2	980,9			3,92
1990	1.221,7	1.177,0			4,94
1991	1.285,7	1.234,9	904,8	1.019,1	6,04
1992	1.380,0	1.288,9	1.142,6	1.213,8	6,67
1993	1.407,8	1.247,1	1.111,3	1.200,2	6,20
1994	1.405,8	1.278,7	1.186,8	1.252,5	5,73
1995	1.460,6	1.366,8	1.225,8	1.296,3	5,52
1996	1.433,3	1.291,1	1.192,8	1.264,9	5,43
1997	1.447,2	1.352,2	1.226,1	1.292,4	5,43
1998	1.535,6	1.481,1	1.451,2	1.476,5	5,26
1999	1.836,8	1.724,3	1.522,1	1.616,5	5,89
2000	2.106,0	2.061,9	1.731,4	1.843,8	6,63
2001	2.430,7	2.388,1	2.052,5	2.166,0	7,78
	(ptes/m²)				(ptes/m²/mes)
1999	305.614	286.904	253.257	268.964	980
2000	350.403	343.063	288.089	306.783	1.103
2001	404.438	397.342	341.511	360.389	1.294

Font: Tecnigrama, Departament d'Estudis Fiscals de l'Ajuntament de Barcelona, Forcadell, A. Jover-Cambra de la Propietat Urbana i elaboració pròpia.

Variacions (%)	Nova planta	Oferta	Transacció	Ponderat	LLoguer
2001/2000	15,4	15,8	18,5	17,5	17,4
2000/1999	14,7	19,6	13,8	14,1	12,6

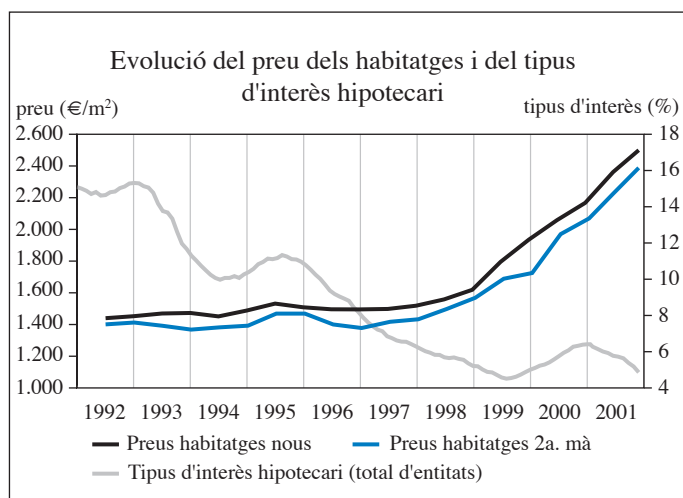
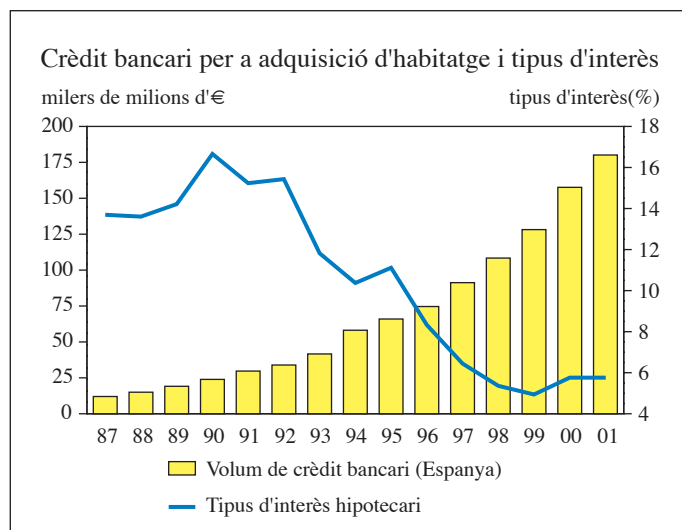
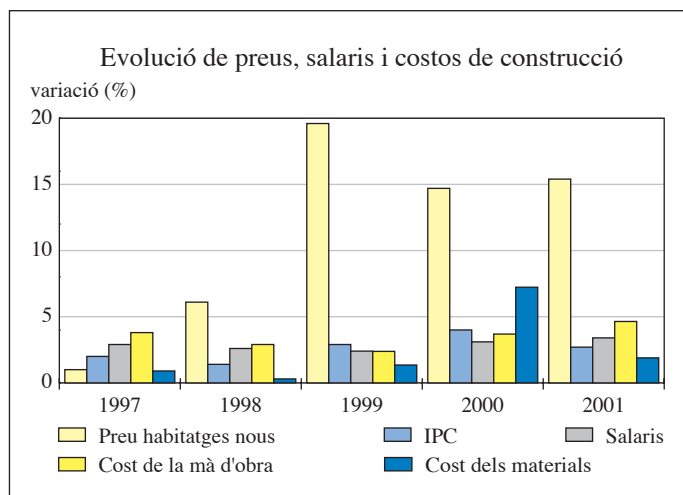
El progressiu deteriorament de la situació econòmica al llarg del 2001 no ha impedit que la demanda continués exercint una forta pressió sobre els preus. Un fet determinant perquè, per tercer any consecutiu, els preus a l'immobiliari residencial de Barcelona hagin crescut per sobre del quinze per cent.

La trajectòria expansiva dels preus dels habitatges a Barcelona, a les ciutats de l'entorn metropolità, a d'altres localitats catalanes i a moltes de les grans ciutats espanyoles és un fet incontestable que posen de relleu la pràctica totalitat de fonts disponibles, ja sigui de valors de taxació com d'anuncis de venda o de transaccions efectivament realitzades, i s'ha manifestat tant en el mercat nou com en el secundari.

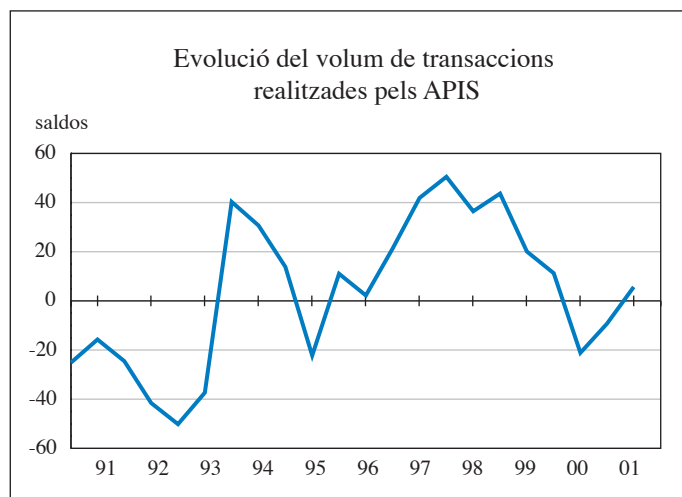

El que en diverses ocasions al llarg d'aquest darrer trienni s'ha interpretat com repunts puntuals dels preus que presumiblement no havien de tenir gaire continuïtat, s'ha revelat com un procés de creixement sostingut que ha aconseguit modificar l'escala de referència dels preus. Per copsar aquest canvi d'escala és suficient pensar que –segons les dades de la consultora immobiliària Tecnigrama–, entre 1990 i 1998 el preu mitjà d'un habitatge nou a Barcelona va oscil·lar entre els 20 i els 30 milions de pessetes. El 2001, el preu mitjà d'un habitatge nou era només lleugerament inferior als 50 milions de pessetes. Un valor impactant que amaga una enorme dispersió de la variable quant que el preu de dos de cada tres habitatges en oferta no arribava als 40 milions de pessetes.

Encara que la magnitud de l'augment és considerable, cal no perdre de vista que està lluny del desmesurat ritme de creixement que es va registrar entre 1986 i 1989, amb un increment mitjà del 39,1 per cent anual. Més rellevant que això és que els experts immobiliaris consideren que durant el 2002 no persistirà la tendència dels preus a l'alça, almenys en una magnitud semblant. Bàsicament, perquè s'alleugerirà substancialment la pressió de la demanda, bé perquè ja ha avançat la decisió de compra, o bé perquè comença a ressentir-se de l'efecte combinat de l'augment dels preus i l'enfosciment de les expectatives econòmiques.

Font: Banco de España, Tecnigrama, Departament d'Estudis Fiscals de l'Ajuntament de Barcelona i elaboració pròpia.

Font: dades dels APIS facilitades per la Direcció General d'Arquitectura i Habitatge.

Es consolida la interrelació entre el mercat de venda nou i el de segona mà: els preus evolucionen en paral·lel i estan situats en nivells extraordinàriament propers en termes absoluts.

Si repassem els preus en detall, veiem que en el mercat de l'habitatge nou, el preu/m² ha augmentat durant el 2001 un 15,4 per cent, set dècimes més que l'any passat. En canvi, l'augment del preu unitari ha estat substancialment inferior, del 8,6 per cent, degut a la disminució de la superfície mitjana. En el segment de la segona mà, els preus d'oferta s'han incrementat un 15,8 per cent, mentre que el de les transaccions efectivament realitzades ho han fet un 18,5 per cent. En termes acumulats des de 1998, el preu/m² dels habitatges nous ha augmentat un 16,5 per cent anual; el d'oferta de segona mà ho ha fet un 17,3 per cent, mentre que el preu de transacció ho ha fet un 14,9 per cent.

Es confirma, així, l'estreta relació entre els dos segments del mercat, que en moltes zones funcionen com un de sol, bé perquè el nou és insignificant en termes quantitativs, bé perquè els productes són tan diferenciats que no interactuen. Aquest fenomen, que s'ha accentuat en els darrers anys, no només no és exclusiu de Barcelona sinó que també és corrent a d'altres capitals espanyoles amb centres urbans molt colmatats i escassa oferta nova.

Habitatges hipotecats en finques urbanes			
	BCN (prov.)	Catalunya	Espanya
Nombre			
1994	69.381	94.434	331.200
1995	60.529	82.560	403.600
1996	67.965	91.853	412.982
1997	83.917	113.387	479.237
1998	76.021	105.626	423.427
1999	78.557	111.331	452.482
2000	79.650	112.542	480.895
1r.trim.	21.313	30.387	132.195
2n.trim.	20.769	29.757	127.396
3r.trim.	19.328	26.618	111.411
4t.trim.	18.240	25.780	109.893
2001	78.931	110.521	487.973
1r.trim.	19.980	28.110	125.665
2n.trim.	20.804	28.972	128.355
3r.trim.	18.424	25.890	113.443
4t.trim.	19.273	27.549	120.510
Import mitjà (milers €)			
1994	48,08	46,28	44,47
1995	49,88	47,48	44,47
1996	54,44	52,21	47,38
1997	59,78	57,13	50,79
1998	65,23	61,57	55,58
1999	73,61	69,01	61,71
2000	81,93	76,79	67,69
1r.trim.	78,64	74,43	66,36
2n.trim.	79,95	74,66	64,15
3r.trim.	83,02	78,63	70,27
4t.trim.	86,90	80,11	70,78
2001	89,50	83,97	75,21
1r.trim.	85,05	80,02	72,06
2n.trim.	88,44	83,06	73,96
3r.trim.	91,66	85,75	77,35
4t.trim.	93,13	87,29	77,80
Import mitjà dels crèdits (milions pessetes)			
1999	12,2	11,5	10,3
2000	13,7	12,8	11,3
2001	14,9	14,0	12,5

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE.

A l'estela del creixement dels preus de venda i sota la pressió d'una demanda cada cop més ferma sobre una oferta molt limitada, s'intensifica el ritme de creixement del lloguer residencial.

A partir de 1999 i després d'uns anys d'atonía, el lloguer/m² d'habitatge va començar a remuntar de forma significativa en línia amb el seu creixent atractiu. D'una banda, arran de l'empitjorament de les condicions d'accés a l'habitatge en propietat, el lloguer ha tornat a resultar la única opció realista per un segment de la demanda incapaç d'assumir les despeses inicials i les quotes de la hipoteca que requereix la compra. Per una altra banda, és l'opció ideal per un segment de població cada cop més nombrós, com és la població flotant o els immigrants que arriben a la ciutat i s'estan un temps allotjats de manera provisional, a l'espera de decidir una ubicació més estable o permanent d'acord amb les seves circumstàncies familiars i laborals.

Preu de lloguer dels habitatges a Barcelona					
	(€/m²/mes)			(ptes/m²/mes)	Var. (%)
Districte	1999	2000	2001	2001	2001/00
1. Ciutat Vella	5,39	6,11	7,58	1.261	24,1
2. L'Eixample	5,69	6,23	7,57	1.260	21,6
3. Sants-Montjuïc	5,74	6,58	7,51	1.250	14,1
4. Les Corts	7,57	9,32	9,57	1.592	2,7
5. Sarrià-Sant Gervasi	7,33	8,18	9,29	1.546	13,6
6. Gràcia	5,84	6,85	7,92	1.318	15,6
7. Horta-Guinardó	5,51	6,37	7,21	1.200	13,2
8. Nou Barris	5,97	6,42	7,50	1.248	16,7
9. Sant Andreu	5,34	5,90	6,86	1.141	16,4
10. Sant Martí	5,58	6,36	7,52	1.251	18,2
Barcelona					
Lloguer (€/m²)	5,89	6,63	7,78	1.294	17,4
Lloguer mitjà contractual (€)	403,32	448,54	517,61	86.123	15,4
Superfície mitjana (m²)	71	71	71	71	0,0

Font: Agustí Jover, DGAH i Cambra de la Propietat Urbana de Barcelona.

Evolució de l'oferta d'habitatges de nova planta¹						
Districte	1996	1997	1998	1999	2000	2001
1. Ciutat Vella	340	284	340	184	150	134
2. L'Eixample	1.105	1.602	2.310	532	361	453
3. Sants-Montjuïc	908	1.020	1.354	207	192	290
4. Les Corts	470	450	491	30	58	47
5. Sarrià-Sant Gervasi	601	665	983	364	244	67
6. Gràcia	268	293	344	211	238	287
7. Horta-Guinardó	561	372	511	299	97	121
8. Nou Barris	322	343	498	73	138	60
9. Sant Andreu	428	563	971	198	334	385
10. Sant Martí	1.238	1.570	2.394	1.302	1.312	706
Barcelona	6.241	7.162	10.196	3.400	3.124	2.550
Hab/promoció	20,1	19,5	19,7	23,1	22,5	16,0

¹ Oferta referida al segon semestre de cada any.

Font: Tecnigràma i elaboració pròpia.

Al llarg dels noranta i fins el 1998, la demanda d'habitatge per ús propi ha anat absorbint uns volums de producció elevats gràcies a unes condicions d'accés relativament favorables. El 1998 representa un punt d'inflexió a partir del qual aquesta demanda és desplaçada per la demanda d'inversió.

Durant la major part de la dècada passada i, especialment durant el quinquenni 1994-1998, es van donar unes condicions que van afavorir –si més no en termes relatius– l'adquisició d'un habitatge en propietat, entre les que destaquen especialment l'evolució esmorteïda dels preus fins el 1998, la notable davallada dels tipus d'interès i un bon ritme de creació d'ocupació. A l'ombra d'aquestes condicions, la demanda es va disparar i el crèdit destinat a l'adquisició d'un habitatge propi va créixer a ritme molt superior al del conjunt del crèdit, fins a representar a Espanya a finals de 2001 el 72 per cent del conjunt del crèdit a les economies domèstiques. Les dades d'hipoteques concedides i de crèdit hipotecari viu donen una idea de l'enorme repercussió que ha tingut aquest procés en les economies familiars, i, en particular, en el seu endeutament.

Preu dels habitatges de nova planta

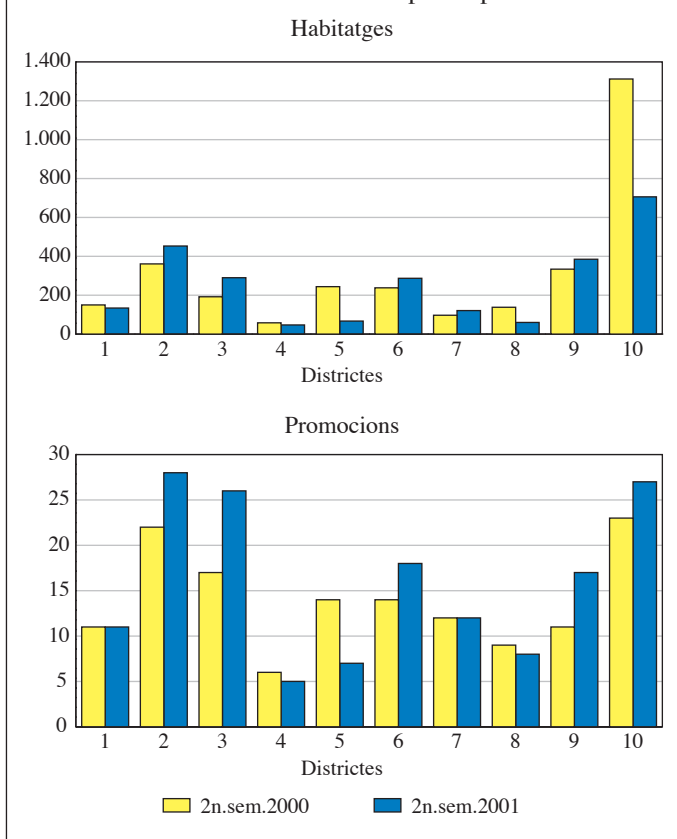
(2n. semestre 2001)

Districte	Superfície mitjana (m² construïts)	Preu mitjà de venda			Preu de venda dels habitatges			
		€/m²	ptes./m²	variació¹ (%)	(€)			(milions ptes.)
					mínim	mitjà	màxim	
1. Ciutat Vella	89,2	2.301,4	382.926	32,4	138.834	208.371	588.992	34,7
2. L'Eixample	114,7	2.998,0	498.824	23,3	195.329	347.325	1.171.974	57,8
3. Sants-Montjuïc	114,0	2.185,2	363.592	16,0	141.839	244.732	537.906	40,7
4. Les Corts	161,5	2.627,9	437.240	-3,1	309.521	421.670	601.012	70,2
5. Sarrià-Sant Gervasi	219,3	3.910,0	650.561	32,5	348.587	860.048	1.778.996	143,1
6. Gràcia	109,6	2.398,7	399.115	6,1	131.622	260.058	396.668	43,3
7. Horta-Guinardó	117,5	2.737,9	455.544	15,2	162.273	319.738	455.567	53,6
8. Nou Barris	110,5	2.145,1	356.916	26,1	144.243	235.477	339.572	39,2
9. Sant Andreu	103,5	2.215,3	368.590	16,4	146.046	226.221	300.506	37,6
10. Sant Martí	103,2	2.222,8	369.835	20,8	143.642	225.440	360.607	37,5
Barcelona	115,2	2.499,7	415.914	15,4	131.622	294.796	1.778.996	49,1

1. Variació (2n. sem. 2001/2n. sem. 2000).

Font: Tecnigrama i elaboració pròpia.

Localització de l'oferta de nova planta per districtes

Tipologia de les noves promocions

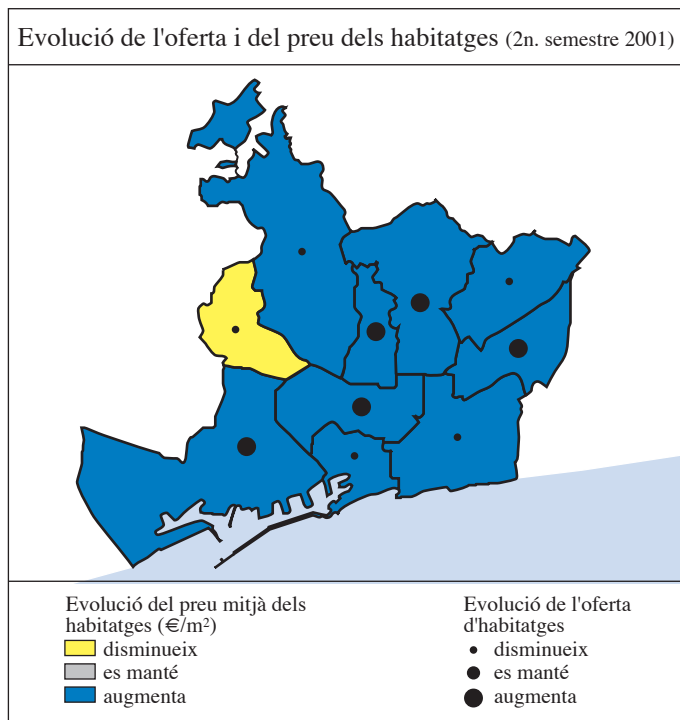
(2n. sem. 2001)

Districte	Tipologia de les promocions (%)			Dimensió mitjana (habitatges/promoció)
	Unifam.	Multifam.	Total	
1. Ciutat Vella	—	100,-	100,-	12,2
2. L'Eixample	—	100,-	100,-	16,2
3. Sants-Montjuïc	11,5	88,5	100,-	11,2
4. Les Corts	20,0	80,0	100,-	9,4
5. Sarrià-Sant Gervasi	14,3	85,7	100,-	9,6
6. Gràcia	5,6	94,4	100,-	15,9
7. Horta-Guinardó	8,3	91,7	100,-	10,1
8. Nou Barris	—	100,-	100,-	7,5
9. Sant Andreu	—	100,-	100,-	22,6
10. Sant Martí	—	100,-	100,-	26,1
Barcelona	4,4	95,6	100,-	16,0

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de Tecnigrama.

Paral·lelament, i des d'un punt de vista social, convé recordar que s'ha accentuat el predomini de la propietat com a forma d'ús residencial i, segons dades del 2000 referides a Catalunya, un 84 per cent de la població viu actualment en un habitatge en propietat. Una dada que supera en més de vint punts la corresponent al cens de 1981 i que fa pensar en la importància de la configuració del patrimoni familiar sobre variables com l'estalvi o el consum.

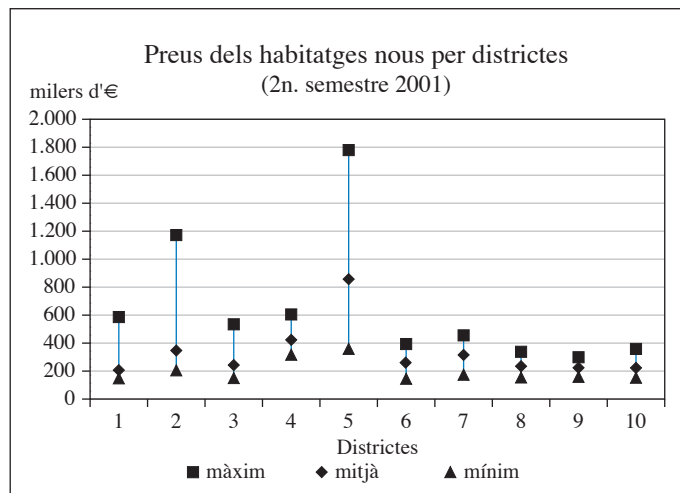
Amb independència de si es considera que aquesta situació ha d'impulsar la creació d'unes condicions de mercat adequades per afavorir el lloguer o fórmules residencials alternatives adreçades a col·lectius específics, el cert és que la demanda d'habitatge en propietat no sembla disminuir. Una cosa diferent és que la demanda per ús, que té més dificultats per seguir el ritme de creixement dels preus, es revel·li o quedi arraconada per la demanda d'inversió, sobretot en els estrats alts. Això és el que es dedueix, almenys, de les dades dels Apis referides a Barcelona per l'any 2001, quan després de dos anys d'augment de preus superiors al 15 per cent, la demanda ha mantingut un dinamisme molt superior a l'esperat. I, de fet, és interessant constatar que al llarg d'aquest trienni de creixement dels preus s'ha anunciat repetidament semestre rera semestre una caiguda del ritme d'activitat per l'afebliment de la demanda que només ara —entrat ja el 2002— sembla fer-se realitat.

En èpoques de crisi augmenta l'atractiu de la demanda immobiliària, un fet que ha dotat de gran protagonisme la demanda per inversió.

Entendre perquè la demanda mostrava tal dinamisme en un context de creixement de preus que podia multiplicar per dos, per tres o per quatre l'augment de l'ipc o dels salaris invita a reflexionar sobre el gran atractiu que manté aquest bé al nostre país, que actua com a refugi quan decauen els rendiments a les borses, quan es desinflen les expectatives sobre els valors tecnològics, o quan s'ha de donar sortida al diner negre. Realment, l'atractiu com a bé d'inversió ha estat incontestable si hom compara els rendiments d'altres alternatives d'inversió a l'abast de la majoria amb l'evolució dels preus de venda residencials, i ho ha estat no només per a barcelonins o espanyols, sinó també per a europeus.

Però un cop superada l'excepcional situació de transició a l'euro, hom espera que també la demanda d'inversió entri en una fase contractiva, com ha fet ja la demanda d'ús a causa del deteriorament de la situació econòmica i del nivell de preus vigent. Per molt que els tipus d'interès estiguin situats en un nivell relativament baix, l'enfosciment de les expectatives es produeix quan l'enlairament dels preus ha fet que l'habitatge en propietat hagi traspassat la frontera de l'accessibilitat raonable per a moltes famílies. Una situació davant la qual el més normal és renunciar a algunes de les característiques desitjables del bé en qüestió (i optar a un habitatge més petit, per exemple), o desistir de la compra fins que les condicions siguin més favorables o es puguin assumir sense excessives dificultats.

Es redueix l'oferta disponible per la disminució del ritme de producció i per la pressió d'una demanda d'inversió solvent.

L'anàlisi del mercat de nova planta a partir de les dades que ofereix la consultora Tecnigrama revela que els promotors ja han descomptat des de fa un parell d'anys la retracció de la demanda, tal com reflectien les sèries de visats o les de llicències d'obres aprovades en els darrers anys. L'oferta de promocions noves havia anat creixent progressivament des de finals dels vuitanta fins assolir un màxim de deu mil habitatges en venda l'any 1998. Des de llavors, la disminució ha estat extraordinària i, el 2001, l'oferta tant d'habitatges com de promocions noves suposava només un trenta per cent de l'oferta existent aquell any. En relació amb un any enrera, la disminució és del 18,4 per cent, si bé hi ha districtes on disminueix molt –Sarrià-Sant Gervasi o Nou Barris–, i d'altres on creix molt, com Sants-Montjuïc o l'Eixample. Cal, però, matisar aquestes dades, ja que el concepte d'oferta que s'utilitza és tan ampli que engloba tots els habitatges de qualsevol promoció en la que hi ha algun habitatge en venda. En tot cas, es tracta d'una oferta molt baixa que situa la ciutat de Barcelona entre les capitals espanyoles amb menys oferta nova/1000 habitants.

A banda de la quantitat, l'oferta que es trobava en venda a finals de 2001 presentava algunes diferències significatives en relació amb anys anteriors. En primer lloc, les promocions eren més petites, amb només 16 habitatges de mitjana per promoció. Aquest és el valor més baix almenys des del 1989, i reflecteix perfectament el model de promoció residencial que s'ha estat desenvolupant a la ciutat aquests darrers anys, deixant de banda les grans promocions del Front Marítim o de Sant Andreu, i que s'ha basat en molts casos en l'edificació en solars petits al mig de centres de barri consolidats que havien estat llargament desaprofitats.

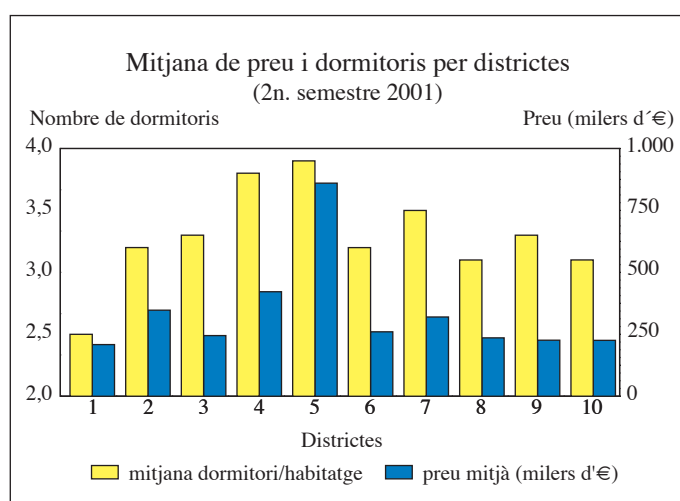
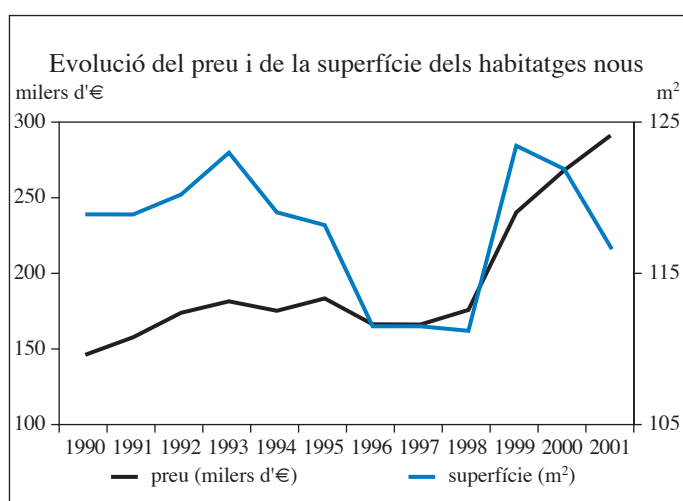
En segon lloc, s'ha reduït sensiblement la superfície mitjana dels habitatges, i, amb 115,2 m² de mitjana, tenen gairebé 10 m² menys que un any enrera. Sorpren l'enorme dispersió, ja que, en termes de mitjana, els habitatges de Sarrià-Sant Gervasi són el doble de grans dels que hi ha en oferta a Ciutat Vella, Gràcia, Nou Barris, Sant Andreu o Sant Martí. En aquest cas, és important recordar que una oferta quantitativament reduïda converteix aquestes característiques en molt volàtils, i la mera incorporació d'unes poques promocions de molt alt estandíng provoca unes desviacions molt significatives de la mitjana.

Distribució dels habitatges per districtes i preu (%)

(2n. semestre 2001)

Districte	Preu (milers d'€)							Total
	200 o menys	201-250	251-300	301-350	351-400	401-450	451 o més	
1. Ciutat Vella	51,5	33,6	2,2	6,7	3,7	0,0	2,2	100,-
2. L'Eixample	4,2	15,5	27,6	32,0	7,1	2,6	11,0	100,-
3. Sants-Montjuïc	32,4	48,3	11,7	4,8	0,7	0,0	2,1	100,-
4. Les Corts	0,0	0,0	0,0	17,0	59,6	21,3	2,1	100,-
5. Sarrià-Sant Gervasi	0,0	0,0	0,0	9,0	7,5	0,0	83,6	100,-
6. Gràcia	24,4	33,8	4,9	20,6	16,4	0,0	0,0	100,-
7. Horta-Guinardó	4,1	0,0	17,4	44,6	19,8	11,6	2,5	100,-
8. Nou Barris	55,0	11,7	10,0	23,3	0,0	0,0	0,0	100,-
9. Sant Andreu	63,1	11,9	22,9	2,1	0,0	0,0	0,0	100,-
10. Sant Martí	12,7	56,4	29,3	0,0	1,6	0,0	0,0	100,-
Total habitatges	24,4	31,5	19,5	12,4	6,0	1,4	4,7	100,-

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de Tecnigrama.

L'extensió de formes de convivència alternatives a les tradicionals, l'assimilació dels avanços tecnològics i la tendència creixent a compaginar espai de lleure i de treball invita a plantejar-se si els models d'habitatge "fabricats" pels constructors s'adapten satisfactòriament a les necessitats o els requeriments de la població.

Malgrat les oscil·lacions que ha patit el volum d'oferta o la superfície mitjana, hi ha un tret que es manté constant, i és l'absoluta preponderància dels habitatges de tres i quatre dormitoris. En total, representen un 85,9 per cent del total d'oferta disponible durant el segon semestre de 2001, un percentatge molt similar al vigent en tota la dècada. Sembla que malgrat la progressiva consolidació de models de convivència diferents als de la família nuclear simple, els promotors no s'aventuren gaire a construir models d'habitatge menys estandaritzats. En certa manera, és comprensible que no ho facin, perquè si es té en compte que la nova oferta és quantitativament reduïda per a la població existent, consideren garantit que la demanda "tradicional" serà capaç d'absorbir-la.

En tot cas, sembla que més tard o més d'hora el concepte d'habitatge que tenen al cap els constructors o el que està previst al planejament vigent haurà d'evolucionar, seguint el ritme d'una societat cada cop més heterogènia que absorbeix molt ràpidament els avanços tecnològics en les seves relacions familiars, professionals o de lleure. D'entrada, el binomi família/habitatge es va afeblint lentament, quant que, segons mostren censos i padrons, estan augmentant les llars unipersonals i la gent que viu en parella o en grup sense vincles sentimentals ni familiars, com els immigrants. Si bé el model de parella amb fills continua sent el més estès, ja no és cap anècdota estadística el nombre de persones que viu sola: als avis que es queden sols s'estan sumant ràpidament joves que s'independitzen, separats o divorciats als que la seva capacitat econòmica permet assumir la compra dels m² que necessiten, sempre que els trobin al mercat.

Per acabar, només resta assenyalar que aquesta evolució desitjable del concepte d'habitatge no es limita només a qüestions de grandària o distribució de l'espai. Lligat al progrés econòmic i al benestar, es comencen a sentir demandes relacionades amb una concepció oberta o inacabada de l'habitatge, que faci possible completar-lo (compartimentar els espais, dotar d'instal·lacions específiques, etc.) segons les necessitats o les preferències dels que hi han de viure.

Distribució dels habitatges per intervals de preu i nombre de dormitoris (%)

(2n. semestre 2001)

Interval de preu (milers d'€)	Nombre de dormitoris					Total habitatges
	1 o menys	2	3	4	5 o més	
200 o menys	3,4	35,8	53,3	7,5	0,0	100,-
201-250	0,4	6,0	75,3	18,3	0,0	100,-
251-300	0,0	0,0	47,0	53,0	0,0	100,-
301-350	0,0	6,0	22,4	71,6	0,0	100,-
351-400	3,2	0,0	39,0	51,3	6,5	100,-
401-450	0,0	0,0	0,0	100,-	0,0	100,-
451 o més	0,0	10,9	28,6	45,4	15,1	100,-
Total habitatges	1,1	11,9	52,4	33,5	1,1	100,-

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de Tecnigrama.

Preu de les places d'aparcament en edificis residencials de nova planta.

(2n. semestre 2001)

Districte	Preu mitjà		Tipologia de l'oferta (%) ¹				
	€	milions ptes.	variació (%) ²	sense oferta	inclosa en el preu	opcional	Total
1. Ciutat Vella	17.730	3,0	3,1	81,8	0,0	18,2	100,-
2. L'Eixample	20.615	3,4	8,5	46,4	10,7	42,9	100,-
3. Sants-Montjuïc	16.287	2,7	5,9	38,5	15,4	46,2	100,-
4. Les Corts	20.014	3,3	5,4	20,0	20,0	60,0	100,-
5. Sarrià-Sant Gervasi	—	—	—	14,3	85,7	0,0	100,-
6. Gràcia	19.413	3,2	12,2	16,7	0,0	83,3	100,-
7. Horta-Guinardó	18.030	3,0	11,1	8,3	25,0	66,7	100,-
8. Nou Barris	18.631	3,1	13,1	37,5	0,0	62,5	100,-
9. Sant Andreu	17.249	2,9	1,4	41,2	5,9	52,9	100,-
10. Sant Martí	17.429	2,9	12,4	25,9	0,0	74,1	100,-
Barcelona	18.271	3,0	7,4	34,6	11,3	54,1	100,-

¹ La distribució de les places d'aparcament en tres categories fa referència a si les promocions residencials disposen o no de places d'aparcament i al règim de venda.² Variació (2n. sem. 2001/2n. sem. 2000)

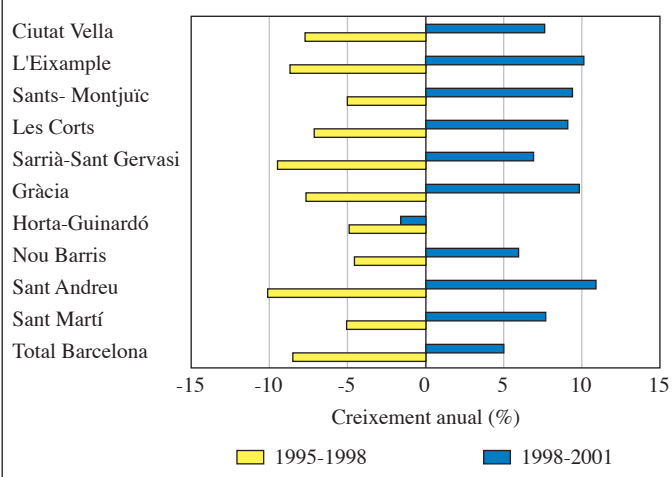
Font: Tecnigrama i elaboració pròpia.

Això, que fa un temps estava reservat a un estrat de la població molt reduït que es podia dissenyar la casa a mida, està esdevenint una demanda consistent d'un segment de la població que està disposada a assumir un cost tan elevat com requereix un habitatge nou però, alhora, exigeix que s'adapti millor a les seves necessitats.

Es confirma la recuperació del preu de les places d'aparcament després de la intensa davallada que s'havia registrat en els anys centrals de la dècada passada.

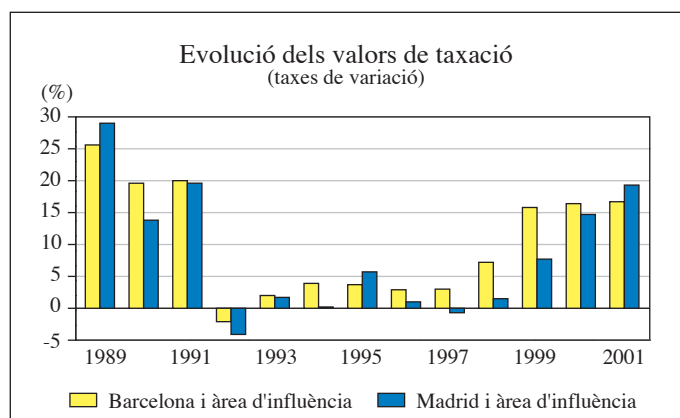
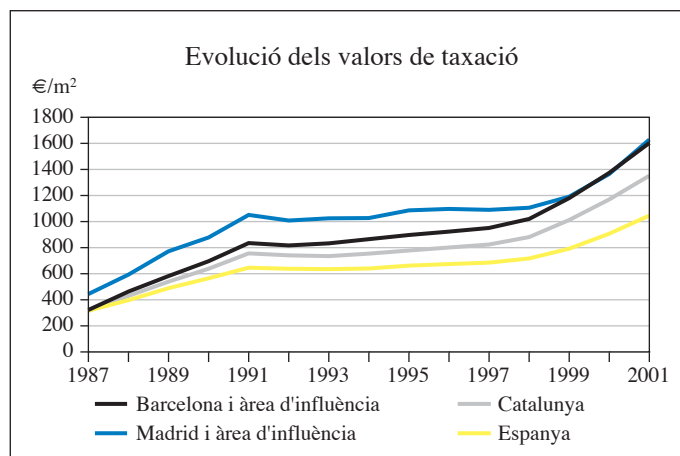
Lluny encara del màxim assolit el 1992, el preu de les places d'aparcament en edificis residencials de nova planta prossegueix ràpidament la recuperació iniciada el 1999, i, amb un cost de tres milions de pessetes ja se situa al mateix nivell en termes nominals que l'assolit el 1995. Per districtes, l'evolució a l'alça és molt generalitzada, i només resten fora d'aquesta tendència Ciutat Vella, on gairebé no hi oferta, Les Corts i Sarrià-Sant Gervasi. És interessant destacar que en aquest darrer districte la totalitat de les places es vénen juntament amb l'habitatge, amb un preu únic; aquest és un element que explica una part de la distància que separa el preu dels habitatges en aquest districte en relació amb la resta de districtes.

Evolució del preu de les places d'aparcament

Evolució dels valors de taxació				
	Habitatge nou		Habitatge de 2a mà	
	Barcelona i àrea d'influència	Madrid i àrea d'influència	Barcelona i àrea d'influència	Madrid i àrea d'influència
	(€/m²)			
1988	596	810	437	588
1989	748	940	562	762
1990	904	1.219	678	859
1991	1.075	1.331	807	1.009
1992	910	1.107	784	987
1993	943	1.115	814	1.004
1994	987	1.159	852	1.015
1995	1.010	1.177	871	1.055
1996	1.028	1.172	893	1.076
1997	1.083	1.189	925	1.070
1998	1.205	1.246	991	1.088
1999	1.380	1.327	1.142	1.174
2000	1.606	1.527	1.335	1.343
1r.tr.	1.543	1.413	1.255	1.270
2n.tr.	1.569	1.533	1.313	1.316
3r.tr.	1.634	1.528	1.363	1.373
4t.tr.	1.679	1.632	1.411	1.412
2001	1.865	1.809	1.548	1.612
1r.tr.	1.786	1.716	1.476	1.499
2n.tr.	1.869	1.768	1.523	1.573
3r.tr.	1.853	1.862	1.576	1.652
4t.tr.	1.951	1.891	1.618	1.721
	(ptes/m²)			
1999	229.533	220.829	189.932	195.331
2000	267.257	253.995	222.178	223.385
2001	310.261	301.024	257.627	268.140

Font: Ministerio de Fomento

Tots dos aspectes vénen a confirmar l'abast del cicle expansiu de l'immobiliari a Espanya durant el darrer trienni, en el que els preus de taxació del sostre residencial han augmentat un 13,5 per cent de mitjana anual, 4,2 vegades més que la inflació en el mateix període. Com ja s'ha comentat repetidament, aquests increments han estat impulsats per una forta pressió de la demanda que ha canalitzat estalvi i inversió cap a l'adquisició d'habitatges, i això ha succeït tant a les ciutats com a les zones turístiques, i tant en el segment nou com en el de segona mà. La davallada de la rendibilitat dels valors borsaris, la necessitat de donar sortida al diner negre i l'estabilitat dels tipus d'interès en una zona de mínims són elements que han afavorit aquest abocament de recursos cap als béns immobles. Lluny, no obstant, de mostrar uns signes de refredament repetidament anunciats per consistència amb l'afebliment de les expectatives, les dades del quart trimestre aporten una intensificació del creixement dels preus i un augment de les taxacions realitzades, en especial en el mercat secundari. No obstant aquest repunt, tots els indicis apunten a un alentiment dels ritmes de creixement dels preus per l'afebliment de la demanda en els propers mesos.

Al marge de les diferències observades entre comunitats autònomes i entre municipis, segons les que els valors més elevats quadrupliquen els més baixos en termes nominals, destaquen el nivell i el ritme de creixement dels preus dels municipis més grans d'Espanya: tots els que tenen més de mig milió d'habitants se situen a l'alçada de la mitjana nacional o molt a la vora, amb una única excepció, València, amb un nivell de preus i un augment clarament per sota de la mitjana.

Malgrat l'àmplia dispersió dels preus en termes nominals, els augments registrats a Espanya al mercat nou i al secundari, a municipis grans i petits, d'interior i de costa són àmpliament superiors a la inflació per tercer any consecutiu.

En plena sintonia amb les dades presentades en capítols precedents, el preu mitjà del m² de sostre residencial nou taxat ha crescut a Barcelona i la seva àrea d'influència un 16,1 per cent al llarg del 2001. Els trets més destacables de la informació subministrada per les societats de taxació són, primer, que aquest increment registrat a Barcelona és similar al registrat a Madrid i a d'altres grans municipis espanyols i, segon, que és el tercer any consecutiu en què es registra un augment d'ordre similar.

Variació (%)	Barcelona i àrea d'influència	Madrid i àrea d'influència
Habitatge nou		
4t.tr.2001 / 4t.tr.2000	16,2	15,9
2001/2000	16,1	18,5
2000/1999	16,4	15,0
Habitatge de 2a mà		
4t.tr.2001 / 4t.tr.2000	14,7	21,9
2001/2000	16,0	20,0
2000/1999	17,0	14,4

Cost d'accés a l'habitatge

Accessibilitat familiar a l'habitatge a Barcelona									
	Preu de venda (€)	RFD (Renda familiar disponible) (€)	Preu/ RFD	Entrada		Finançament Tipus d'interès (%)	Esforç econòmic		
				€	s/RFD		Quota mensual (€)	en % RFD	
								SBF	ABF
Nova planta									
1991	157.742	21.561	7,3	47.322	2,2	16,0	1.738	96,7	86,7
1992	173.915	22.729	7,7	52.174	2,3	15,0	1.826	96,4	86,9
1993	181.494	23.532	7,7	54.448	2,3	14,0	1.813	92,4	82,6
1994	175.249	24.793	7,1	52.575	2,1	10,4	1.445	69,9	60,9
1995	183.411	26.125	7,0	55.023	2,1	11,0	1.563	71,8	62,8
1996	166.318	27.267	6,1	41.580	1,5	9,5	1.385	61,0	52,0
1997	166.180	29.037	5,7	33.236	1,1	6,9	1.263	52,2	42,7
1998	175.796	30.772	5,7	26.369	0,9	5,7	1.306	50,9	41,8
1999	240.285	33.059	7,3	36.043	1,1	4,7	1.394	50,6	45,2
2000	268.111	35.757	7,5	40.217	1,1	5,8	1.696	56,9	51,9
2001	291.160	37.750	7,7	43.674	1,2	5,8	1.841	58,5	53,7
	milers ptes	milers ptes		milers ptes			milers ptes		
1999	39.980	5.501	7,3	5.997	1,1	4,7	232	50,6	45,2
2000	44.610	5.949	7,5	6.692	1,1	5,8	282	56,9	51,9
2001	48.445	6.281	7,7	7.267	1,2	5,8	306	58,5	53,7
Segona mà									
1991	81.436	21.561	3,8	24.431	1,1	16,0	897	49,9	39,9
1992	102.831	22.729	4,5	30.849	1,4	15,0	1.079	57,0	47,5
1993	100.014	23.532	4,3	30.004	1,3	14,0	999	50,9	41,1
1994	106.816	24.793	4,3	32.045	1,3	10,4	881	42,6	33,6
1995	104.197	26.125	4,0	31.259	1,2	11,0	888	40,8	31,7
1996	103.772	27.267	3,8	25.943	1,0	9,5	864	38,0	29,0
1997	107.888	29.037	3,7	21.578	0,7	6,9	820	33,9	24,4
1998	134.963	30.772	4,4	20.244	0,7	5,7	1.003	39,1	30,0
1999	160.129	33.059	4,8	24.019	0,7	4,7	929	33,7	28,3
2000	173.146	35.757	4,8	25.972	0,7	5,8	1.095	36,8	31,7
2001	206.484	37.750	5,5	30.973	0,8	5,8	1.306	41,5	36,7
	milers ptes	milers ptes		milers ptes			milers ptes		
1999	26.643	5.501	4,8	3.996	0,7	4,7	155	33,7	28,3
2000	28.809	5.949	4,8	4.321	0,7	5,8	182	36,8	31,7
2001	34.356	6.281	5,5	5.153	0,8	5,8	217	41,5	36,7

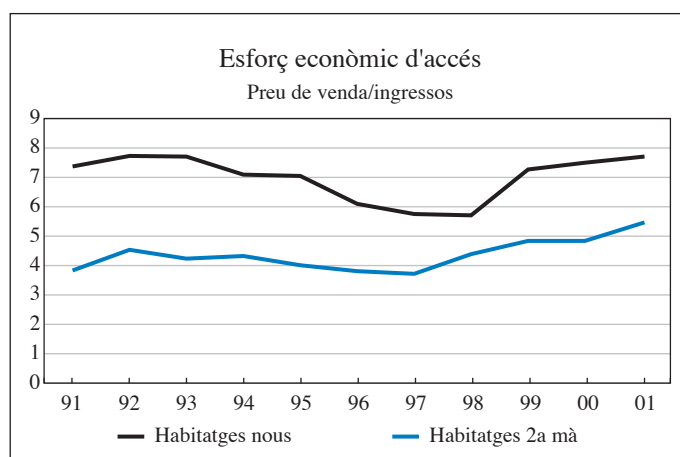
SBF: Sense bonificacions fiscals. ABF: Amb bonificacions fiscals.

Nota: El tipus d'interès considerat és el del conjunt d'entitats. El termini d'amortització és de 15 anys fins a 1998 i de 20 a partir de 1999.

Font: Les taules i gràfics d'aquest apartat són d'elaboració pròpia a partir de dades de Tecnigrama, Forcadell, Idescat i Banco de España.

L'augment del preu de venda dels habitatges accentua el deteriorament de les condicions d'accés a l'habitatge.

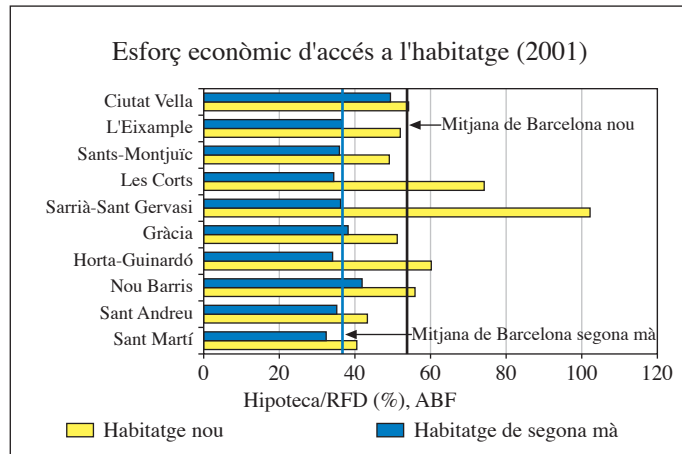
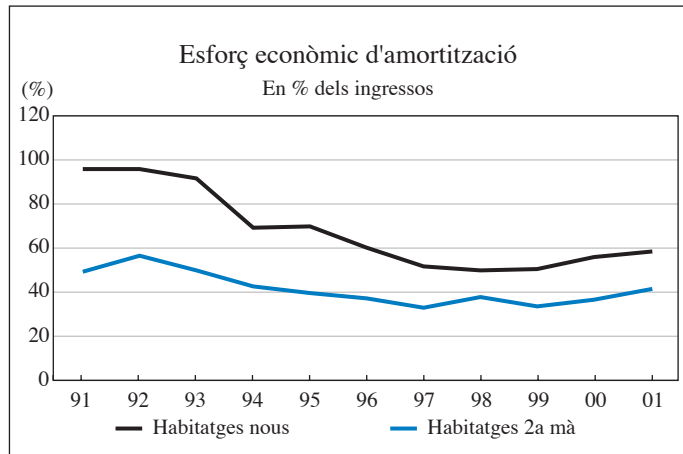
El procés de millora progressiva de les condicions financeres d'accessibilitat a l'habitatge en propietat que es va produir a partir del 1992 es va trencar quan, el 1999, els preus es van enfil·lar en una trajectòria ascendent que, a finals del 2001, encara no havia manifestat signes de debilitar-se. El ritme d'augment dels preus –del quinze per cent anual en el darrer trienni– ha neutralitzat l'evolució dels tipus d'interès i dels ingressos familiars, provocant un augment de l'esforç econòmic per adquirir un habitatge en propietat. Malgrat aquest empitjorament, les ratios que mesuren l'esforç econòmic d'amortització sobre els ingressos es comparen molt favorablement amb els màxims assolits a començament dels noranta.

Accessibilitat familiar a l'habitatge als districtes de Barcelona

(2001)

	Preu de venda (€)	RFD (Renda familiar disponible) (€)	Preu/ RFD	Entrada		Finançament Tipus d'interès (%)	Esforç econòmic		
				€	s/RFD		Quota mensual (€)	en % RFD	
								SBF	ABF
Nova planta									
1. Ciutat Vella	187.035	22.862	8,2	28.055	1,2	5,8	1.183	62,1	54,2
2. l'Eixample	307.508	41.448	7,4	46.126	1,1	5,8	1.945	56,3	52,0
3. Sants-Montjuïc	239.143	33.299	7,2	35.871	1,1	5,8	1.512	54,5	49,1
4. Les Corts	549.115	53.748	10,2	82.367	1,5	5,8	3.473	77,5	74,2
5. Sarrià-Sant Gervasi	769.055	55.366	13,9	115.358	2,1	5,8	4.863	105,4	102,2
6. Gràcia	269.223	36.393	7,4	40.383	1,1	5,8	1.703	56,1	51,2
7. Horta-Guinardó	302.159	35.075	8,6	45.324	1,3	5,8	1.911	65,4	60,2
8. Nou Barris	234.695	28.621	8,2	35.204	1,2	5,8	1.484	62,2	55,9
9. Sant Andreu	220.872	34.516	6,4	33.131	1,0	5,8	1.397	48,6	43,3
10. Sant Martí	216.725	36.181	6,0	32.509	0,9	5,8	1.371	45,5	40,5
Barcelona	291.160	37.750	7,7	43.674	1,2	5,8	1.841	58,5	53,8
Segona mà									
1. Ciutat Vella	172.502	22.862	7,5	25.875	1,1	5,8	1.091	57,3	49,4
2. l'Eixample	223.750	41.448	5,4	33.562	0,8	5,8	1.415	41,0	36,6
3. Sants-Montjuïc	181.434	33.299	5,4	27.215	0,8	5,8	1.147	41,3	35,9
4. Les Corts	267.437	53.748	5,0	40.116	0,7	5,8	1.691	37,8	34,4
5. Sarrià-Sant Gervasi	287.641	55.366	5,2	43.146	0,8	5,8	1.819	39,4	36,2
6. Gràcia	206.866	36.393	5,7	31.030	0,9	5,8	1.308	43,1	38,2
7. Horta-Guinardó	181.372	35.075	5,2	27.206	0,8	5,8	1.147	39,2	34,1
8. Nou Barris	181.769	28.621	6,4	27.265	1,0	5,8	1.149	48,2	41,9
9. Sant Andreu	183.996	34.516	5,3	27.599	0,8	5,8	1.164	40,5	35,2
10. Sant Martí	178.072	36.181	4,9	26.711	0,7	5,8	1.126	37,3	32,4
Barcelona	206.484	37.750	5,5	30.973	0,8	5,8	1.306	41,5	36,7

La trajectòria lleument alcista dels tipus d'interès al llarg del 2001 és simètrica a la davallada registrada el 2000, de manera que la mitjana anual coincideix. Aquesta se situa en un nivell proper al mínim de la dècada gràcies al procés de convergència europeu, a la liberalització que han experimentat en els darrers anys els mercats financers i a la gran competència que existeix entre les entitats creditícies al nostre país. Unes circumstàncies que han fet que els tipus vigents actualment a Espanya siguin els més baixos de la Unió Europea i que s'hagin suavitzat notablement les exigències d'ingressos i d'estabilitat de l'ocupació als sol·licitants d'hipoteques.

Al llarg del 2001 s'ha registrat un alentiment del creixement econòmic que ha redundat en un menor creixement dels ingressos familiars. Un fet que difícilment es corregirà al llarg del 2002, d'una banda perquè els indicadors del mercat laboral mostren un deteriorament progressiu associat a la reducció del ritme de creixement i, de l'altra, perquè no acaben d'esvaïr-se les incerteses sobre el context econòmic internacional. De cara al 2002, les hipòtesis més fortes sobre l'evolució de l'esforç econòmic d'adquisició d'un habitatge inclouen un notable alentiment del ritme de creixement dels preus, l'estabilitat dels tipus d'interès i un augment de les rendes salarials igual o inferior al de l'any passat; una combinació que, previsiblement, donaria lloc a que l'accessibilitat es mantingués en uns ràtios semblants a les registrades al llarg del 2001.

VI. Ocupació, oferta d'activitat econòmica i salaris

Estimació de la població activa i ocupada									
Període	Població Activa							Residents ocupats	
	Barcelona			Regió Metropolitana			Catalunya	Barcelona	RMB
	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	Total	Total
31 des. 92	703.983	408.313	295.670	1.745.789	1.078.796	666.993	2.492.300	634.492	1.540.611
31 des. 93	695.445	392.369	303.076	1.832.178	1.100.148	732.030	2.573.700	609.109	1.572.425
31 des. 94	686.907	393.837	293.070	1.850.809	1.103.738	747.071	2.617.400	599.989	1.603.232
31 des. 95	678.369	376.385	301.984	1.871.244	1.104.763	766.481	2.663.500	602.301	1.650.361
31 des. 96	679.737	377.372	302.365	1.896.387	1.119.434	776.953	2.696.600	613.112	1.693.393
31 des. 97	676.063	369.574	306.489	1.881.223	1.110.390	770.833	2.691.000	617.199	1.703.854
31 des. 98	672.146	370.998	301.148	1.864.870	1.090.018	774.852	2.692.300	622.206	1.719.079
31 des. 99	670.120	364.476	305.644	1.856.450	1.073.253	783.197	2.686.700	625.950	1.729.280
31 març 00	671.270	370.850	300.420	1.861.200	1.072.560	788.640	2.689.900	627.505	1.735.605
30 juny 00	671.400	372.950	298.450	1.861.860	1.067.140	794.720	2.704.100	629.638	1.743.080
30 set. 00	672.780	372.070	300.710	1.867.520	1.069.560	797.960	2.738.600	630.690	1.746.400
31 des.00	677.050	371.550	305.500	1.885.240	1.079.420	805.820	2.731.400	636.160	1.765.772
31 març 01	668.870	366.300	302.570	1.851.515	1.071.880	779.635	2.699.500	627.451	1.729.612
30 juny 01	669.100	365.035	304.065	1.852.150	1.073.100	779.050	2.716.700	627.900	1.729.850
30 set. 01	670.120	363.473	306.647	1.855.530	1.080.895	774.635	2.738.700	627.600	1.727.031
31 des. 01	664.360	361.410	302.950	1.836.400	1.065.500	770.900	2.693.600	621.080	1.702.537

Nota: Les dades dels últims quatre trimestres són provisionals.
Font: Estimació pròpia a partir de les dades censals, de l'Enquesta de Població Activa per a Barcelona i província, i de les dades d'atur registrat.

Variació	des. 2001/ des. 2000	des. 2000/ des.1999	des. 1999/ des.1998
Barcelona			
Total actius	-1,9	1,0	-0,3
Homes	-2,7	1,9	-1,8
Dones	-0,8	0,0	1,5
RMB			
Total actius	-2,6	1,6	-0,5
Homes	-1,3	0,6	-1,5
Dones	-4,3	2,9	1,1

L'evolució del 2001 des del punt de vista del mercat laboral es pot definir a partir de dos trets bàsics: els nivells d'ocupació es mantenen en màxims històrics alhora que l'atur augmenta per primer cop després de gairebé set anys de descens continuat.

El refredament del creixement econòmic a nivell mundial, accentuat durant el darrer quadrimestre del 2001, s'ha començat a fer sentir en les grans magnituds del mercat laboral a nivell local. Tot i que l'activitat econòmica a la regió metropolitana s'estima que ha tancat l'any amb un creixement encara remarcable –recolzat bàsicament en un avançament de la demanda de consum privat per l'efecte euro–, la progressiva pèrdua d'impuls que l'ha caracteritzat al llarg de tot l'any i la consegüent davallada de les expectatives empresarials s'ha traduït en un notable alentiment del ritme de creació de llocs de treball tant a la ciutat central com, i molt especialment, a l'entorn metropolità i a la resta de Catalunya. El canvi de tendència de les xifres d'atur confirma plenament el nou escenari econòmic amb el que s'inicia el primer any de circulació efectiva de l'euro.

Taxes d'activitat i d'ocupació (Barcelona)			
Període	Total	Homes	Dones
Taxa d'activitat			
1996	66,7	77,7	56,3
4t.tr.1998	68,5	79,7	58,5
4t.tr.1999	68,7	78,1	60,1
1r.tr.2000	67,9	77,4	59,1
2n.tr.2000	68,2	78,4	58,7
3r.tr.2000	69,1	79,1	59,8
4t.tr.2000	69,5	79,5	60,3
1r.tr.2001	69,5	79,6	60,2
2n.tr.2001	69,5	79,1	60,9
3r.tr.2001	70,9	81,1	62,2
4t.tr.2001	70,5	80,0	62,3
Taxa d'ocupació			
1996	52,9	64,3	42,2
4t.tr.1998	57,7	70,7	46,1
4t.tr.1999	59,5	70,2	49,7
1r.tr.2000	59,8	69,5	50,7
2n.tr.2000	60,7	70,6	51,6
3r.tr.2000	61,8	71,3	52,9
4t.tr.2000	62,3	72,4	53,1
1r.tr.2001	62,1	71,3	53,6
2n.tr.2001	61,7	71,3	53,1
3r.tr.2001	62,8	73,7	53,4
4t.tr.2001	62,5	73,2	53,3

Nota: Taxes referides a la població de 16 a 64 anys.
Font: Departament d'Estadística. Ajuntament de Barcelona.

Evolució de l'atur registrat a Barcelona i a la Regió Metropolitana

Període	Total	Masculí	Femení	<25 anys	45 i més	Indústria	Construcció	Serveis	S.o.a.
Barcelona									
31 des. 1992	69.491	32.795	36.696	14.029	19.055	23.785	4.461	37.193	3.956
31 des. 1993	86.336	44.246	42.090	18.432	23.765	28.785	5.567	46.312	5.529
31 des. 1994	86.918	45.129	41.789	16.806	27.639	28.922	5.183	45.611	7.016
31 des. 1995	76.068	38.808	37.260	11.121	27.890	23.658	4.535	40.906	6.793
31 des. 1996	66.625	33.273	33.352	9.255	26.114	18.554	3.946	36.435	7.511
31 des. 1997	58.864	28.026	30.838	7.584	23.037	14.196	3.259	34.114	7.105
31 des. 1998	49.940	22.837	27.103	5.113	21.292	11.859	2.590	29.793	5.501
31 des. 1999	44.171	19.944	24.227	3.488	20.542	10.032	2.330	27.103	4.503
31 març 2000	43.765	19.633	24.132	3.621	20.280	9.568	2.252	27.254	4.520
30 juny 2000	41.782	18.201	23.581	3.191	19.770	8.925	2.162	26.338	4.211
30 set. 2000	42.097	18.104	23.993	3.301	19.510	8.770	2.255	26.917	4.001
31 des. 2000	40.889	18.024	22.865	2.993	19.163	8.571	2.231	26.199	3.744
31 març 2001	41.419	18.263	23.156	3.323	19.191	8.299	2.229	27.235	3.520
30 juny 2001	41.196	18.008	23.188	3.162	18.995	8.245	2.213	27.174	3.452
30 set. 2001	42.527	18.760	23.767	3.564	19.046	8.465	2.410	27.909	3.621
31 des. 2001	43.277	19.781	23.496	3.644	19.475	8.559	2.544	28.427	3.612
Regió Metropolitana									
31 des. 1992	205.248	94.980	110.268	55.186	43.936	87.125	19.395	84.296	13.813
31 des. 1993	259.753	132.910	126.843	73.260	61.738	105.867	24.933	108.209	19.869
31 des. 1994	247.577	125.478	122.099	61.345	63.764	96.656	21.921	104.999	23.032
31 des. 1995	220.883	109.646	111.237	44.857	66.167	80.441	19.440	97.275	22.807
31 des. 1996	202.994	99.511	103.483	38.954	66.000	67.857	17.991	92.253	24.018
31 des. 1997	177.369	82.619	94.750	30.720	59.740	54.737	14.641	86.387	20.641
31 des. 1998	145.791	64.634	81.157	20.294	54.506	45.563	10.684	74.018	14.735
31 des. 1999	127.162	54.890	72.272	13.256	52.126	38.184	9.425	67.401	11.512
31 març 2000	125.595	53.138	72.457	14.402	51.348	36.146	8.975	68.303	11.569
30 juny 2000	118.780	48.573	70.207	12.538	49.727	34.121	8.411	64.761	10.998
30 set. 2000	121.118	49.646	71.472	13.321	49.367	34.320	9.207	66.641	10.463
31 des. 2000	119.470	50.426	69.044	12.647	48.957	34.216	9.217	65.996	9.558
31 març 2001	121.903	50.994	70.909	13.785	49.266	33.707	8.993	69.500	9.210
30 juny 2001	122.296	50.887	71.409	13.736	49.078	34.037	9.244	69.212	9.358
30 set. 2001	128.499	54.332	74.167	15.485	50.041	36.129	10.335	71.856	9.727
31 des. 2001	133.863	59.064	74.799	16.229	52.352	37.302	11.208	74.875	9.987
Catalunya									
31 des. 2000	166.994	67.930	99.064	19.186	67.711	46.578	13.162	93.662	12.438
31 des. 2001	186.841	79.136	107.705	24.148	71.740	50.749	15.949	105.559	13.379

Font: Dades facilitades pel Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona i pel Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya.

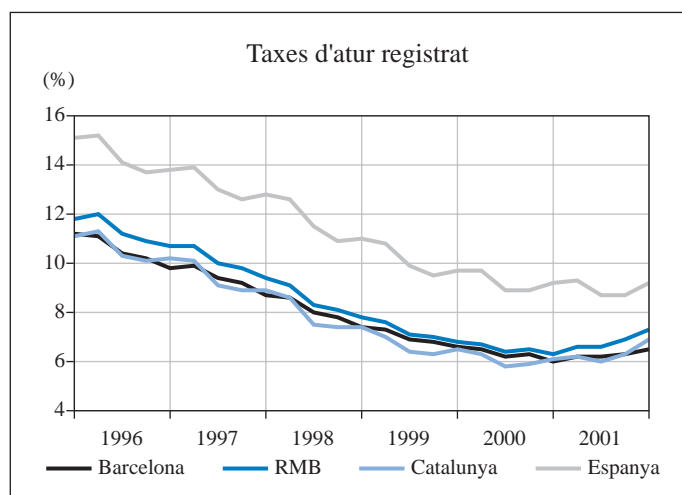
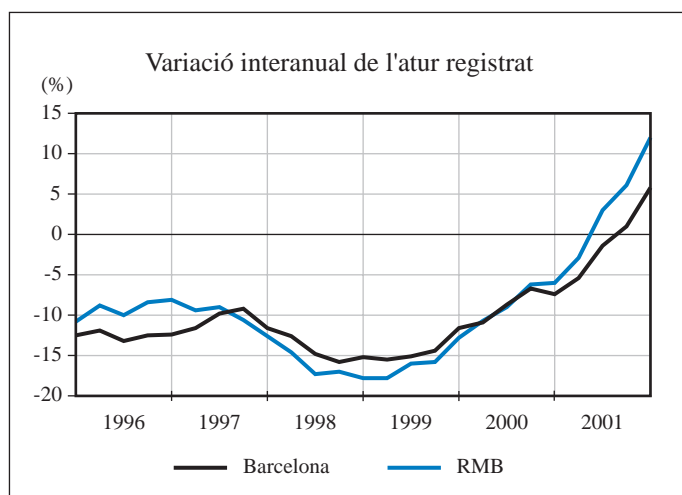
Variació (%)	Barcelona		RMB	
	des. 2001/ des. 2000	des. 2000/ des. 1999	des. 2001/ des. 2000	des. 2000/ des. 1999
Total	5,8	-7,4	12,0	-6,0
Masculí	9,7	-9,6	17,1	-8,1
Femení	2,8	-5,6	8,3	-4,5
<25 anys	21,8	-14,2	28,3	-4,6
45 i més	1,6	-6,7	6,9	-6,1
Agr., ram. i pesca	-6,3	-29,1	1,7	-43,8
Indústria	-0,1	-14,6	9,0	-10,4
Construcció	14,0	-4,2	21,6	-2,2
Serveis	8,5	-3,3	13,5	-2,1
S.o.a.	-3,5	-16,9	4,5	-17,0

La xifra de poc més de quaranta mil aturats registrats a final del 2000 a les oficines d'ocupació de Barcelona, equivalent a una taxa d'atur del sis per cent, s'ha revelat com una fita difícil de superar durant l'actual cicle expansiu de l'economia. L'augment del nombre de demandants d'ocupació durant el darrer terç del 2001 ha situat la xifra de desocupats per sobre dels 43.000 i la taxa d'atur en el 6,5 per cent. Tot i que aquestes dades es mantenen en la zona de mínims en la que darrerament s'han mogut ambdues variables, l'augment acumulat durant el 2001 augura nous increments durant els primers mesos d'enguany. Un canvi de tendència especialment acusat a l'entorn metropolità i a la resta de Catalunya, on l'augment de l'atur ha estat una constant d'ençà la primavera del 2001. La constància d'aquesta tendència ha situat l'increment a final d'any en el dotze per cent, el doble que el del mercat de treball barceloní. Per trobar uns volums d'atur similars per aquests dos àmbits hom s'ha de remuntar a gairebé tres anys enrere. En termes relatius, les taxes d'atur han patit també una notable erosió i reculen entre vuit dècimes i un punt percentual en només un any, situant-se a l'entorn del set per cent.

Taxes d'atur registrat

Període	Barcelona			RMB			Catalunya			Espanya
	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total
31 des. 1992	9,9	8,0	12,4	11,8	8,8	16,5	11,2	8,2	15,9	15,4
31 des. 1993	12,4	11,3	13,9	14,2	12,1	17,3	13,8	11,6	17,2	17,6
31 des. 1994	12,7	11,5	14,3	13,4	11,4	16,3	12,6	10,4	15,9	16,5
31 des. 1995	11,3	10,3	12,3	11,8	9,9	14,5	11,1	9,1	14,1	15,1
31 des. 1996	9,8	8,8	11,0	10,7	8,9	13,3	10,2	8,3	13,1	13,8
31 des. 1997	8,7	7,6	10,1	9,4	7,4	12,3	8,9	6,9	12,0	12,8
31 des. 1998	7,4	6,2	9,0	7,8	5,9	10,5	7,4	5,4	10,1	11,0
31 març 1999	7,3	5,9	9,1	7,6	5,6	10,3	7,0	5,0	9,9	10,8
30 juny 1999	6,9	5,6	8,5	7,1	5,1	9,8	6,4	4,5	9,2	9,9
30 set. 1999	6,8	5,5	8,4	7,0	5,1	9,7	6,3	4,4	9,0	9,5
31 des. 1999	6,6	5,5	7,9	6,8	5,1	9,2	6,5	4,7	9,0	9,7
31 març 2000	6,5	5,3	8,0	6,7	5,0	9,2	6,3	4,5	8,9	9,7
30 juny 2000	6,2	4,9	7,9	6,4	4,6	8,8	5,8	4,0	8,3	8,9
30 set. 2000	6,3	4,9	8,0	6,5	4,6	9,0	5,9	4,1	8,3	8,9
31 des. 2000	6,0	4,9	7,5	6,3	4,7	8,6	6,1	4,3	8,5	9,2
31 març 2001	6,2	5,0	7,7	6,6	4,8	9,1	6,2	4,3	8,9	9,3
30 juny 2001	6,2	4,9	7,6	6,6	4,7	9,2	6,0	4,1	8,6	8,7
30 set 2001	6,3	5,2	7,8	6,9	5,0	9,6	6,3	4,4	8,9	8,7
31 des. 2001	6,5	5,5	7,8	7,3	5,5	9,7	6,9	5,1	9,5	9,2

Font: Elaboració pròpia amb dades de les OTG, INEM i EPA.

L'evolució recent de l'atur sembla reflectir dinàmiques de creixement pròpies als diferents àmbits. Així, la situació del mercat laboral s'ha deteriorat especialment en algunes de les àrees amb un major potencial de creixement.

Les diferències d'intensitat que al llarg del 2001 s'han palesat entre l'augment de les demandes d'ocupació a la ciutat central i a la resta del territori obeeixen a l'efecte conjunt d'un seguit d'aspectes entre els que destaquen, a més de la diversitat d'estructures econòmiques i els canvis més recents en l'especialització productiva del territori, l'evolució de la població potencialment activa associada als fluxos immigratoris i la major o menor taxa d'estabilitat de la contractació laboral més recent. En tot cas però, la tendència de fons és força coincident a tot el territori i en bona part obeeix a una fase de consolidació dels nivells d'ocupació assolits i a reforçar les polítiques de millora dels nivells de productivitat per assegurar el manteniment d'un cert creixement econòmic a llarg termini.

Una primera anàlisi de l'evolució de l'atur metropolità segons els sectors productius d'origen palesa el protagonisme indiscutible en termes absoluts del conjunt del terciari, que d'altra banda concentra dos de cada tres llocs de treball assalariats. El segon lloc en termes absoluts l'ocupa el col·lectiu de desocupats de les empreses industrials, la branca productiva més directament afectada per la desacceleració del creixement econòmic mundial. El segment que tanca l'any amb el creixement relatiu més elevat –superant el vint per cent– és el dels aturats que provenen de la construcció. Un canvi de tendència que ha incrementat el nombre d'efectius d'aquest col·lectiu de desocupats fins a volums propis de tres anys enrere. Amb una diferència substancial com és que durant aquest trienni el nombre d'ocupats en aquest sector ha augmentat aproximadament un trenta per cent.

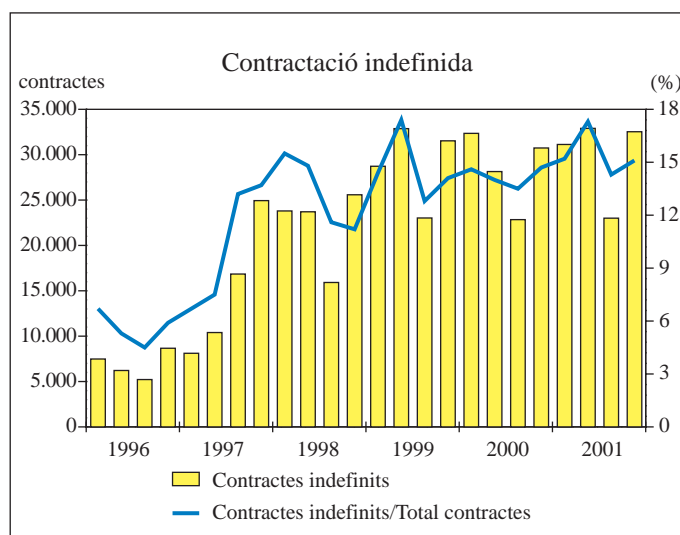
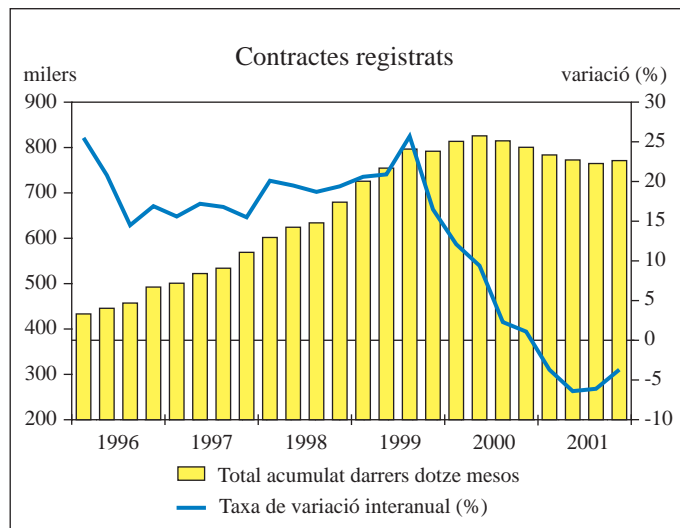
Distribució dels contractes registrats			
Període	Total	Temporals	Indefinits
1992	368.500	—	—
1993	268.898	—	—
1994	319.814	299.179	20.635
1995	421.277	393.713	27.564
1996	492.431	464.842	27.589
1997	568.954	508.653	60.301
1998	679.546	590.539	89.007
1999	791.822	675.673	116.149
1r.tr.	199.731	171.006	28.725
2n.tr.	189.411	156.540	32.871
3r.tr.	179.737	156.712	23.025
4t.tr.	222.943	191.415	31.528
2000	800.509	686.434	114.075
1r.tr.	221.494	189.144	32.350
2n.tr.	201.568	173.427	28.141
3r.tr.	168.735	145.891	22.844
4t.tr.	208.712	177.972	30.740
2001	771.212	651.648	119.564
1r.tr.	204.647	173.520	31.127
2n.tr.	190.518	157.618	32.900
3r.tr.	160.891	137.886	23.005
4t.tr.	215.156	182.624	32.532

Font: Totes les dades han estat facilitades pel Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona.

Variació	2001/2000	2000/1999	1999/1998
Total contractes	-3,7	1,1	16,5
Temporals	-5,1	1,6	14,4
Indefinits	4,8	-1,8	30,5

La davallada de la contractació laboral definida, parcialment compensada per l'augment de la indefinida, ha incidit negativament en l'evolució de l'atur i de la població activa.

L'estructura que presenta l'atur metropolità a final del 2001 és aplicable a grans trets al conjunt de Catalunya però no s'ajusta tan mimèticament al cas de Barcelona. Que l'increment de l'atur entre els actius residents a la ciutat hagi estat sensiblement menor que el registrat a la resta del territori sembla deure's bàsicament al fet que el terciari present a Barcelona és més diversificat i menys dependent de l'activitat empresarial que el de la resta del territori i també al pes decreixent de l'ocupació industrial més tradicional sobre el total de llocs de treball localitzats a la ciutat central. Un altre tret diferencial és el relatiu estancament del nombre d'aturats sense ocupació anterior. Una situació que contrasta notablement amb l'augment que aquest col·lectiu ha registrat a la resta d'àmbits i que s'ha d'imputar possiblement a una tradicional major taxa d'ocupació de la dona i també a una menor pressió demogràfica en el mercat laboral barceloní.

La variació de l'atur per sexes –amb un major repunt de la desocupació masculina enfront de la femenina que afavoreix una reducció gradual del diferencial existent entre les respectives taxes d'atur– respon d'una banda, al protagonisme de la construcció i del terciari relacionat amb l'activitat empresarial. A aquests factors que expliquen bàsicament l'augment de l'atur masculí cal sumar-hi el tradicional augment estacional de l'ocupació –majoritàriament femenina– al comerç per la campanya de Nadal i Reis i enguany excepcionalment, per la introducció de l'euro. A més, a aquesta demanda d'ocupació cal afegir-hi l'impacte de l'obertura del centre comercial de Diagonal Mar. D'altra banda, l'espectacular increment de l'atur juvenil reflecteix tant els mínims en els que aquest col·lectiu s'havia situat a final del 2000 com, i molt especialment, la contenció de noves contractacions que s'ha produït en paral·lel al progressiu empitjorament de les expectatives empresarials.

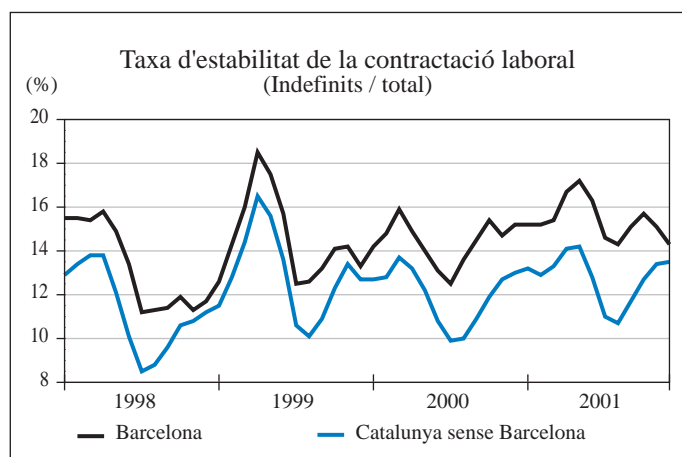
Contractes segons tipologia i sexe (2001)			
Contractes	Total	Homes	Dones
Indefinits	119.564	60.705	58.859
—a temps parcial	20.954	7.677	13.277
—ordinaris	33.766	21.831	11.935
—minusvàlids	921	607	314
—incentivats	23.346	9.695	13.651
—convertits en indef.	40.577	20.895	19.682
Temporals	651.648	309.325	342.323
—pràctiques	6.186	2.780	3.406
—temps parcial	181.396	64.401	116.995
—bonificats	373	259	114
—minusvàlids	1.025	563	462
—obra o servei	164.673	99.858	64.815
—eventuals	201.629	109.252	92.377
—interinitat	70.536	19.527	51.009
—formació	2.780	1.607	1.173
—resta	23.050	11.078	11.972

Contractes temporals segons durada (mesos)					
Període	<1	1-6	6-18	>18	Indeterm.
1998	181.707	185.769	18.842	575	203.646
1999	181.463	212.914	22.130	641	258.525
1r.tr.	51.078	50.802	4.758	184	64.184
2n.tr.	41.655	49.551	3.922	134	61.278
3r.tr.	41.303	51.050	5.587	164	58.608
4t.tr.	47.427	61.511	7.863	159	74.455
2000	157.060	224.495	24.034	630	280.215
1r.tr.	38.905	56.405	6.167	181	87.486
2n.tr.	41.394	56.783	4.704	95	70.451
3r.tr.	37.066	50.645	4.925	160	53.095
4t.tr.	39.695	60.662	8.238	194	69.183
2001	149.286	221.236	23.690	724	256.712
1r.tr.	37.894	56.907	5.860	167	72.692
2n.tr.	37.386	53.777	4.809	119	61.527
3r.tr.	34.174	49.440	4.669	181	49.422
4t.tr.	39.832	61.112	8.352	257	73.071

Variació (%)	Homes		Dones	
	Indefinits	Temporals	Indefinits	Temporals
4t.tr.01/4t.tr.00	-1,5	-1,5	13,8	6,3
2n.sem.01/2n.sem.00	-3,8	-3,3	12,0	1,0
2001/2000	-0,9	-5,8	11,5	-4,4
2000/1999	-2,3	0,0	-1,2	3,1

Lleu augment de la taxa d'estabilitat de les noves contractacions fins al 15,5 per cent de mitjana anual a Barcelona, 2,5 punts percentuals més que a la resta de Catalunya.

A més de l'alentiment del creixement de l'activitat econòmica i de l'empitjorament de les expectatives empresarials, la davallada per primera vegada d'ençà el 1993 dels volums de contractació en termes anuals respon també a un factor desencadenant de caire positiu com és l'increment de la contractació indefinida. Un augment afavorit per la conversió de contractes temporals en indefinits, aprofitant els incentius econòmics destinats a les empreses que milloren l'estabilitat de les seves plantilles. Un canvi en les polítiques de contractació de personal que segons el detall dels contractes formalitzats ha beneficiat majoritàriament les dones, especialment per la via de la contractació a temps parcial.

Oferta d'activitat econòmica

Treballadors afiliats a la Seguretat Social

Període	Règim General			Autònoms			Total afiliats		
	Barcelona	RMB	Catalunya	Barcelona	RMB	Catalunya	Barcelona	RMB	Catalunya
31 des. 1991	767.767	1.362.510	1.804.920				930.000	1.730.720	2.354.200
31 des. 1992	735.427	1.318.814	1.753.094			423.000	901.000	1.717.270	2.341.300
31 des. 1993	680.265	1.223.867	1.631.986			422.700	839.000	1.633.640	2.234.300
31 des. 1994	659.431	1.232.726	1.660.670			433.800	833.100	1.589.770	2.195.000
31 des. 1995	663.865	1.263.463	1.705.443			442.280	827.500	1.626.660	2.252.000
31 des. 1996	674.151	1.300.405	1.756.657	113.356	296.760	448.400	836.000	1.658.930	2.295.200
31 des. 1997	706.616	1.375.197	1.857.480	112.956	298.540	449.000	864.000	1.729.200	2.394.130
31 des. 1998	745.462	1.469.393	1.981.904	117.395	309.770	465.938	902.000	1.826.050	2.527.500
31 març 1999	751.652	1.488.329	2.020.932	117.647	311.361	468.967	911.300	1.845.730	2.569.100
30 juny 1999	769.568	1.531.496	2.098.329	117.897	312.645	473.288	925.700	1.886.200	2.650.600
30 set. 1999	774.230	1.539.375	2.097.625	117.461	312.002	473.449	926.000	1.894.190	2.650.100
31 des. 1999	780.195	1.560.326	2.116.196	114.784	314.113	472.666	927.500	1.917.040	2.674.400
31 març 2000	793.728	1.593.962	2.156.043	114.634	315.375	474.546	943.150	1.954.300	2.720.300
30 juny 2000	804.603	1.628.898	2.229.286	115.152	318.294	481.543	953.600	1.988.700	2.786.100
30 set. 2000	809.021	1.636.395	2.232.182	114.636	317.638	481.424	956.800	1.995.400	2.787.800
31 des. 2000	820.913	1.651.332	2.224.486	115.126	319.566	481.851	969.300	2.012.380	2.796.160
31 març 2001	828.736	1.678.320	2.273.032	114.858	320.231	483.386	976.355	2.040.290	2.847.110
30 juny 2001	836.894	1.699.826	2.332.389	114.940	321.617	488.194	986.220	2.068.200	2.903.000
30 set. 2001	822.726	1.673.039	2.291.692	114.290	320.865	488.209	970.630	2.035.300	2.854.700
31 des. 2001	832.548	1.685.863	2.284.506	113.571	319.115	482.966	979.430	2.038.110	2.857.310

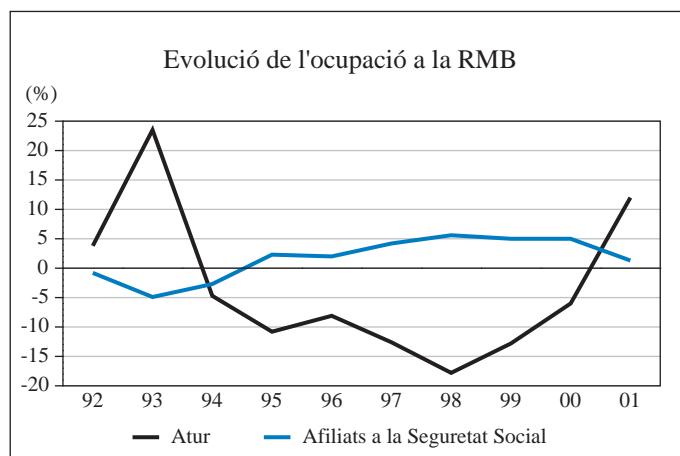
Notes: Les dades d'autònoms en cursiva són mitjanes anuals. Les del Total d'afiliats són estimacions pròpies.

Font: (de totes les taules d'aquest apartat): Departament de Treball de la Generalitat i Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona.

Variació (%)	31 des. 2001/ 31 des. 2000	31 des. 2000/ 31 des. 1999	31 des. 1999/ 31 des. 1998
Afiliats R.G.			
— Barcelona	1,4	5,2	4,7
— RMB	2,1	5,8	6,2
— Catalunya	2,7	5,1	6,8
Autònoms			
— Barcelona	-1,4	0,3	-2,2
— RMB	-0,1	1,7	1,4
— Catalunya	0,2	1,9	1,4

El refredament de l'activitat econòmica i el daltabaix que pateixen les expectatives arran de la tragèdia de l'onze de setembre frenen l'intens ritme de creació de llocs de treball mantingut durant el primer semestre.

L'increment que ha registrat l'atur a mesura que avançava l'any s'havia de reflectir necessàriament en una sensible desacceleració del ritme de creixement del nombre d'ocupats. Segons les dades d'actius afiliats a la Seguretat Social, la lleu contenció de començament d'estiu es converteix, a final d'any, en una desacceleració molt notable. La taxa de creixement interanual es redueix pràcticament a la meitat en només sis mesos. No és menys cert que una part d'aquest impacte negatiu i relativament sobtat sobre l'ocupació s'ha d'imputar a la primera reacció en calent després dels atemptats de l'onze de setembre. Una reacció que durant el darrer trimestre de l'any s'ha moderat i ha permès tancar el 2001 amb signe positiu.

En termes absoluts, durant el 2001 el nombre d'ocupats ha assolit màxims històrics a tots els àmbits considerats. Així, semblen força consolidats els més de dos milions de llocs de treball localitzats a la regió metropolitana, alhora que gairebé la meitat –pràcticament un milió d'efectius– es comptabilitzen com a llocs de treball ubicats directament a la ciutat central o en empreses multi-planta a la província amb seu social o centre de cotització a Barcelona. Si hom pren com a referència dels llocs de treball localitzats a Catalunya la xifra de 2,9 milions d'ocupats afiliats als diferents règims de la Seguretat Social, s'obté que més del 71 per cent d'aquest total es concentra a la regió metropolitana de Barcelona.

Distribució sectorial dels actius afiliats a la Seguretat Social

Sectors	Barcelona			Regió Metropolitana			(%) RMB/ Catalunya des. 2001
	des. 1999	des. 2000	des. 2001	des. 1999	des. 2000	des. 2001	
	Afiliats al Règim General						
Agricultura, ramaderia i pesca	1.166	1.228	1.154	2.368	2.527	2.628	31,2
Química, cautxú i plàstics	23.444	22.934	22.008	70.705	73.229	73.025	83,2
Ind. metall inclòs maquin. i equip	14.399	14.236	14.085	87.621	90.601	91.220	75,5
Mat. i equip tècnic, electr. i òptic	11.194	11.916	10.801	36.593	38.994	38.787	80,1
Material de transport	23.332	25.112	22.885	45.410	48.567	45.969	86,6
Alimentació i begudes	11.059	10.394	9.985	32.921	32.133	32.357	52,6
Tèxtil, confecció, pel·leteria i cuir	9.122	9.231	8.678	55.037	55.835	54.256	65,1
Paper, edició, arts gràf. i reprod.	18.196	18.610	18.928	40.023	41.398	42.120	79,5
Altra indústria manufacturera	16.158	15.882	14.079	50.122	49.981	46.124	59,9
Indústria	126.904	128.315	121.449	418.432	430.738	423.858	72,5
Construcció	41.837	45.591	45.250	114.204	122.571	125.879	61,2
Comerç i reparacions	131.115	131.748	132.788	283.077	299.354	306.238	74,0
Hostaleria	39.143	42.154	42.896	67.575	72.237	73.991	69,1
Transport i activitats annexes	34.397	39.032	39.214	63.257	71.215	72.529	76,4
Correus i telecomunicacions	12.619	14.565	11.725	15.237	17.399	14.227	72,9
Finances i assegurances	44.089	43.027	44.624	54.834	54.277	55.706	78,1
Serveis immobiliaris i de lloguer	12.649	13.419	15.467	21.756	22.877	25.445	77,0
Activ. informàtiques i d'investig.	14.793	18.463	20.194	20.384	24.736	27.977	92,3
Altres serveis a les empreses	121.439	130.994	135.883	168.464	187.537	195.325	82,6
Administració públ. i org. internac.	51.248	58.541	59.631	78.596	91.503	93.599	70,3
Ensenyament	40.403	42.078	43.160	68.413	70.830	73.111	78,3
Sanitat veterinària i serveis socials	54.634	54.504	57.057	97.681	93.757	98.960	75,6
Resta serveis socials i personals	53.720	57.222	62.034	85.911	89.648	96.293	79,3
Serveis	610.249	645.747	664.673	1.025.185	1.095.370	1.133.401	76,3
No classificats	39	32	22	137	126	97	46,4
Total assalariats	780.195	820.913	832.548	1.560.326	1.651.332	1.685.863	73,8
	Autònoms						
Agricultura, ramaderia i pesca	149	145	149	1.329	1.341	1.415	15,4
Indústria	12.751	12.375	11.817	42.096	41.854	40.894	67,6
Construcció	7.638	8.002	8.295	36.946	39.732	41.611	57,2
Serveis93.931	94.320	93.048	232.980	235.938	234.550	69,0	
No classificats	315	284	262	762	701	645	71,1
Total autònoms	114.784	115.126	113.571	314.113	319.566	319.115	66,1

Variació (%)	31 des. 2001/ 31 des. 2000	31 des. 2000/ 31 des. 1999	31 des. 1999/ 31 des. 1998
Barcelona			
Indústria	-5,3	0,7	0,6
Construcció	-0,1	8,3	9,9
Serveis	2,4	5,1	3,9
RMB			
Agric., ram. i pesca	4,5	4,6	41,5
Indústria	-1,7	2,6	2,2
Construcció	3,2	7,4	13,6
Serveis	2,8	5,8	5,6

Segons les dades dels principals règims d'afiliació, es constata una evolució més estable entre el total de treballadors autònoms que no pas entre el d'assalariats del Règim General, especialment a l'entorn metropolità i resta de Catalunya. Fins el punt que en aquests dos àmbits, que en conjunt concentren tres de cada quatre autònoms de Catalunya, el creixement a final d'any ha estat gairebé nul. Una evolució imputable en part a la pèrdua d'autònoms de la ciutat central. Un lleu retrocés que sembla anunciar un comportament en la mateixa línia del nombre d'activitats econòmiques subjectes a l'IAE.

L'accentuació a partir de l'estiu de la desaceleració que ha registrat el creixement econòmic mundial al llarg de tot el 2001, es comença a palesar en l'evolució de l'ocupació industrial de la regió metropolitana.

Una primera observació de l'evolució de les dades de treballadors afiliats a nivell de grans sectors d'activitat posa de relleu el canvi de tendència registrat per l'ocupació estrictament industrial. Després d'un seguit d'anys d'incrementos sostinguts alhora que moderats –atès que una part de l'ocupació induïda per l'augment de capacitat i producció industrial s'ha comptabilitzat com a ocupació terciària via externalització de serveis– el 2001 es tanca amb una lleu reducció del total d'ocupats al teixit industrial metropolità, inclòs el barceloní. Es tracta d'una primera conseqüència de la pèrdua d'impuls tant de la demanda interna, especialment de la inversió empresarial en béns d'equipament, com de l'exportació de productes manufacturats.

Treballadors assalariats per grandària d'empresa										
Any	1-5	6-10	11-25	26-50	51-100	101-500	501-1000	1001-3000	>3000	Total
Barcelona										
juny 1996	109.149	52.460	84.094	63.135	57.032	125.775	46.515	68.791	65.374	672.325
des. 1996	109.695	52.981	82.388	66.582	54.977	127.867	44.709	68.574	66.378	674.151
des. 1997	109.754	55.352	86.074	69.791	59.989	132.572	47.541	75.296	70.247	706.616
des. 1998	109.966	57.081	90.001	72.585	67.596	140.694	52.721	81.308	73.510	745.462
des. 1999	106.077	58.720	94.196	77.823	71.301	151.351	63.513	81.510	75.704	780.195
des. 2000	107.887	60.527	99.006	81.511	73.222	167.484	61.855	87.193	82.228	820.913
des. 2001	107.680	60.393	99.573	85.237	74.354	165.302	66.470	79.461	94.078	832.548
Regió Metropolitana										
juny 1996	229.090	119.992	190.973	145.727	119.286	251.355	77.610	94.678	72.005	1.300.716
des. 1996	230.794	118.748	188.125	150.276	114.250	252.609	79.408	96.630	69.565	1.300.405
des. 1997	234.485	125.450	200.588	161.567	126.725	265.036	81.929	105.836	73.581	1.375.197
des. 1998	238.548	131.912	213.614	172.305	142.128	283.251	92.111	114.604	80.920	1.469.393
des. 1999	234.071	138.962	227.144	188.454	155.213	307.196	105.105	120.477	83.704	1.560.326
des. 2000	240.261	143.016	238.303	197.678	163.340	333.440	106.753	137.627	90.914	1.651.332
des. 2001	242.690	145.589	244.066	203.039	167.946	334.900	111.873	132.165	103.595	1.685.863
Catalunya										
juny 1996	341.755	175.800	270.834	205.578	168.088	340.372	104.204	103.709	72.005	1.782.345
des. 1996	339.922	170.477	262.885	207.666	156.549	339.695	104.044	105.854	69.565	1.756.657
des. 1997	346.100	180.531	280.527	221.805	175.556	355.302	107.085	116.993	73.581	1.857.480
des. 1998	355.170	189.848	299.392	238.057	193.203	381.124	119.552	124.638	80.920	1.981.904
des. 1999	350.409	201.389	321.160	264.241	211.801	415.191	132.769	135.532	83.704	2.116.196
des. 2000	359.613	207.856	336.659	276.089	222.007	443.382	137.452	150.514	90.914	2.224.486
des. 2001	365.225	212.187	345.882	286.402	229.947	444.894	146.114	150.260	103.595	2.284.506

La resta de grans sectors evoluciona en la mateixa línia de contenció de plantilles, encara que amb un cert retard. La construcció, malgrat presentar un ritme de creixement força significatiu a nivell metropolità –l'àmbit mínim de referència per aquest sector– es mou en la línia de consolidar els nivells assolits després d'un augment de pràcticament el 50 per cent en les darrers quatre anys. El terciari, recolzat i afavorit per la suma de demandes –serveis a la venda i fora de mercat, serveis personals i a les empreses, nous serveis lligats a les noves tecnologies, etc.– aconsegueix mantenir una tendència moderadament expansiva tant a la ciutat central com a la resta de l'entorn metropolità.

Vista a grans trets l'evolució recent de l'ocupació sectorial, pot ser interessant fer una aproximació a l'evolució del mercat de treball assalariat a partir de la grandària de les empreses que hi operen. Centrem l'anàlisi a l'àmbit metropolità i en el període expansiu que ha cobert la major part de la segona meitat dels noranta i fins els primers símptomes d'estancament del 2001.

El primer que cal destacar és que s'ha produït un notable increment de la dimensió mitjana de les plantilles de les empreses metropolitanes. Un increment que supera àmpliament el vint per cent en només cinc anys i que si bé ha estat força general a tot el teixit productiu, ha estat especialment intens entre les mitjanes i grans empreses, llevat del segment format per les de més de mil treballadors. La causa d'aquesta excepció s'ha de buscar en l'espectacular augment del nombre d'empreses que aquests darrers anys han superat el miler de treballadors en plantilla.

La inversió en innovació i tecnologia, la concentració empresarial i l'augment de la capacitat productiva són algunes de les estratègies que han aplicat les empreses catalanes per guanyar pes i competitivitat en uns mercats cada cop més oberts i globalitzats.

Per contra, en el segment de les empreses amb un màxim de 25 treballadors, la dimensió mitjana de les plantilles ha tendit a un cert estancament. Una evolució raonable en èpoques d'expansió de l'ocupació per la facilitat amb la que moltes empreses que augmenten plantilla accedeixen a un estrat superior. Aquest ritme expansiu ha estat tan fort que la incorporació al mercat de nous emprenedors –més aviat minsa segons les dades d'autònoms– no ha pogut compensar el nombre d'empreses i empresaris que en aquests anys han incrementat plantilles i han superat la cota dels cinc assalariats/compte de cotització.

Un dels fets remarcables d'aquest període expansiu de l'ocupació és l'enfortiment del pes relatiu de les empreses mitjanes i grans en el teixit productiu de la regió metropolitana. Així, i a tall d'exemple, prop del 63 per cent del total d'assalariats que actualment treballen a la regió metropolitana ho fan en empreses de més de 25 treballadors. Un percentatge que representa un guany d'aproximadament quatre punts relatius en només un quinquenni. Aquestes dades semblen apuntar que la creixent globalització de les relacions econòmiques imposa dimensions empresarials cada cop més elevades.

Monografia

Preus dels habitatges nous a la regió
metropolitana de Barcelona

Redacció de BARCELONA ECONOMIA

Preus dels habitatges nous a la regió metropolitana de Barcelona

Al llarg de l'últim decenni del segle XX es va intensificar notablement el procés de metropolinització de l'àrea de Barcelona. L'augment de la mobilitat, afavorit per l'ampliació i millora de les xarxes de comunicació i transport i per la necessitat d'acollir la implantació de noves activitats econòmiques i relocalitzar centres de producció en expansió, han estat factors clau que han contribuït a desdibuixar els contorns municipals tal com s'havien entès tradicionalment.

L'àrea de Barcelona, lluny encara de ser una entitat consolidada i de gaudir d'un model de desenvolupament territorial consensuat, es va afermant com una metròpoli a un pas no gaire diferent del d'altres metròpolis europees. Com aquestes, s'enfronta a nombrosos reptes, entre els que podem destacar els que encaren la resolució de problemes d'ordenació i equilibri del territori, de desplaçament intern de la població, d'acollida i integració de les onades migratòries, d'accessibilitat a l'habitatge, d'ampliació i millora del transport públic, de disposició d'una dotació suficient d'equipaments sanitaris i educatius, de manteniment de la potència econòmica, d'assimilació de les noves tecnologies per participar activament i de manera destacada en la societat del coneixement, etc. I, naturalment, s'entén que la resolució d'aquests reptes s'ha d'anar aconseguint sense cap retrocés en termes de qualitat de vida i de benestar dels ciutadans, i sense malmetre més els recursos naturals.

L'atenció d'aquesta monografia se centra sobre una parcel·la molt específica d'aquest univers de reptes, i, a diferència del recull de dades metropolitanes estructurals que es publica en aquest mateixa secció al número 43 de BARCELONA ECONOMIA, té una perspectiva conjuntural; en concret, s'analitza l'evolució del preu dels habitatges nous a alguns municipis de l'àrea de Barcelona al llarg de l'any passat, i es relaciona amb algunes de les característiques de l'oferta existent i amb el nivell de renda familiar. Veurem com, malgrat les diferències geogràfiques i de tipologia d'oferta de cada municipi, hi ha una dinàmica comuna com correspon a un mercat integrat en el que les decisions de triar/trobar un lloc de residència, de treball o de lleure no entenen de límits administratius. L'avanç que darrerament s'ha registrat en la integració tarifària dels sistemes de transport públic metropolità és un bon exemple de que la ciutat ja fa temps que no s'acaba als deu districtes municipals.

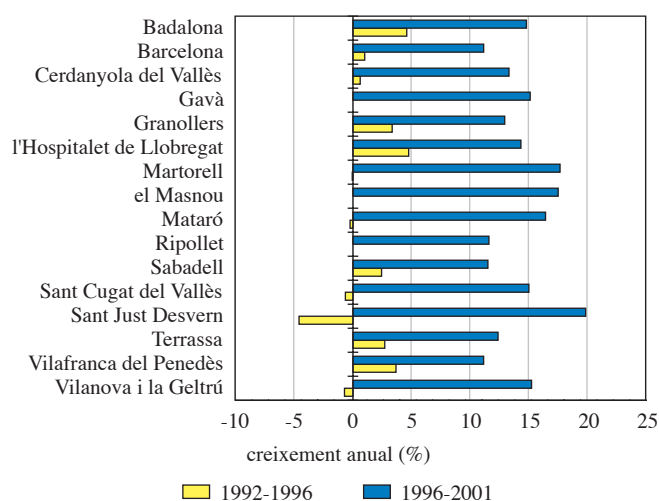
Per acabar aquesta introducció, un breu apunt per explicar als lectors habituals de la publicació que aquesta monografia és una presentació excepcional de l'anàlisi de preus residencials metropolitans que habitualment s'ubica en el capítol dedicat al mercat immobiliari. S'ha optat per aquesta presentació perquè, a banda de l'anàlisi purament conjuntural, s'aprofundeix en l'evolució i la dispersió dels preus de venda amb una visió retrospectiva, alhora que s'utilitza la variable renda familiar disponible per emmarcar aquesta estructura de preus.

L'evolució dels preus dels habitatges nous a l'entorn metropolità al llarg del 2001 confirma que l'augment registrat a Barcelona no és un fenomen aïllat: el creixement mitjà del darrer any a vint-i-set municipis de la regió metropolitana va ser del 16,7 per cent, 1,3 dècimes més que a Barcelona.

La intensificació del creixement dels preus de venda dels habitatges nous que es registrà durant el 2001 va ser un fenomen generalitzat que va afectar municipis grans i petits, situats lluny i a prop de la ciutat central, del litoral i d'interior, i amb preus molt per sobre i molt per sota de la mitjana. Si s'ha de destacar algun tret diferencial, potser es pot insistir en que l'augment es va manifestar de forma molt acusada a municipis on va disminuir l'oferta d'habitatge nou. La consolidació de l'ampliació de la mostra que es realitzà el 2000 –quan s'inclogueren tretze municipis més a la base de dades que s'havia analitzat durant els noranta– permet fer una valoració del comportament dels preus a un total de vint-i-vuit municipis –comptant Barcelona– en els que viuen uns 3,4 milions de persones, el vuitanta per cent dels residents a la regió metropolitana i més de la meitat de la població de Catalunya.

Del total de municipis analitzats, només a dos apareixen signes negatius en l'evolució dels preus de venda del 2001, i en tots dos casos –Sant Feliu de Llobregat i Montcada i Reixac– es tracta de magnituds insignificants. En una aclaparadora majoria –21 de 28– predominen les taxes de creixement de dos dígits, fins al punt que a un de cada quatre municipis analitzats l'augment en relació amb el 2000 supera el vint per cent. Aquest increment dels preus s'emmarca en el que es presumeix serà el final d'un trienni d'intens creixement, amb un augment mitjà anual del quinze per cent pel conjunt de municipis. Un augment pràcticament idèntic al de Barcelona.

Evolució dels preus a alguns municipis de la regió metropolitana

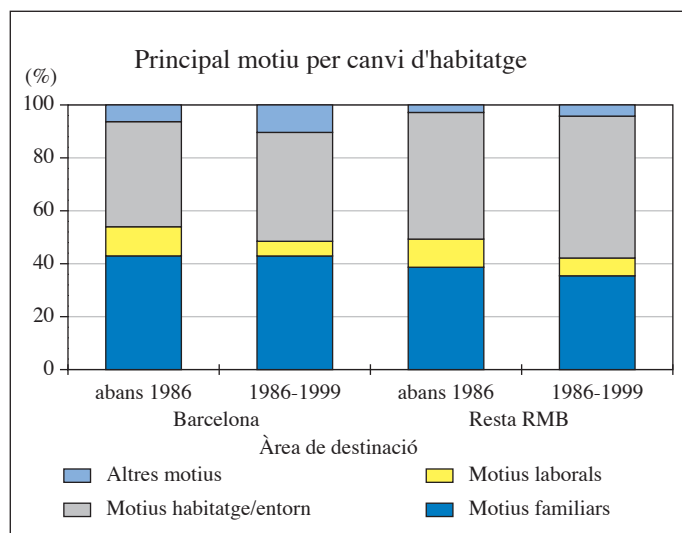
Preus de venda dels habitatges nous a alguns municipis de la regió metropolitana de Barcelona

Municipi	Preus (2001)		variació (%) 2000-2001	creix.anual (%) 1991-2001	Núm. índex Bcn=100		Preu mitjà(2001)		Superfície habitatges 2001 (m²)
	€/m²	ptes/m²			1996	2001	€	milions ptes	
1. Badalona	1.906	317.168	18,4	9,6	66,7	78,4	215.222	35,8	113,2
2. Barcelona	2.431	404.438	15,4	6,6	100,0	100,0	291.160	48,4	116,6
3. Castelldefels	2.033	338.313	7,4	—	—	83,7	197.793	32,9	100,3
4. Cerdanyola del Vallès	1.655	275.421	7,6	6,8	61,9	68,1	204.645	34,1	123,4
5. Cornellà de Llobregat	2.060	342.786	13,0	—	—	84,8	220.151	36,6	109,8
6. Gavà	1.962	326.454	32,0	—	67,7	80,7	260.839	43,4	135,3
7. Granollers	1.587	263.993	28,1	8,0	60,3	65,3	187.816	31,3	119,0
8. l'Hospitalet de Llobregat	2.101	349.509	16,8	9,4	75,1	86,4	206.868	34,4	99,0
9. Martorell	1.421	236.499	24,2	8,5	44,0	58,5	152.056	25,3	107,3
10. el Masnou	1.916	318.769	19,8	—	59,7	78,8	225.740	37,6	119,7
11. Mataró	1.698	282.489	17,9	7,8	55,4	69,8	189.860	31,6	111,8
12. Mollet del Vallès	1.536	255.521	15,2	—	—	63,2	158.547	26,4	104,5
13. Montcada i Reixac	1.465	243.703	-0,1	—	—	60,3	178.140	29,6	122,6
14. el Prat de Llobregat	1.652	274.816	8,4	—	—	68,0	202.000	33,6	122,0
15. Ripollet	1.426	237.239	15,0	—	57,5	58,7	180.364	30,0	125,6
16. Rubí	1.559	259.474	16,6	—	—	64,2	159.689	26,6	104,0
17. Sabadell	1.594	265.266	12,3	6,9	64,5	65,6	179.282	29,8	112,5
18. Sant Boi de Llobregat	1.730	287.845	10,2	—	—	71,2	189.139	31,5	111,8
19. Sant Cugat del Vallès	2.476	412.015	29,2	6,9	85,9	101,9	453.824	75,5	184,2
20. Sant Feliu de Llobregat	1.574	261.898	-1,8	—	—	64,8	192.624	32,1	121,8
21. Sant Joan Despí	2.055	341.993	8,5	—	—	84,6	218.588	36,4	107,5
22. Sant Just Desvern	2.766	460.226	61,0	6,9	78,1	113,8	506.353	84,3	170,7
23. Santa Coloma de Gramenet	1.755	292.070	5,4	—	—	72,2	175.616	29,2	101,2
24. Sitges	2.130	354.388	13,7	—	—	87,6	278.749	46,4	129,2
25. Terrassa	1.405	233.716	12,9	7,4	54,7	57,8	159.689	26,6	114,2
26. Viladecans	1.698	282.443	16,7	—	—	69,8	171.288	28,5	102,9
27. Vilafranca del Penedès	1.179	196.109	21,2	7,3	48,5	48,5	146.226	24,3	123,8
28. Vilanova i la Geltrú	1.472	244.847	22,1	7,0	50,5	60,5	191.302	31,8	138,1

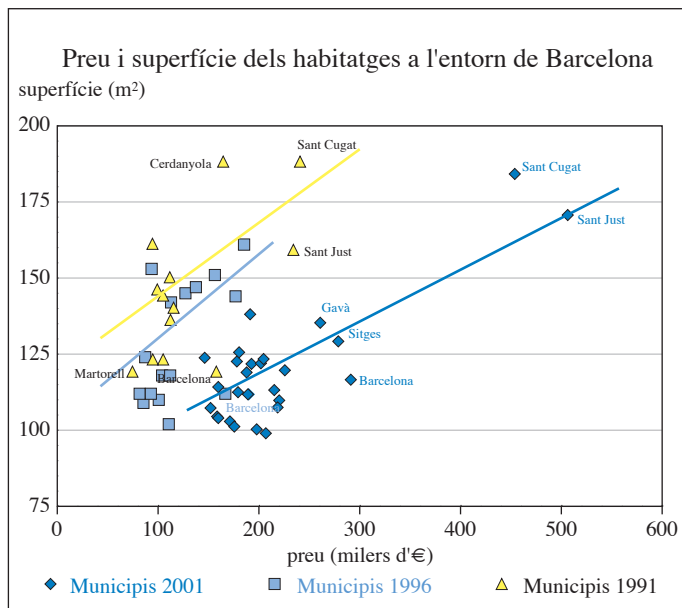
Font: Tecnigràma, Direcció General d'Actuacions Concertades, Arquitectura i Habitatge, i elaboració pròpia.

La pressió de la demanda empeny a l'alça els preus a uns municipis on –en general– no hi ha escassetat manifesta de sòl i on l'oferta relativa és més abundant i més diversa que a la ciutat central.

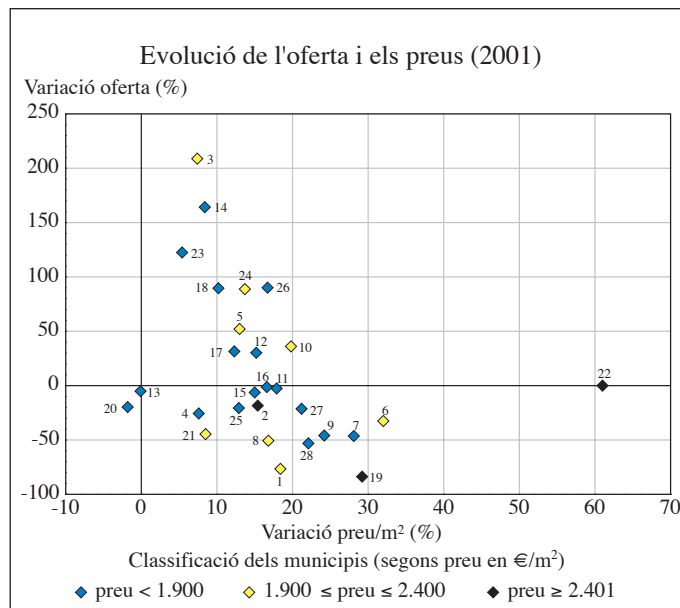
Si es fa una descomposició de l'evolució dels preus en els darrers deus anys, s'observa clarament que els augments es concentren de forma molt acusada en el darrer quinquenni, després de l'esmoreïment general que s'havia registrat en els primers noranta. Precisament, aquesta fase d'estancament dels preus va coincidir a molts municipis metropolitans –no així a Barcelona– amb un augment de l'oferta a l'emparedats dels Plans de l'Habitatge vigents durant els noranta. Una circumstància que va afavorir el procés de relocalització de la població dins de la pròpia regió metropolitana; en particular, tant la primera com la segona corona metropolitana han acollit durant els darrers quinze anys molts nous residents atrets, en una proporció considerable, per raó de millora de l'habitatge o de l'entorn.

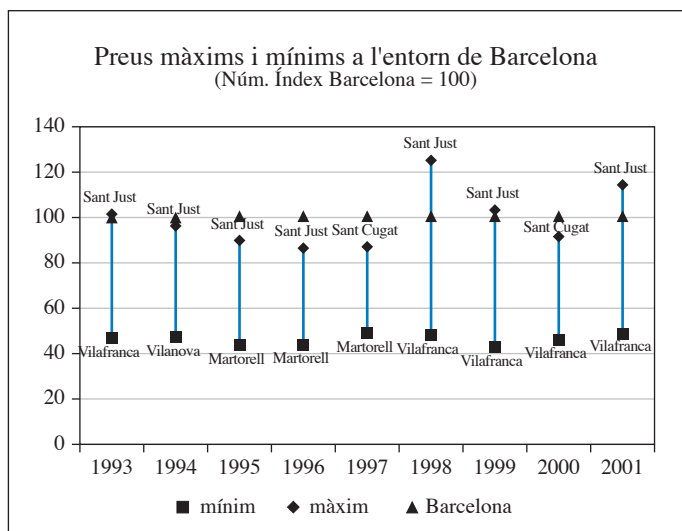
Font: Elaboració pròpia a partir de "l'Enquesta sobre condicions de vida i hàbits de la població de la regió de Barcelona 2000". Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona.

Nota: les línies de color són les estimacions lineals corresponents a les observacions dels anys analitzats.

Nota: les referències numèriques corresponen als codis municipals de la taula de la pàgina anterior.

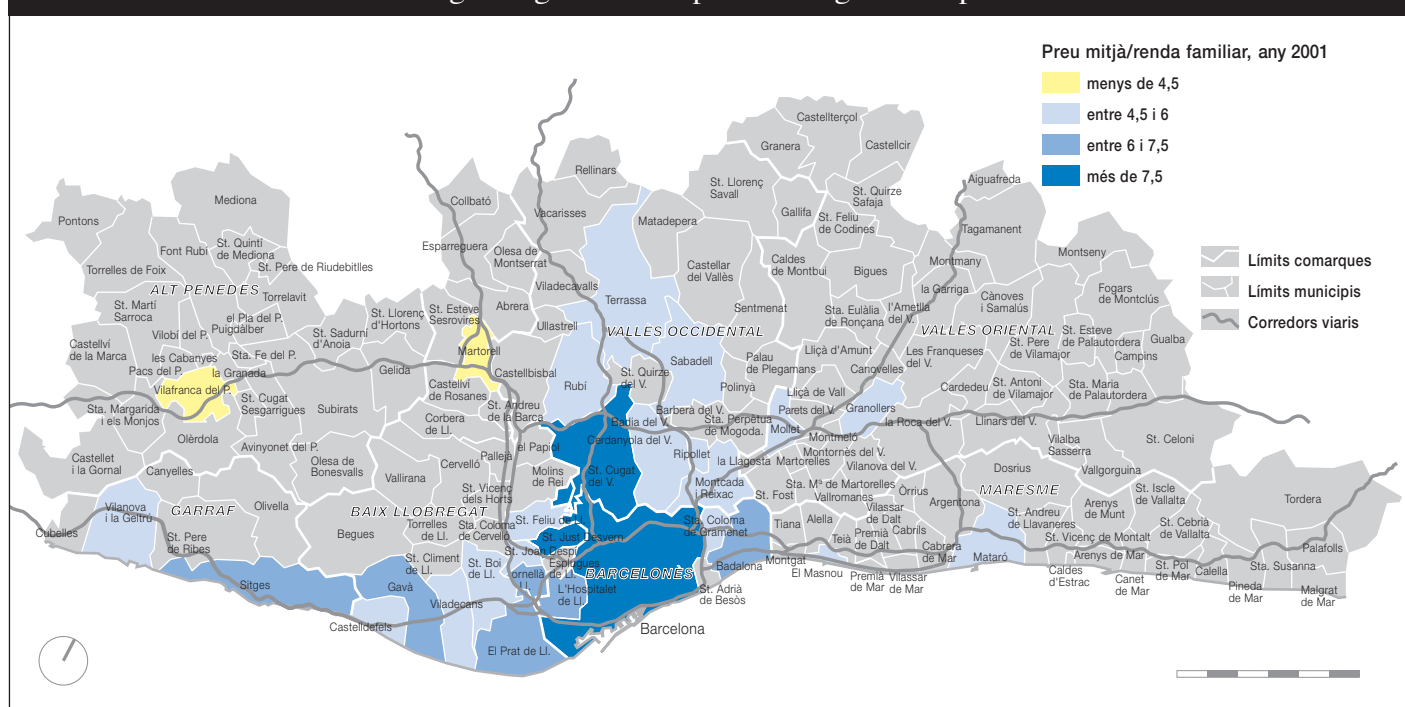
Les raons que han impulsat a l'alça els preus a l'àmbit metropolità en aquests darrers anys són, en bona mesura, coincidents amb les exposades a l'anàlisi dels preus de Barcelona, si bé aquí concorren dues circumstàncies significativament diferents: d'una banda, tot i que alguns d'aquests municipis estan molt densament edificats, en termes agregats no es pot parlar ni remotament d'un nivell d'ocupació de sòl similar; d'una altra banda, l'oferta agregada d'aquests municipis presenta unes característiques estructurals i d'ubicació que la converteixen en extraordinàriament heterogènia pels estàndards vigents a Barcelona.

El que sí comparteixen el conjunt de municipis analitzats és que, des del punt de vista residencial, han estat sotmesos a una forta pressió de la demanda. Malgrat el progressiu deteriorament de la situació econòmica que es va fer especialment palès durant la segona meitat del 2001, l'atractiu de l'habitatge com a principal alternativa a l'estalvi tradicional alimentà una demanda d'inversió, que, a més, es mostrà especialment activa per la imminència de la desaparició de la pesseta.

Un cop passades aquestes excepcionals circumstàncies que previsiblement van provocar un avançament del consum i la inversió de les famílies, emergeix un escenari de relatiu enfosquiment de les expectatives econòmiques –en especial, les que fan referència al mercat laboral–, en el que, probablement, es frenarà el dinamisme del mercat immobiliari, tant en termes de transaccions com de preus. Una tendència que es podria accentuar a poc que els tipus d'interès s'orientessin clarament a l'alça, una possibilitat que, ara per ara, no es contempla.

Així, les perspectives de creixement dels preus de venda residencials durant el 2002 presenten un perfil molt més moderat. Sembla descartada la possibilitat d'un canvi radical de tendència encara que només sigui per la reducció d'oferta nova que ja fa mesos anuncien les dades d'habitatges iniciats i de projectes visats. En aquest sentit, és molt significatiu que els increments de preus més espectaculars detectats l'any passat s'hagin produït a municipis on l'oferta d'habitatge nou ha disminuït. Si es deixa de banda el cas de Sant Just Desvern, on es va mantenir l'oferta en termes quantitatius mentre que els preus van augmentar un 61 per cent després de dos anys de davallada, dels quinze municipis on més van créixer els preus, a dotze es va reduir l'oferta.

Accessibilitat familiar a l'habitatge a alguns municipis de la regió metropolitana

L'opinió més generalitzada entre els professionals i estudiosos d'aquest mercat és que l'oferta que s'incorporarà enguany al mercat ho farà a uns preus lleument superiors o semblants en termes reals, als de l'any passat. En paral·lel a la menor pressió de la demanda, s'espera també una major discriminació entre zones i municipis.

Les diferències quantitatives i qualitatives de l'oferta que es donen entre municipis i, dintre d'un mateix municipi, any a any, dificulten la comparació i la valoració de l'evolució dels preus.

L'escassetat de dades disponibles i la mateixa naturalesa del producte obliga a que l'anàlisi de l'evolució del mercat immobiliari es basi en una ficció, com és considerar que l'oferta té unes característiques que es mantenen relativament inalterades al llarg del temps i que són homogènies entre zones. En la realitat, pràcticament mai es poden comparar els habitatges en oferta d'un any amb el següent, ni d'un municipi amb un altre, perquè més enllà de la creixent estandardització de materials i equipaments, les diferències de qualitat i ubicació els converteixen en productes diferents orientats a segments de demanda diferents.

El model de preus hedònics intenta compensar aquestes mancances tenint en compte els canvis en la qualitat i els que deriven de l'aparició de nous productes; respecta, per tant, el caràcter heterogeni de l'habitatge i dona màxim protagonisme a les característiques que el defineixen. Té, però, una severa limitació quant que només es pot modelitzar a partir de la tabulació d'una sèrie de característiques que habitualment no proporcionen les diverses fonts que es troben a l'abast.

Assumides aquestes mancances i les limitacions derivades de la utilització dels mètodes tradicionals, ens centrarem en les dades disponibles, que, com s'ha dit, caracteritzen el 2001 con un any de fort increment dels preus de venda i d'augment de la dispersió tant en termes de preus com de superfície dels habitatges en oferta. El gràfic adjunt mostra aquesta dispersió, amb dues observacions –Sant Just Desvern i Sant Cugat del Vallès– extraordinàriament allunyades de la resta. Si s'exclouen aquests dos municipis més Barcelona, Sitges i Gavà, el que predomina és una notable concentració d'aquestes característiques mitjançant els altres vint-i-tres municipis restants.

L'anàlisi d'aquest gràfic es completa amb les observacions corresponents a les dades de 1991 (13 municipis) i les de 1996 (16 municipis). L'esperable desplaçament de les observacions cap a la dreta del gràfic per l'augment del preu total contrasta, deixant de banda les observacions extremes, amb la disminució de 10 m² de la superfície en relació amb el 1996 i, sobretot, amb els 25 m² menys que tenen de mitjana els habitatges en relació amb els de 1991. Uns desplaçaments en plena sintonia amb el cicle econòmic.

Per acabar, es presenta una aproximació a la relació entre el preu dels habitatges i els ingressos familiars. A partir de l'actualització de les dades de renda familiar per municipis que ofereix l'Idescat per l'any 1996, hom ha realitzat una projecció d'una de les ratios que mesuren el cost d'accés a l'habitatge. La feblesa de les dades disponibles només permet obtenir la ratio més immediata i senzilla, la que relaciona el preu total de l'habitatge amb els ingressos familiars. Es deixen de banda, així, altres aspectes que sí s'analitzen en el cas de Barcelona a l'apartat corresponent, com són els que detallen l'esforç econòmic d'amortització hipotecària, tant en termes de quota mensual com en relació amb els ingressos. Cal dir, però, que els resultats no diferirien molt als obtinguts perquè les condicions de finançament aplicades serien idèntiques a tots els municipis.

Els resultats d'aquesta aproximació es llegeixen al mapa adjunt, i revelen l'absoluta preponderància del preu de venda sobre les altres variables que mesuren aquest esforç econòmic, ja que els dos intervals extrems estan ocupats pels municipis que tenen, en un cas, els preus més baixos, i en l'altre, els més elevats.

És un resultat lògic donada la superior dispersió que afecta els preus respecte a la renda (amb unes relacions màxim/mínim de 3,5 i 1,8 respectivament), però que sobretot reflecteix que és als municipis amb una renda mitjana més elevada on es construeixen els habitatges que surten al mercat amb un preu més elevat. Fora d'aquestes conclusions immediates, l'aproximació d'aquesta anàlisi s'afebleix quant que un dels supòsits forts que s'utilitza –els habitants d'un municipi es compren un habitatge en el mateix municipi– es torna més que discutible, molt més discutible que en el cas dels districtes de Barcelona, per l'extraordinària mobilitat metropolitana que es registra avui en dia, i, com es posava de manifest a la introducció, pel pes que té el factor habitatge en la decisió de canvi de municipi de residència.

Resumen / *Summary*

Principales indicadores internacionales/*Main Economic Indicators*

	Estados Unidos/USA			UE/European Union			España/Spain			Cataluña/Catalonia		
	II.01	III.01	IV.01	II.01	III.01	IV.01	II.01	III.01	IV.01	II.01	III.01	IV.01
PIB/GDP in real terms,% change on year earlier tasa de variación interanual en términos reales (%)	1,2	0,5	0,1	1,7	1,4	0,8	2,9	2,6	2,4	2,5	2,3	n.d.
Demanda nacional/ <i>Domestic Demand</i> tasa de variación en términos reales (%)/ % change on year earlier, in real terms	1,3	0,6	0,3	1,2	1,0	n.d.	3,0	2,8	2,7	2,7	2,3	n.d.
Precios de Consumo/ <i>Consumer prices</i> ¹ tasa de variación anual (%)/% change on year	3,2	2,6	1,6	2,8	2,3	2,0	4,2	3,4	2,7	4,1	3,3	2,8
Indicador de clima económico/ <i>Economic climate</i> Índice: 1995=100/1995=100 Index	116,8	114,5	n.d.	101,7	100,6	99,3	101,2	100,9	100,4	—	—	—
Tasa de paro/ <i>Unemployment rate</i> ³ en % de la población activa/% of labour force	4,5	4,8	5,6	7,7	7,7	7,8	13,0	12,8	13,0	8,7	8,6	9,1
Tipo de interés a corto plazo/3-month interest rate ¹ Interbancario a 3 meses/Euribor a 3 meses	3,73	2,88	1,83	4,50	4,02	3,40	—	—	—	—	—	—
Tipo de interés a largo plazo/10-Y government yield ¹ Rendimiento de la deuda pública a 10 años en mercados nacionales	5,33	4,78	5,10	5,19	4,98	4,88	5,33	5,14	4,97	—	—	—
Tipo de cambio del dólar/ <i>Exchange rates</i> ¹ Unidades de \$ por Euro/US \$ per euro	—	—	—	0,853	0,911	0,892	—	—	—	—	—	—

1 Datos correspondientes al último mes del trimestre. *Figures of the last month of the quarter.* 2 Para Estados Unidos, el indicador compuesto avanzado substituye al indicador de clima económico. *For USA, the advanced composite indicator replaces the economic climate indicator.* 3 Para España y Cataluña, datos de la EPA/ *For Spain and Catalonia, Labour Market Survey's figures.*

Fuentes/Sources: INE, OCDE, Eurostat, Banco de España y Idescat.

Después de que en el bienio 1999-2000 el crecimiento económico alcanzase un máximo cíclico tanto en Estados Unidos como en Europa y España, el ejercicio económico del 2001 se caracteriza por una notable desaceleración.

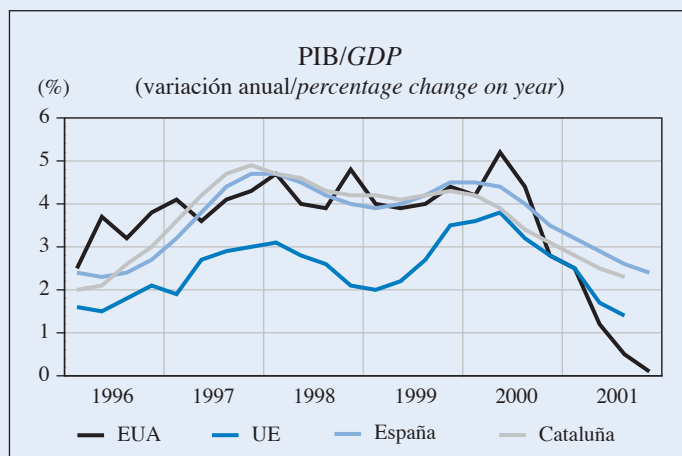
A medida que se han ido conociendo los indicadores económicos internacionales del último trimestre del 2001 se ha ido extendiendo una cierta sensación de alivio al constatar que los dramáticos acontecimientos del once de septiembre y la subsiguiente campaña militar no han minado la economía tanto como se temía, al menos de forma inmediata. En particular, el dato correspondiente a la evolución trimestral de la economía de los Estados Unidos sorprendió a muchos analistas por estar situado en el lado positivo, es decir, por crecer. Un hecho que permitió que la caída de la tasa anual fuese de una magnitud menor a la esperada.

Efectivamente, después de que la economía norteamericana viviese en una senda de crecimiento expansivo prácticamente desde la guerra del Golfo, 2001 se configura como un año de severa corrección a la baja del crecimiento. Una corrección que ya se había iniciado en los primeros meses del año pero que se vio bruscamente acentuada a partir de septiembre. Entre las variables que ya llevaban todo el año instaladas en zona de recesión destacan la inversión y la producción industrial, con una utilización de la capacidad productiva cada vez menor. Por otro lado, la confianza de los consumidores y la renta personal sufrieron un proceso de debilitamiento a lo largo del año, paralelo al deterioro de la situación en el mercado de trabajo.

After reaching the peak of the cycle in the biennium 1999-2000 both in the United States, and in Europe and Spain, economic growth in the financial year 2001 was characterised by a very notable deceleration.

As the international economic indicators for the last quarter of 2001 have emerged, they have generated a certain sense of relief on revealing that the dramatic events of September 11th and the subsequent military campaign have not damaged the economy as much as feared, at least not in an immediate way. In particular, the information on the quarterly development of the economy of the United States surprised many analysts by its positive nature, that is, by growing, which ensured that the fall in the annual rate was lower in magnitude than expected.

In fact, after a period of constant growth, which the American economy has enjoyed practically since the Gulf War, 2001 proved to be a year of a severe downward correction in this trend; a turnaround that began in the first months of the year and was abruptly aggravated from September. Among the variables that have been apparent throughout the year, entrenched in the recession zone, the investment and industrial production variables stand out, showing a progressive reduction in the use of the country's productive capacity. Likewise, consumer confidence and personal income levels suffered a process of decline throughout the year, in parallel with the deteriorating situation of the job market.

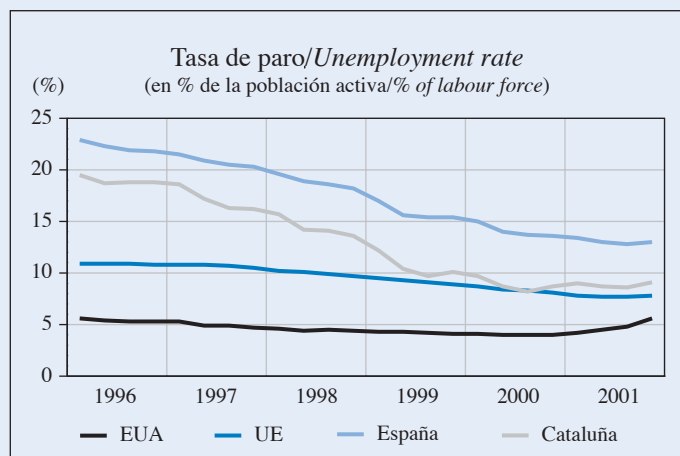

Nota: Datos corregidos de estacionalidad y calendario, y en ciclo-tendencia para España y Cataluña. / Data adjusted for season and calendar, and cycle-trend for Spain and Catalonia.

Pese a las voces de los analistas que anuncian que el final de la recesión es inmediato, debe considerarse la dificultad del mantenimiento de un escenario expansivo del consumo cuando se constata que el paro está instalado en una senda alcista, aunque sea de forma moderada. Más aún si se consideran algunos de los desequilibrios que caracterizan actualmente la economía norteamericana, como son la debilidad del ahorro privado o el elevado endeudamiento de las familias.

En el ámbito de la Unión Europea, la evolución económica a lo largo del 2001 también se caracteriza por un progresivo freno del crecimiento que sitúa el dato anual muy por debajo del de cualquier año del quinquenio anterior. Si bien la desaceleración es menos intensa que la registrada en Estados Unidos –también lo fue la aceleración en la fase expansiva–, la debilidad de los indicadores de actividad industrial, la pérdida de empuje de las exportaciones y la contracción del consumo que se espera por el empeoramiento del clima laboral, contribuyen a asegurar la pérdida de impulso del crecimiento económico.

En este contexto internacional nada favorable, la economía española presenta un perfil descendente que se acentuó progresivamente a lo largo del año para terminar con un crecimiento del 2,4 por ciento el último trimestre y de un 2,8 de media anual. Un dato inferior en dos décimas a la última previsión del gobierno y que se sitúa lejos del 4,1 registrado en el 2000. No obstante, el crecimiento anual del PIB de España es más de un punto superior al de la Unión Europea y más del doble del de los Estados Unidos, un hecho que ha dado pie a interpretaciones indulgentes sobre la calidad y la capacidad de crecimiento de la economía española pese a ser la cifra más baja desde 1996 y pese a que el retroceso de la inversión en bienes de equipo, la caída de la productividad y el impacto que la ralentización de la ocupación tendrá previsiblemente sobre el consumo hacen pensar que la desaceleración continuará a lo largo del 2002.

In spite of the voices of analysts announcing the imminent end of the recession, the difficulty of maintaining consumer spending in a position of growth must be considered when it is evident that unemployment is rising, albeit moderately. Even more so if we consider some of the imbalances that currently characterise the American economy, such as fragile personal savings and high family debts.

With respect to the European Union, economic development throughout 2001 was also characterised by a progressive restraint in growth which will put the annual figure (still unavailable) well below that of any year in the past five-year period. Although the deceleration is less intense than that recorded in the United States – as the acceleration was during the expansive phase –, the weakness of the industrial activity indicators, the loss of impetus in exports and the decline in consumer spending which is expected from the worsening situation in the labour market contribute to the loss of momentum in the growth of the economy.

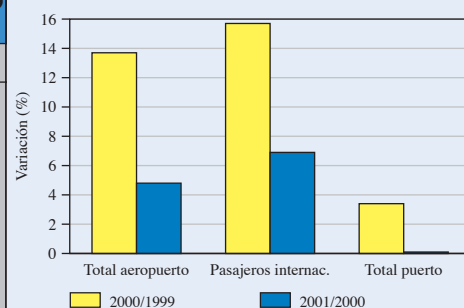
Against this unfavourable international backdrop, the Spanish economy also showed a downward tendency which was accentuated progressively during the year, ending with a growth of 2.4 percent in the last quarter and an annual average of 2.8, which is two tenths lower than the government's last estimate and far from the 4.1 percent registered in 2000. Nevertheless, Spain's annual GDP growth is over a point higher than that of the European Union and more than double that of the United States, something that has given rise to indulgent interpretations of the quality and growth capacity of the Spanish economy despite being the lowest figure since 1996, and despite the decline in capital goods investments, the fall in productivity and the foreseeable impact of the deceleration in employment on consumer spending leading us to believe that this deceleration will continue throughout 2002.

Transportes / Transport

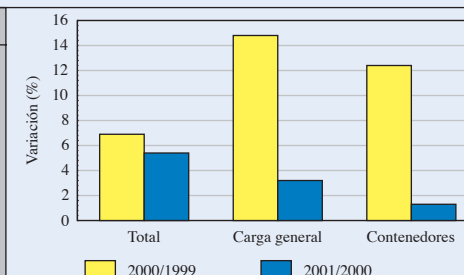
Indicadores	Período	Valor absoluto y tasa interanual (%)		Últimos 12 meses y tasa interanual (%)		2000/99 (%)
Tránsito de pasajeros / <i>Passenger traffic</i>						
Aeropuerto <i>Airport</i>						
—Total (miles) <i>Total (thousands)</i>	IV.01 <i>4th.Q</i>	4.527	−4,6	20.748	4,7	13,7
—Interior (miles) <i>Domestic (thousands)</i>	IV.01 <i>4th.Q</i>	2.463	−3,1	10.555	4,0	12,1
—Internacional (miles) <i>International (thousands)</i>	IV.01 <i>4th.Q</i>	2.027	−5,3	9.992	6,9	15,7
Puerto. Total (miles) <i>Port. Total (thousands)</i>	IV.01 <i>4th.Q</i>	257	26,5	1.443	1,3	3,4

A bar chart comparing percentage variations for three categories: Total aeropuerto, Pasajeros internac., and Total puerto. For each category, two bars are shown: a yellow bar for 2000/1999 and a blue bar for 2001/2000. The y-axis is labeled 'Variación (%)' and ranges from 0 to 16. The data values are as follows:

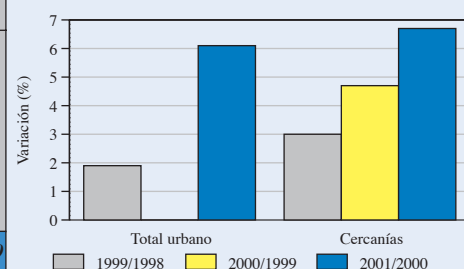
Categoría	2000/1999 (%)	2001/2000 (%)
Total aeropuerto	13,7	4,7
Pasajeros internac.	15,7	6,9
Total puerto	3,4	1,3

Puerto. Tráfico de mercancías / Port. Freight traffic						
— Total (miles Tm) <i>Total (thousands of tons)</i>	IV.01 4th.Q	7.781	2,5	31.469	5,6	6,9
Salidas (miles Tm) <i>Outflow (thousands of tons)</i>	IV.01 4th.Q	2.719	-3,0	11.256	2,2	12,6
Entradas (miles Tm) <i>Inflow (thousands of tons)</i>	IV.01 4th.Q	5.062	5,7	20.213	7,6	3,8
— Carga general (miles Tm) <i>General freight (thousands of tons)</i>	IV.01 4th.Q	4.355	-1,7	18.136	3,1	14,8
— Contenedores (miles Teus) <i>Containers (thousands of TEUs)</i>	IV.01 4th.Q	353	3,1	1.411	1,7	12,4

Transporte público de pasajeros / Passenger Public Transport						
Servicio urbano (miles) <i>Urban service (thousands)</i>	IV.01 4th.Q	139.355	7,9	515.963	6,1	n.d.
— Red Metro y FGC (miles) <i>Underground (Metro and FGC) (thousands)</i>	IV.01 4th.Q	90.532	4,2	331.938	4,7	n.d.
— Autobús (miles) <i>Bus (thousands)</i>	IV.01 4th.Q	48.823	15,6	184.025	8,7	n.d.
Servicio ferroviario de cercanías (miles) <i>Railway suburban service (thousands)</i>	IV.01 4th.Q	38.051	6,9	138.305	6,7	4,7
Indicators	Period	Absolute value and interannual rate (%)		Last 12 months and interannual rate (%)		2000/99 (%)

A pesar de que en estos momentos no se conocen todavía los datos de cierre del 2001 para la economía catalana, todo apunta a que se acentuará la tendencia descendente que se había registrado a lo largo del año, en total sintonía con la economía española y con las economías del entorno. Como en el caso español, sólo el sector primario está situado en tasas negativas y, como el año anterior, la construcción es el sector de oferta que presenta un perfil más expansivo. Este sector ha actuado, junto con una parte de los servicios y el consumo, como motor del crecimiento, un hecho que, tanto en el caso catalán como español, plantea serios interrogantes sobre la capacidad de recuperación de una economía que está aplazando la renovación de sus bienes de equipo industrial y que se enfrenta a retos tan importantes como aumentar la productividad y mantenerse de forma competitiva en el escenario económico internacional.

Although the 2001 year-end figures for the Catalan economy have not yet been released, all indications suggest that the downward trend seen throughout the year will be accentuated, in full harmony with the Spanish economy and surrounding economies. As in the Spanish case, only the primary sector shows negative tendencies and, as in the previous year, the construction sector is the one with a more expansive profile. This sector has been, together with part of the services and spending, a driving force behind the growth, a fact that, both in the Catalan and Spanish cases, raises serious questions about the economy's capacity to recover when it is postponing the replacement of its industrial equipment and facing such critical challenges as having to increase productivity and maintain its competitiveness in the international economic arena.

Turismo, consumo y precios / *Tourism, consumption and prices*

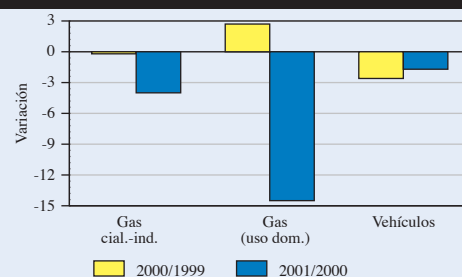
Indicadores	Período	Valor absoluto y tasa interanual (%)		Últimos 12 meses y tasa interanual (%)		2000/99 (%)
Consumo de energía y matriculación de vehículos / <i>Energy consumption and auto registrations</i>						
Agua para uso cial./ind. (Hm³) <i>Water (commercial / industrial uses) (Hm³)</i>	IV.01 4th.Q	8,59	1,4	33,18	0,6	-0,2
Gas. Uso cial./ind. (millones termias) <i>Piped gas (commercial / industrial uses)</i>	IV.01 4th.Q	226,4	2,3	894,6	-4,0	-0,2
Gas. Uso doméstico (millones termias) <i>Piped gas (domestic uses)</i>	IV.01 4th.Q	301,3	-29,2	1.868,2	-14,5	2,7
Matriculación de vehículos (provincia) <i>Auto registrations (province)</i>	IV.01 4th.Q	58.721	0,3	253.097	-1,7	-2,6

Variación

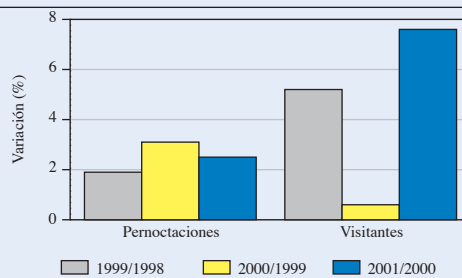
Categoría	2000/1999	2001/2000
Gas cial.-ind.	0,2	-5,5
Gas (uso dom.)	2,7	-14,5
Vehículos	-2,6	-1,7

Gas cial.-ind. Gas (uso dom.) Vehículos

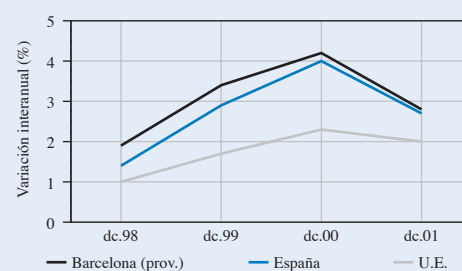
2000/1999 2001/2000

Visitantes y pernoctaciones hoteleras / <i>Visitors and hotel overnight stays</i>						
Total pernoctaciones (miles) <i>Hotel overnight stays (thousands)</i>	st.-dc.01 st.-ds.01	2.621	2,5	7.969	2,5	3,1
Visitantes según motivo de la visita (miles) <i>Visitors by purpose (thousands)</i>	st.-dc.01 st.-ds.01	1.112	14,6	3.379	7,6	0,6
— Negocios (miles) <i>Business (thousands)</i>	st.-dc.01 st.-ds.01	369	0,2	1.091	-3,1	21,5
— Turismo (miles) <i>Tourism (thousands)</i>	st.-dc.01 st.-ds.01	517	29,3	1.513	7,7	-7,5
— Ferias, congresos y otros (miles) <i>Fairs, conventions and others (thousands)</i>	st.-dc.01 st.-ds.01	226	16,7	774	26,5	133,4

I.P.C. (Variación acumulada e interanual) / <i>C.P.I. (consumer prices index)(annual variation)</i>						
Barcelona (provincia) (%) <i>Barcelona (province) (%)</i>	IV.01 4th.Q	0,4	—	—	2,8	4,2
Cataluña (%) <i>Catalonia (%)</i>	IV.01 4th.Q	0,4	—	—	2,8	4,2
España (%) <i>Spain (%)</i>	IV.01 4th.Q	0,2	—	—	2,7	4,0
U.E. (armonizado) (%) <i>E.U. (harmonized) (%)</i>	IV.01 4th.Q	0,0	—	—	2,0	2,3

Como consecuencia del elevado grado de apertura de la economía catalana, la industria metropolitana y por extensión la catalana ha sido la actividad más afectada por el empeoramiento de la coyuntura económica mundial.

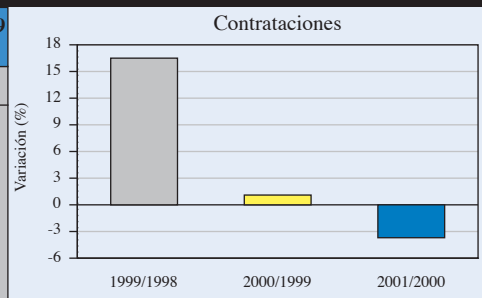
La mayoría de los indicadores disponibles referidos a los últimos meses del 2001 confirman el cambio de tendencia que ya se apuntaba a mediados de año. Un cambio acentuado a raíz de los dramáticos hechos del mes de septiembre. Así, los resultados de la encuesta de coyuntura industrial referidos a la región metropolitana confirman una clara pérdida de impulso en lo que respecta al ritmo de crecimiento de las ventas y de la producción. En este mismo sentido, el volumen de encargos en cartera se ha mantenido levemente a la baja a lo largo de todo el año. Los precios de venta, recogiendo el cambio de expectativas y especialmente el descenso del precio del petróleo y derivados, han flexionado a la baja a partir de verano.

As a consequence of the extremely open nature of the Catalan economy, industrial activity in the metropolitan area, and, by extension, Catalan industry, is the area most affected by the worldwide decline in economic trends.

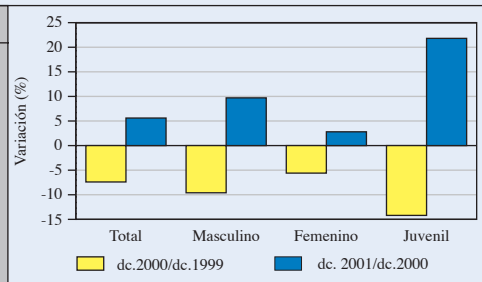
Most of the indicators available for the last months of 2001 confirm the change in trend that was already apparent in the middle of the year; one exaggerated by the dramatic events of September. This is also illustrated by the results of the industrial trends poll for the metropolitan area which confirm a clear loss of impetus in the growth rate of sales – especially exports – and production. Similarly, the order book volume has remained slightly down throughout the year. Sales prices, reflecting the change in expectations and, particularly, the fall in the price of fuel and derivatives, have dropped since the summer.

Mercado de trabajo / Labor Market

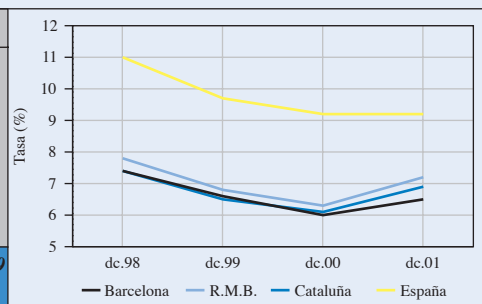
Indicadores	Período	Valor absoluto y tasa interanual (%)		Últimos 12 meses y tasa interanual (%)		2000/99 (%)
Ocupación / <i>Employment</i>						
Residentes activos <i>Active residents</i>	31 dc.01 <i>ds. 31</i>	664.360	-1,9	—	—	1,0
Residentes activos (RMB) <i>Active residents (metropolitan area)</i>	31 dc.01 <i>ds. 31</i>	1.836.400	-2,6	—	—	1,6
Contrataciones registradas <i>Registered employment contracts</i>	IV.01 <i>4th.Q</i>	215.156	3,1	771.212	-3,7	1,1
Contratos indefinidos <i>Indefinite time contracts</i>	IV.01 <i>4th.Q</i>	32.532	5,8	119.564	4,8	-1,8

Paro registrado / Registered unemployment						
Total paro registrado <i>Registered unemployment</i>	31 dc.01 <i>ds. 31</i>	43.277	5,8	—	—	-7,4
Paro masculino <i>Male unemployment</i>	31 dc.01 <i>ds. 31</i>	19.781	9,7	—	—	-9,6
Paro femenino <i>Female unemployment</i>	31 dc.01 <i>ds. 31</i>	23.496	2,8	—	—	-5,6
Paro juvenil (16-24 años) <i>Youth unemployment (aged 16-24)</i>	31 dc.01 <i>ds. 31</i>	3.644	21,8	—	—	-14,2
Total paro registrado (RMB) <i>Registered unemployment (metrop. area)</i>	31 dc.01 <i>ds. 31</i>	133.863	12,0	—	—	-6,0

Tasas de paro registrado / Registered unemployment rate						
Barcelona <i>Barcelona</i>	31 dc.01 <i>ds.31</i>	6,5	—	—	—	6,0
Región Metropolitana (RMB) <i>Metropolitan area</i>	31 dc.01 <i>ds.31</i>	7,2	—	—	—	6,3
Cataluña <i>Catalonia</i>	31 dc.01 <i>ds.31</i>	6,9	—	—	—	6,1
España <i>Spain</i>	31 dc.01 <i>ds.31</i>	9,2	—	—	—	9,2
Indicators	Period	Absolute value and interannual rate (%)		Last 12 months and interannual rate (%)		2000/99 (%)

Esta evolución de la industria manufacturera de la región metropolitana define perfectamente la del conjunto de la industria catalana y se enmarca en un contexto español y europeo que, con intensidades levemente diferentes, se ha movido en la misma línea. Así, la caída que refleja el indicador de clima industrial es bastante más considerable en Cataluña y en el conjunto de la Unión Europea que en el resto de España. Un hecho que se explica tanto por la mayor dependencia de la producción industrial catalana del mercado europeo, como por el mayor peso que la industria energética y de grandes bienes de equipo tiene en la producción industrial española.

De forma paralela a la mayoría de indicadores de actividad, el tráfico portuario de mercancías ha moderado su ritmo expansivo a medida que avanzaba el año. Una moderación originada básicamente por la pérdida de impulso del comercio exterior.

La progresiva moderación del crecimiento económico mundial es la principal causa de la pérdida de impulso que han registrado las exportaciones canalizadas a través del puerto de Barcelona. Una moderación que ha afectado básicamente la carga de sólidos a granel y el comercio de productos manufacturados containerizados. El tráfico de cabotaje y la importación de productos energéticos y cereales, habas y harinas para la alimentación animal han sido las partidas más dinámicas y las que han permitido cerrar el 2001 con más de 31 millones de toneladas, un nuevo máximo histórico.

This development in the manufacturing industry of the metropolitan area reflects perfectly how Catalan industry as a whole has evolved and is consistent with the Spanish and European scenarios which, with slightly differing intensity, have developed along the same lines. The fall reflected by the industrial mood indicator is rather more considerable in Catalonia and the European Union as a whole than in the rest of Spain; a fact explained by the greater dependence of Catalan industrial production on the European market and by the greater influence of the energy and large capital goods industry on Spanish industrial production.

Running parallel with the majority of the activity indicators, the rate of growth in port traffic merchandise has moderated as the year has progressed; a moderation arising primarily from the loss of impetus in foreign trade.

The progressive moderation of the growth of the world economy is the main cause behind the loss of impetus in exports channelled through the Port of Barcelona; a slowdown that has primarily affected the bulk cargo and containerised manufactured goods trade. Coastal trade and the import of fuel products and cereals, beans and flour for animal feed were the most dynamic, allowing 2001 to end with a volume of traffic of over 31 million tonnes, a new all-time high.

Si bien el crecimiento que ha registrado el total de la mercancía que ha pasado por el puerto a lo largo del 2001 se puede considerar ajustado a la tendencia a largo plazo y al cambio de expectativas económicas, el casi estancamiento del tráfico de contenedores en la cota de los 1,4 millones de Teus obedece tanto a la necesidad de consolidar los volúmenes de tráfico alcanzados después de unos años de crecimiento espectacular, como a la pérdida de impulso del comercio internacional y al aumento de la competencia por parte de otros puertos de la Europa mediterránea.

El nuevo récord de viajeros por el aeropuerto se ha situado cerca de los 21 millones anuales, una cifra que previsiblemente será superada a mediados de año.

El empeoramiento de la coyuntura económica y el oscurecimiento de las expectativas en el ámbito mundial a partir, sobre todo, del once de septiembre, son el trasfondo de la caída del número de pasajeros que ha sufrido el aeropuerto durante el último trimestre del año pasado. Un descenso que también se ha producido en el tránsito de pasajeros por el puerto y que se ha hecho notar en los volúmenes totales de actividad del sistema aeroportuario. Si se tiene en cuenta el fuerte crecimiento del 2000 –favorecido por un aumento equivalente del número de vuelos– el incremento de casi el cinco por ciento alcanzado durante el 2001 y apoyado básicamente en el segmento de vuelos internacionales se debe valorar muy positivamente, ya que supera el aumento del conjunto del sistema aeroportuario español.

Como ya se avanzaba a partir de los datos de finales de verano, la actividad turística ha sido, junto con el transporte aéreo, uno de los sectores económicos más afectados por la crisis política y económica acentuada a partir de la tragedia del once de septiembre. Por lo que respecta a Barcelona, el moderado incremento del número de pernoctaciones acumulado durante los primeros diez meses del año ha permitido cerrar el 2001 con un balance razonablemente positivo. La pérdida de visitantes de origen transoceánico a partir del once de septiembre se ha visto parcialmente compensado por un aumento del turismo nacional y de origen europeo que ha escogido Barcelona como alternativa a otros destinos del área mediterránea, poco recomendables dadas las circunstancias.

Pese a todo, el aumento de la oferta hotelera con la entrada en el mercado barcelonés de nuevos operadores y la previsión de un aumento del número de asistentes a ferias, congresos y reuniones de empresas, son elementos que inyectan optimismo respecto a la evolución esperada de la actividad turística en la ciudad a lo largo de este año. Por contra, éstos y otros factores positivos se verán contrarrestados por una más que probable reducción de la demanda de servicios de alojamiento y transporte derivados de una coyuntura económica internacional en horas bajas que puede frenar tanto los viajes de negocios como los de ocio.

Although we can consider the growth seen in the total volume of merchandise passing through the port during 2001 to be in line with long-term trends and the change in economic expectations, the near stagnation in container traffic, at 1.4 million TEUs, is as much the result of the need to consolidate the trading volumes amassed after several years of spectacular growth as it is the result of the loss of impetus in international trade and increasing competition from other European Mediterranean ports.

The new record number of airport travellers is approximately 21 million per annum, a figure expected to be surpassed by the middle of the year.

The worsening economic developments and darkening international expectations since September 11th in particular are the reasons behind the fall in the number of passengers suffered by the airport in the last quarter of last year. This decline has also arisen in the number of port travellers and is a prominent feature of the airport system's total activity volumes. If we bear in mind the strong growth in 2000 – helped by an equivalent increase in the number of flights –, the growth of almost five percent attained during 2001, supported primarily in the area of international flights, must be valued very positively as it is higher than the increase registered for the Spanish airport system as a whole.

As expected from the figures for the end of the summer, tourist activity was, together with air transport, one of the economic sectors most affected by the political and economic crisis accentuated by the tragedy of September 11th. With respect to Barcelona, the moderate accumulated increase in the number of overnight stays during the first ten months of the year has enabled 2001 to close in a relatively positive position. The fall in transoceanic visitors from September 11th has been partially compensated by an increase in national and European visitors who have chosen Barcelona as an alternative to North African destinations which are not especially recommended in the given circumstances.

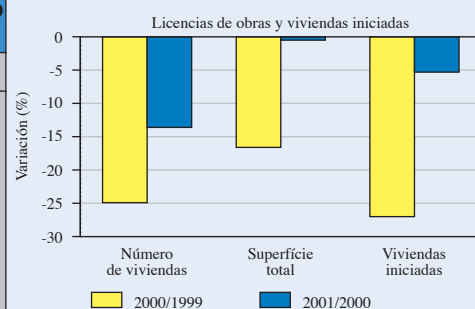
In spite of everything, the increase in the supply of hotel accommodation with the entry in the Barcelona market of new operators and the expectation of an increase in the number of persons attending fairs, conventions and business meetings are elements that inject optimism in the outlook for tourism for the city in 2002. On the other hand, these and other positive factors will be offset by a more than probable reduction in the demand for accommodation and transport services arising from the depressed international economic conditions which may restrict the number of travellers on business and pleasure alike.

Construcción y mercado inmobiliario / Construction and real estate market

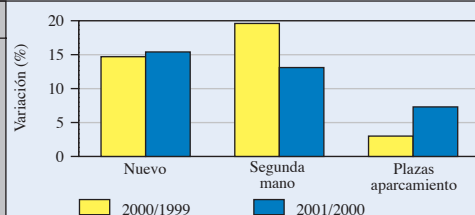
Indicadores	Período	Valor absoluto y tasa interanual (%)		Últimos 12 meses y tasa interanual (%)		2000/99 (%)
Construcción y licencias de obras / Construction and building permits						
Viviendas iniciadas Started dwellings	IV.01 4th.Q	1.586	31,7	4.493	-5,3	-27,6
Proyectos visados (prov.) Approved projects (province)	IV.01 4th.Q	10.398	12,8	41.771	-7,9	-12,6
Obra nueva prevista en las licencias: Planned new construction:						
— Superficie total (m²) Total area (sq. m.)	IV.01 4th.Q	375.632	29,4	1.128.848	-0,5	-16,6
— Número de viviendas Number of dwellings	IV.01 4th.Q	1.273	20,1	4.322	-13,6	-24,9

Licencias de obras y viviendas iniciadas

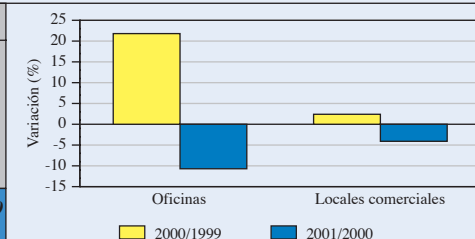
Categoría	2000/1999 (%)	2001/2000 (%)
Número de viviendas	-24,9	-13,6
Superficie total	-16,6	-0,5
Viviendas iniciadas	-27,6	-5,3

Precios del mercado residencial / Housing prices						
Viviendas nuevas (€/m²) <i>New housing (€/sq.m.)</i>	2º sem.01 2nd.half	2.500	15,4	2.431	15,4	14,7
Segunda mano-oferta (€/m²) <i>Second hand housing (€/sq.m.)</i>	2º sem.01 2nd.half	2.484	n.d.	2.388	15,8	19,6
Precio de alquiler (€/m²/mes) <i>Transaction price</i>	IV.01 4th.Q	8,37	20,2	7,78	17,4	12,6
Plazas de aparcamiento (€) <i>Parking lots (€)</i>	2º sem.01 2nd.half	18.271	7,4	17.970	7,4	3,0

Precios de alquiler de locales de negocios / Business premises rental prices						
Locales de negocio (alquiler mensual): <i>Business premises (monthly rent):</i>						
— Oficinas (total ciudad) (€/m²/mes) <i>Office (whole city) (€/sq.m./month)</i>	1r.sem.01 1st.half	6,50	-10,7	—	—	21,8
— Locales comerciales (€/m²/mes) <i>Commercial premises (€/sq.m./month)</i>	1r.sem.01 1st.half	6,35	-4,1	—	—	2,4
Indicators	Period	Absolute value and interannual rate (%)		Last 12 months and interannual rate (%)		2000/99 (%)

El impacto de la crisis económica internacional sobre la exportación de manufacturas ha reforzado el papel de la construcción como uno de los motores del crecimiento metropolitano del 2001.

A pesar de que durante el segundo semestre del año se ha acentuado la divergencia entre las tendencias de los diferentes segmentos de negocio que forman el sector de la construcción, la trayectoria global muestra un crecimiento medio anual superior al del conjunto de la economía. En el caso de la construcción y promoción de techo residencial en la ciudad, el repunte del último trimestre que muestran tanto los indicadores de producción en curso como los de actividad prevista ha servido para moderar el retroceso que, por segundo año consecutivo, acumula el subsector residencial. El segmento del mercado en el que se ha basado la expansión de la construcción durante la segunda mitad de los noventa.

Las casi 4.500 viviendas iniciadas y las poco más de 4.300 previstas en las licencias de obras aprobadas durante el 2001 confirman la tendencia ligeramente descendente de la construcción residencial iniciada hace un año. Al mismo tiempo, son volúmenes de producción que se mueven en torno a las medias de los últimos diez años.

The impact of the international economic crisis on the export of manufactured goods has strengthened the role of the construction sector as one of the driving forces behind growth in the metropolitan area in 2001.

Despite the increased divergence during the second half of the year in the trends of the different business segments that make up the construction sector, the overall situation reflects an average annual growth rate higher than that of the economy as a whole. With respect to the construction and development of housing in the city, the upturn in the last quarter, confirmed by both the construction-in-progress and forecast activity indicators, has helped to moderate the slump, now in its second consecutive year, in the residential sub-sector, the segment of the market responsible for the growth of construction during the second half of the nineties.

The almost 4,500 homes started and the just over 4,300 scheduled for which planning permits were approved during 2001 confirm the slight decline in housing construction activity which began a year ago. Nevertheless, these construction volumes are similar to the averages of the last ten years.

La pérdida de impulso de la construcción de techo residencial, incluido el de reforma, en un entorno de tipos de interés reales en zona de mínimos históricos ha añadido más tensiones sobre el mercado de la vivienda con el resultado de un aumento del precio medio de venta del orden del quince por ciento. Un incremento –común en los principales municipios del entorno metropolitano– que se explica también por el blanqueo de dinero que ha canalizado el sector inmobiliario ante la inminencia de la implantación efectiva del euro. Además de estos factores debe considerarse la presión de la demanda de techo residencial generada por las últimas oleadas de inmigrantes.

Por otro lado, la edificación no residencial de promoción privada y la edificación civil se han revelado como los segmentos más dinámicos, tanto en la ciudad central como en el conjunto de la región metropolitana. Se explica así el aumento del consumo de cemento y el mantenimiento de la tendencia expansiva de la ocupación sectorial. La magnitud de las obras en ejecución y de algunas de las proyectadas hacen pensar en la inversión pública como la gran protagonista del sector los próximos dos años.

La consolidación de la trayectoria alcista del paro refleja el empeoramiento de las expectativas de creación de nuevos puestos de trabajo.

Definitivamente, la acentuación del proceso de moderación del crecimiento económico se ha traducido en cambios significativos en las principales tendencias del mercado de trabajo. Lo más visible y también lo más radical es lo que se refiere a la evolución del paro. Después de más de seis años de descenso continuo de las cifras de activos desocupados, el 2001 termina con un aumento cercano al seis por ciento entre los residentes en la ciudad central y alrededor del doce por ciento para el conjunto de la región metropolitana y Cataluña. Las cifras se han alejado mes a mes de los mínimos alcanzados durante el 2000 tanto en términos absolutos como en las tasas de paro.

El aumento de las demandas de empleo no satisfechas, imputable básicamente al empeoramiento de las expectativas y no tanto a la contracción de los niveles de actividad, ha sido especialmente intenso entre los hombres y los jóvenes, dos colectivos que habían alcanzado tasas de paro extraordinariamente bajas. La mayor resistencia del colectivo femenino al repunte del paro debe asociarse tanto al aumento del porcentaje de contratos laborales que ha conseguido –básicamente gracias a la contratación temporal a tiempo parcial– como al hecho de que una parte de este colectivo en situación de paro renuncia a continuar buscando trabajo activamente a medida que empeoran las expectativas de encontrarlo. Cuando se da esta situación, el empleo sumergido es siempre una alternativa.

The loss of impetus in the housing construction sector, including reforms, in a climate characterised by real interest rates at an all-time low, has added more pressure on the housing market with the effect of increasing the average selling price by the order of fifteen percent. This increase, which is common in all the main municipalities of the metropolitan area, can also be explained by the use of the real estate sector as a channel for laundering money in preparation for the imminent introduction of the euro. In addition to these factors, we must also consider the pressure on demand for homes generated by the recent waves of immigrants.

In contrast, private non-residential construction projects and public works have emerged as the most dynamic segments, both in the city centre and in the metropolitan area as a whole. This explains the increase in cement purchases and the continuing growth in employment in this sector. The magnitude of work-in-progress and of some of the planned works lead us to believe that public investment will play a key role in the sector over the next two years.

The consolidation of the rise in unemployment reflects worsening expectations regarding the creation of new jobs.

The accentuation of the process of slowdown in the growth of the economy has certainly led to significant changes in the main labour market trends. The most visible and also the most radical of these is the shift in the level of unemployment. After more than six years of continuous decline in the number of active members of the population who are unemployed, 2001 ended with an increase of close to six percent among residents of the city centre and around twelve percent for the metropolitan area and Catalonia as a whole. From month to month, these figures have been moving further away from the minima attained in 2000 both in absolute terms and in unemployment rates.

The increase in the number of unsuccessful job applications, attributable essentially to a decline in expectations rather than a reduction in activity levels, has been especially intense among men and the young, two sections of the population which had achieved extraordinarily low unemployment rates. The greater resistance of the female collective to the rise in unemployment must be linked both to the increase in the percentage of employment contracts it has secured – basically thanks to temporary and part-time employment – and to the fact that part of this group, when unemployed, give up looking for work actively as their expectations of finding it worsen. Under these circumstances, underground employment is always an alternative.

Los incentivos para favorecer la estabilidad de la contratación laboral han impulsado levemente al alza los contratos indefinidos formalizados, a la vez que se ha recortado en un porcentaje similar la contratación temporal. En la misma línea, el número de asalariados afiliados a la Seguridad Social ha cerrado el año con un crecimiento relativamente significativo pero notablemente inferior a la trayectoria mantenida el cuatrienio anterior. El detalle de los datos muestra que el empleo ha mantenido un crecimiento notable durante el primer semestre y que ha sido a partir del verano –y más concretamente en septiembre– cuando se manifiestan señales de clara contención en el proceso de creación y/o regularización de puestos de trabajo.

En paralelo a la desaceleración del crecimiento económico y de la creación de nuevos puestos de trabajo, el índice de precios de consumo ha flexionado a la baja después de dos años de crecimiento ininterrumpido. Un cambio de tendencia que admite valoraciones muy diferentes y a la vez igualmente válidas. La comparación en términos interanuales del índice general a finales de año muestra un recorte de 1,4 puntos, un tercio del incremento total del 2000. Si la comparación se hace con medias anuales, la reducción es de escasamente dos décimas. Contrariamente, si no se contabilizan los componentes más volátiles –energía y alimentación no elaborada, lo que se conoce como inflación subyacente– la evolución durante el 2001 ha sido radicalmente diferente. Comparando los datos de cierre de año el resultado es un incremento de ocho décimas, hasta rozar el cuatro por ciento. En medias anuales, el incremento es de un punto porcentual, hasta el 3,5 por ciento.

Dejando de lado la sensación de perplejidad que comporta este baile de datos, se observa un hecho incuestionable: la reducción de las tensiones inflacionistas –inferior al que aparenta la variación a finales de año– se debe básicamente al descenso del petróleo y derivados. Por el contrario, la mayor parte de los servicios –salvo excepciones como las tarifas telefónicas– han aplicado incrementos generales y significativos de precios. En parte, avanzando y redondeando aumentos correspondientes al 2002 para que no coincidan estos incrementos con el proceso de sustitución de pesetas por euros. Sea como fuere, el diferencial inflacionista de la economía española con la del conjunto de la UE se resiste a disminuir de manera significativa. Un contexto nada favorable de cara a mejorar la competitividad de los productos y servicios que ofrece la economía catalana en un momento de atonía del crecimiento económico mundial.

The incentives for promoting stability in the job market have pushed the number of permanent contracts entered into upward slightly while reducing the level of temporary employment contracts by a similar percentage. Along the same lines, the number of salaried members of the Social Security system ended the year with a relatively significant increase though it was notably inferior to the trajectory sustained during the preceding four-year period. The detailed information shows that employment maintained a notable level of growth during the first six months but fell from the summer – and more specifically in September – when clear signs emerged of containment in the process of job creation and/or regularisation.

Running parallel with the deceleration in the growth of the economy and in the creation of new job positions, the retail price index decreased after two years of uninterrupted growth; a change in trend which admits very different yet equally valid appraisals. Compared to the end of last year, the general index at the end of 2001 fell by 1.4 points, which represents a third of the total increase in 2000. If the comparison is made with the averages for the years, the reduction is barely two tenths. In contrast, if we disregard the most volatile components: fuel and unprepared food, what is known as underlying inflation, the development during 2001 was radically different. Comparing the end-of-year figures, the result is an increase of eight tenths, touching four percent. In terms of annual averages, the increase is a percentage point, to 3.5 percent.

Leaving aside the feeling of confusion brought about by this mix of data, there is one unquestionable fact: the reduction in inflation pressures – lower than that suggested by the end of year variation – is due basically to the fall in fuel and derivatives prices. In contrast, most of the services – with some exceptions, such as telephone rates – have adopted general, significant price increases. In part, this is due to prices being increased and rounded up in advance of 2002 to avoid these increases coinciding with the process of conversion from the peseta to the euro. One way or another, the inflation differential of the Spanish economy compared with that of the EU generally is still not diminishing significantly, which is totally unfavourable in view of the need to improve the competitiveness of the products and services offered by the Catalan economy at a time when the growth of the world's economies is weak.